

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAKKA
BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI
WESTERN BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

Bartın

Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu

Ön Fizibilite Raporu

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bartın
Ayakkabı ve Savaş İmalatı
Sektörüne Yönelik Sanayi
Sitesi Kurulumu
Ön Fizibilite Raporu

2023
AĞUSTOS

RAPORUN KAPSAMI

Bu ön fizibilite raporu, Bartın'daki mevcut ayakkabı ve saya imalatı sektörünün kümelenme çalışmaları çerçevesinde ihtisaslaşması amacıyla Bartın ilinde Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi kurulmasının uygunluğunu tespit etmek, yatırımcılarda yatırım fikri oluşturmak ve detaylı fizibilite çalışmalarına atlık oluşturmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporunda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yatırımcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Raporundaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak yatırım kararı veren ya da finansman sağlayan şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Batı Karadeniz Kalkınma Ajansına aittir. Raporunda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YATIRIMIN KÜNYESİ	5
2. EKONOMİK ANALİZ	7
2.1. Sektörün Tanımı	7
2.2. Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler	8
2.2.1. Yatırım Teşvik Sistemi	8
2.2.2. Diğer Destekler	11
2.3. Sektörün Profili	18
2.4. Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep	30
2.5. Üretim, Kapasite ve Talep Tahmini	37
2.6. Girdi Piyasası.....	46
2.7. Pazar ve Satış Analizi	47
3. TEKNİK ANALİZ	48
3.1. Kuruluş Yeri Seçimi	48
3.2. Üretim Teknolojisi	52
3.3. İnsan Kaynakları	57
3.4. Projenin Uygulanması ile İlgili Bilgiler	63
4. FİNANSAL ANALİZ	83
4.1. Sabit Yatırım Tutarı.....	85
4.2. Yatırımın Geri Dönüş Süresi.....	98
5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ	99

TABLULAR

Tablo 1: Ayakkabıcılık Sektörü Faaliyet Sınıflandırması	7
Tablo 2: Ayakkabıcılık Sektörü Dış Ticaret (GTIP) Sınıflandırması	8
Tablo 3: Bölgesel Teşvik Uygulamaları	8
Tablo 4: Yatırım Teşvik Sistemi Yararlanılan Destek Unsurları	10
Tablo 5: Sanayi Sitelerine Sağlanan Teşvikler	11
Tablo 6: İleri Girişimcilik Programı Destek Unsurları	13
Tablo 7: 6111 Sayılı Kanun'a Göre Sigorta Prim Teşvikinden Yararlanma Süreleri	15
Tablo 8: SGK Yatırım İstihdam Desteği	17
Tablo 9: Dünya Ayakkabı İhracat (Dolar)	23
Tablo 10: Dünya Ayakkabı İthalatı (ABD Doları)	24
Tablo 11: 8511 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarları (ABD Doları).....	30
Tablo 12: 8512 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarları (ABD Doları).....	31
Tablo 13: 8513 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarları (ABD Doları).....	32
Tablo 14: 8511, 8512 ve 8513 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İthalat Tutarları (2022), (ABD Doları)	33
Tablo 15: 8514 SITC Rev3 Kodlu Yüzü Deri, Tabii, Suni, Sentetik Deriden ve Deri Şeritlerden Ayakkabılar Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)	33
Tablo 16: 8515 SITC Rev3 Kodlu Yüzü Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Ayakkabılar ve Aksamı Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)	34
Tablo 17: 8517 SITC Rev3 Kodlu Yüzü Deri, Dokuma Maddesi Olmayan Diğer Ayakkabı Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)	34
Tablo 18: 8519 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı Aksamı, İç Taban, Topuk Rampası, Getr, Tozluk, Dolak vb. Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)	35
Tablo 19: TR8 Batı Karadeniz Bölgesi Ayakkabı 1920 ISIC Rev3 kodu ile Yapılan İthalat-İhracat Verileri (ABD Doları)	36
Tablo 20: Ayakkabı ve Sayacılık Sektöründe Kullanılan Bazı Makine ve Ekipmanlar	54
Tablo 21: Anket Katılımcıları Tarafından Belirtilen Makine ve Ekipmanlar	57
Tablo 22: Çalışabilir Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı	59
Tablo 23: Genç Nüfusun Çalışabilir Nüfusa Oranı	59
Tablo 24: Personel Giderleri	62
Tablo 25: Bartın Merkez İlçe Sanayi Siteleri Özellikleri	64
Tablo 26: Bartın İli Sıcaklık Bilgileri ve Güneşlenme Süresi (1961-2021)	68
Tablo 27: Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması Öngörülen GES Gücü	69
Tablo 28: İşletmelerin Üretimde Sonucunda Oluşan Atık Cinsi	72
Tablo 29: İşletmelerin Atık Yönetimi	73
Tablo 30: En İyi Alternatif-Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi İş Yeri Alan Büyüklükleri	79
Tablo 31: Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Projesi Tahmini Termin Planı	82
Tablo 32: Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Hedefleri	83
Tablo 33: Toplam Yatırım Tutarı	86
Tablo 34: Altyapı Giderleri	86

Tablo 35: Üst Yapı Yatırım Giderleri	87
Tablo 36: Demirbaş Giderleri.....	87
Tablo 37: Yönetim Giderleri.....	87
Tablo 38: Yıllık İşletme Giderleri.....	89
Tablo 39: Gelir Kalemleri Satış Fiyatları	90
Tablo 40: Yıllık İşletme Gelirleri.....	91
Tablo 41: İşletmelerde Öngörülen Doluluk ve İstihdam Durumu.....	92
Tablo 42: Yıllar İtibariyle Gelir-Gider Tablosu	92
Tablo 43: Yıllık Nakit Girişleri ve NBD	93
Tablo 44: Yıllık Nakit Çıkışları ve NBD	95
Tablo 45: Yıllık Gelir, Gider NBD Farkları	97
Tablo 46: Geri Ödeme Süresi.....	98
Tablo 47: Finansal Analiz Tablosu	99

ŞEKİLLER

Şekil 1: Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)	23
Şekil 2: Ayakkabı İthalat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%).....	24
Şekil 3: 8511 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)	30
Şekil 4: 8512 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)	31
Şekil 5: 8513 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)	32
Şekil 6: 8519 SITC Rev3 Kodlu İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)	35
Şekil 7: TR8 Batı Karadeniz Bölgesi Ayakkabı 1920 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının İllere Göre Dağılımı (2022), (%)	36
Şekil 8: Bartın İli Ayakkabı 1920 ISIC Rev3 Kodu ile Yapılan İthalat-İhracat Değeri Verileri (ABD Doları)	37
Şekil 9: Başlangıç Toplantısı Görselleri.....	38
Şekil 10: Kooperatif Toplantı Görseli	38
Şekil 11: Sanayi Sitesi Alanı Yerinde İnceleme Görselleri	39
Şekil 12: Odak Görüşme Görseli-1	40
Şekil 13: Odak Görüşme Görseli-2.....	40
Şekil 14: Odak Görüşme Görseli-3.....	41
Şekil 15: Odak Görüşme Görselleri-4.....	41
Şekil 16: Sanayi Sitesinde Kümelenme Hizmetleri Olursa Yararlanmak İsteyecekleri Hizmetler	42
Şekil 17: Sanayi Sitesinde Firmaların Taşeron Olarak Almak İstedikleri Hizmetler	43
Şekil 18: İşletmelerin Mevcut İşletme Alanları (%)	43
Şekil 19: İşletmelerin Öngördükleri Metrekare Alan	44
Şekil 20: İşletmelerin Mevcut İstihdam Sayıları	44
Şekil 21: İşletmelerin Sanayi Sitesine Taşındıklarında Ek Olarak İstihdam Etmeyi Öngördükleri Personel Sayısı.....	45
Şekil 22: İşletmelerin Temel Hammadde Girdileri	46

Şekil 23: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS Ada Parsel Bilgisi	49
Şekil 24: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS Alanı ve Potansiyel Genişleme Alanları	50
Şekil 25: Planlanan Yatırım Alanı ve Çevresindeki Yerleşimler	51
Şekil 26: Ayakkabı Fabrikası Örnek Yerleşim Planı	56
Şekil 27: Ayakkabı Fabrikası Örnek Yerleşim Planı-2.....	57
Şekil 28: Bartın İli Yıllara Göre Nüfus Grafiği	58
Şekil 29: Bartın Merkez İlçe Yıllara Göre Nüfus Grafiği	58
Şekil 30: Bartın İli ve Merkez İlçe 2022 Yılı Kır-Kent Nüfusu	59
Şekil 31: Bartın İli ve Merkez İlçe 6+ Yaş Nüfusun Eğitim Düzeyi (2021).....	60
Şekil 32: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Organizasyon Şeması	62
Şekil 33: İşletmelerin İhtiyaç Duyduğu Temel Enerji Kaynakları	66
Şekil 34: İşletmelerin Enerji Kaynaklarını Kullanma Amaçları.....	67
Şekil 35: Çatı Tipi GES Projesi Yol Haritası	68
Şekil 36: Türkiye Geneli Ortalama Güneşlenme Süresi Haritası (1991-2020).....	68
Şekil 37: Fabrika Yerleşimi Örnek Yağmur Suyu Kullanma Tesisatı Şeması	71
Şekil 38: İşletmelerin Atıkların Geri Dönüşüm Çalışmaları	73
Şekil 39: Alternatif 1- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı.....	76
Şekil 40: Alternatif 2- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı.....	77
Şekil 41: Alternatif 3- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı.....	78
Şekil 42: En İyi Alternatif- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı...	80

BARTIN İLİ AYAKKABI VE SAYA İMALATI SEKTÖRÜNE YÖNELİK SANAYİ SİTESİ KURULUMU ÖN FİZİBİLİTE RAPORU

1. YATIRIMIN KÜNYESİ

Yatırım Konusu	<i>Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Küçük Sanayi Sitesi</i>	
Üretilecek Ürün/Hizmet	<i>Ayakkabı ve Saya Üretimi</i>	
Yatırım Yeri (İl - İlçe)	<i>Bartın – Merkez</i>	
Tesisin Teknik Kapasitesi	<i>33 Ayakkabı İmalathanesi</i>	
Sabit Yatırım Tutarı	<i>15.552.034 TL – 596.778 \$</i>	
Yatırım Süresi	<i>12-18 Ay</i>	
Sektörün Kapasite Kullanım Oranı	<i>2025-2027 %65, 2028-2030 %80 ve takip eden yıllarda %100</i>	
İstihdam Kapasitesi	<i>4.000 Saya İşçisi + 13 Diğer =4.013 Kişi</i>	
Yatırımın Geri Dönüş Süresi	<i>15 Yıl 5 Ay</i>	
İlgili NACE Kodu (Rev. 3)	<i>15.20.15 15.20.17 15.20.18 15.20.19</i>	
İlgili GTİP Numarası	<i>6401 6402 6403 6404 6405 6406</i>	
Yatırımın Hedef Ülkesi	<i>Yurt İçi – Yurt Dışı</i>	
Yatırımın Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına Etkisi	Doğrudan Etki	Dolaylı Etki
	<i>Amaç 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme Amaç 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı</i>	<i>Amaç 3: Sağlık ve Kaliteli Yaşam Amaç 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim</i>
Diğer İlgili Hususlar		

Subject of the Project	<i>Small Industrial Area for Shoe and Upper Manufacturing</i>	
Information about the Product/Service	<i>Shoes and by-products</i>	
Investment Location (Province-District)	<i>Bartın – Merkez</i>	
Technical Capacity of the Facility	<i>33 Shoe Factory</i>	
Fixed Investment Cost	<i>15.552.034 TL – 596.778 \$</i>	
Investment Period	<i>12 – 18 Month</i>	
Economic Capacity Utilization Rate of the Sector	<i>2025-2027 65%, 2028-2030 %80 and following years 100%</i>	
Employment Capacity	<i>4.000 Employee + 13 Personnel = 4.013 Person</i>	
Payback Period of Investment	<i>15 Years 5 Months</i>	
NACE Code of the Product/Service (Rev.3)	<i>15.20.15 15.20.17 15.20.18 15.20.19</i>	
Harmonized Code (HS) of the Product/Service	<i>6401 6402 6403 6404 6405 6406</i>	
Target Country of Investment	<i>Domestic and Foreign</i>	
Impact of the Investment on Sustainable Development Goals	<i>Direct Effect</i>	<i>Indirect Effect</i>
	<i>Goal 8: Decent Work and Economic Growth Goal 9: Industry, Innovation and Infrastructure</i>	<i>Goal 3: Good Health and Well Being Goal 12: Responsible Consumption and Production</i>
Other Related Issues		

2. EKONOMİK ANALİZ

2.1. Sektörün Tanımı

Sanayi; kelime kökeni Arapçadan gelmekte olup hammaddeleri işlemek, enerji kaynaklarını yaratmak için kullanılan yöntemlerin ve araçların bütünü şeklinde tanımlanabilir. Yeni teknolojileri uygulamadaki tavırları ve yasal durumları ne olursa olsun büyük, küçük ve orta ölçekli işletmelerin gerçekleştirdikleri her türlü iktisadi etkinlik, sanayi olarak değerlendirilir (Koç, Kaya, & Şenel, 2017).

Sanayi alanlarını endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgesi (OSB), küçük sanayi siteleri olarak sınıflandırmak mümkündür. Endüstri bölgesinde amaç büyük ölçekli ve entegre yatırımlar için uygun ortam sağlamaktır. OSB alanlarının amacı sanayinin uygun görülen alanlarda yapılmasını sağlamak, çarpık sanayileşmenin önüne geçmek ve çevre riskini azaltmak, kaynakları rasyonel kullanmak, belli bir plan dahilinde sanayi alanlarının yerleştirilmesini sağlamak ve kentleşmeyi yönlendirmek, firmaların bir alanda toplanmasıyla ortak kullanım alanları oluşturmak, hizmet ve destek alanları ile teknoloji geliştirme bölgeleri ile desteklemektir.

Küçük sanayi sitesi "ağırlıklı olarak yapı kooperatifleri vasıtasıyla uygulamaya konulan, daha çok tamirat ve imalatla uğraşan küçük işletmelerin yer aldığı, altyapı hizmetleri ile idare binası, çırak okulu, satış dükkânı gibi sosyal kurumlarla donatılmış işyeri toplulukları" olarak tanımlanmaktadır. Sanayi sitelerinin oluşturulmasıyla dağınık yapılaşma ve bireysel yerleşim ile ilerleyen, sağlık ve çevre şartlarını olumsuz etkileyen, zor şartlarda üretim yapılan alanların önüne geçmek hedeflenmiştir.

1950 yılından itibaren küçük sanayi görünümünü kazanmaya başlayan ayakkabı sanayi, son yıllarda önemli gelişmeler kaydetmiştir. Özellikle 1980'li yıllarda sektörde yapılan ve oldukça ciddi sayılabilecek makine parkı yatırımları sanayileşmesini sağlamıştır (Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü, 2022).

İş yerlerinin faaliyet gösterdikleri sektörlerle göre tehlike sınıflarını tayin eden altı haneli NACE Kodu sistemi oluşturulmuştur. Ayakkabıcılık sektörüne ilişkin NACE Kodu sınıflandırması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1: Ayakkabıcılık Sektörü Faaliyet Sınıflandırması

NACE Kodu	Tanım
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı
15.20	Ayakkabı, bot, terlik vb. imalatı
15.20.15	Deriden ayakkabı, mes, bot, çizme, postal, terlik, vb. imalatı (tamamıyla tekstilden olanlar ile ortopedik ayakkabı ve kayak ayakkabısı hariç)
15.20.17	Plastik veya kauçuktan ayakkabı, bot, çizme, postal, terlik, vb. imalatı (tamamıyla tekstilden olanlar ile ortopedik ayakkabı ve kayak ayakkabısı hariç)
15.20.18	Tekstilden ve diğer malzemelerden ayakkabı, mes, bot, çizme, postal, terlik, vb. imalatı (deri ve plastik olanlar ile tamamıyla tekstilden olanlar, ortopedik ayakkabı ve kayak ayakkabısı hariç)
15.20.19	Ayakkabıların deri kısımlarının ve ayakkabı parçalarının (kauçuk, plastik ve ahşap parçalar hariç) imalatı (üst ve alt parçaları, topuklar, vb. imalatı ile sayacılık faaliyetleri dahil)

Kaynak: TÜİK, Sınıflama Sunucusu, 2023.

Uluslararası alanda aynı kriterlere dayanarak bir de Gümrük Tarife Cetveli üzerinden 12 haneli kod sistemi oluşturulmuştur. GTIP Kodu olarak adlandırılan bu sistem ile taşınan mal Armonize Sisteme kaydedilmekte ve malın tanımı yapılmaktadır. Ayakkabıcılık sektörüne ilişkin GTIP Kodları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Ayakkabıcılık Sektörü Dış Ticaret (GTIP) Sınıflandırması

GTIP Kodu	Tanım
64	Ayakkabılar, getrler, tozluklar ve benzeri eşya, bunların aksamı
6401	Dış tabanı ve yüzü kauçuk ve plastik maddeden olan su geçirmez ayakkabılar; yüzü perçin, çivi, vida, vb. işlemlerle tutturulmamış veya birleştirilmemiş
6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar
6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar
6404	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabılar
6405	Diğer ayakkabılar
6406	AYAKKABI aksamı, iç taban, topuk rampası, getr, tozluk, dizlik, vb. ve bunların aksamı

Kaynak: TÜİK, Sınıflama Sunucusu, 2023.

2.2. Sektöre Yönelik Sağlanan Destekler

2.2.1. Yatırım Teşvik Sistemi

Sektörlere yönelik yatırımlar, Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Karar'ın uygulanmasına ilişkin tebliğ ve hükümleri 19.06.2012 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2012/3305 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" ve "20.06.2012 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2012/1 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ çerçevesinde desteklenmektedir.

Yatırım teşvik sisteminin hedefi; cari açığın azaltılması için ithalat bağımlılığı yüksek olan ürünlerin üretiminin teşviki, teknolojik dönüşümü ortaya çıkararak yüksek ve orta-ileri teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi, en az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması, destek unsurlarının etkinliğinin artırılması, kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi şeklinde ifade edilmektedir. Asgari sabit yatırım miktarı; 1. ve 2. bölgelerde 3 milyon TL, diğer bölgelerde (3, 4, 5 ve 6. Bölgeler) 1,5 milyon TL'dir.

Ayakkabı ve Savaş İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu projesinde, Bartın ili 4. Bölge yatırım teşvik uygulamalarından faydalanmaktadır. Bununla birlikte Organize Sanayi Bölgesi (OSB) bir alt bölge desteklerinden faydalanılabilmektedir. Bu kapsamda yalnızca kurumsal vergisi ve sigorta primi işveren hissesi destek unsurlarından 5. Bölge destek oranlarından yararlanılabilmektedir. Kurucuşile ve Ulus ilçelerindeki yatırımlar ise 5. Bölge desteklerinden faydalanabilmektedir.

Tablo 3: Bölgesel Teşvik Uygulamaları

Bartın Bölgesel Teşvik Uygulamaları			4. Bölge
(US-97 Kodu 1912 – Bavul, El Çantası Ve Benzerleri İle Saraçlık Ve Koşum Takımı İmalatı US-97 Kodu 1920 – Ayakkabı İmalatı)			
KDV İstisnası			Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti			Var
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB ve EB Dışı	%30

		OSB ve EB İçi	%40
SGK İşveren Hissesi Desteği		OSB ve EB Dışı	6 yıl
		OSB ve EB İçi	7 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			Var
Faiz ve Kar Payı Desteği	İç Kredi		4 puan
	Döviz ve Dövizle Endeksli Kredi		1 puan
Sigorta Prim İşçi Hissesi Desteği			Uygulanmamaktadır

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırım Teşvik Sistemleri, 2023.

Teşvik Unsurları

KDV İstisnası: Yatırım Teşvik Belgesi çerçevesinde ülke içinden ve ülke dışından tedarik edilecek yatırıma konu olan makine ve teçhizat ile belge kapsamındaki yazılım ve maddi olmayan satış ve kiralama için KDV'nin ödenmemesi şeklindedir. 01/05/2021-31/12/2025 tarihleri arası bina-inşaat harcamalarına KDV istisnası uygulanmaktadır. Yapılması planlanan tesis KDV istisnasından yararlanmaktadır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti: Yatırım Teşvik Belgesi çerçevesinde ülke içinden ve ülke dışından tedarik edilecek yatırıma konu olan makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklindedir. Yapılması planlanan tesis gümrük vergisi muafiyetinden yararlanmaktadır.

Vergi İndirimi: Gelir veya kurumlar vergisi, yatırım için öngörülen katkı miktarına kadar indirimli olarak uygulanmaktadır. Bu teşvik, stratejik öneme sahip yatırımlar, bölgesel teşvik aşamaları ve öncelikli yatırımların teşviki aşamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgeleri çerçevesinde sağlanmaktadır. Yapılması planlanan tesis vergi indiriminden yararlanmaktadır. 2017-2022 yıllarında yapılacak yatırım harcamaları için vergi indirimi yatırıma katkı için indirim oranı %30, vergi indirimi oranı %70 olmaktadır. 01/05/2021- 31/12/2025 tarihleri arası bina-inşaat harcamalarına KDV istisnası uygulanmaktadır.

Faiz veya Kâr Payı Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi dahilinde kullanılan asgari bir yıl vadeli krediler için temin edilen maddi destektir. Teşvik belgesinde kaydı olan sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan krediye ait ödenecek faizin veya kârın belli bir kısmı Bakanlıkça tarafından desteklenmektedir. Bu destek; stratejik öneme sahip yatırımlar için, 3., 4., 5. ve 6. Bölgelerde bölgesel teşvik ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları çerçevesinde yapılacak yatırımlar için uygulanmaktadır. Yapılması planlanan tesis TL 4 puan, döviz 1 puan indirimli olmak üzere 1 milyon 200 bin TL'yi geçmeyecek şekilde yararlanmaktadır.

Yatırım Yeri Tahsisi: Yatırım Teşvik Belgesi hazırlanmış stratejik öneme sahip yatırımlar için, bölgesel ve öncelikli yatırımlara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir. Yapılması planlanan tesis yatırım yeri tahsisinden yararlanmaktadır.

SGK İşveren Hisse Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yatırımla temin edilen ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete denk gelen kısmının belirli bir süre Bakanlık tarafından karşılanmasıdır. Stratejik öneme sahip yatırımlar, bölgesel ve öncelikli yatırımların teşviki uygulamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgeleri için uygulanır. Yapılması planlanan tesis SGK işveren hisse desteğinden 6 yıl %25 yatırıma katkı oranı ile yararlanmaktadır.

Sigorta Prim Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının 10 yıl süreyle Bakanlıkça karşılanmasıdır. Genel teşvik uygulamaları hariç olmak üzere, sadece 6. Bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülmüştür. Ayrıca, Teknoloji Odaklı

Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenen stratejik yatırımlar için de uygulanabilmektedir. Yapılması planlanan tesis sigorta prim desteğinden yararlanamamaktadır.

Gelir Vergisi Stopajı Desteği: Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yatırımla sağlanan ek istihdam için ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının asgari ücrete tekabül eden kısmının 10 yıl süreyle muaf edilmesidir. Sadece 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülür. Ayrıca, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (TOSHP) dahilinde desteklenen stratejik yatırımlar için de uygulanabilir. Yapılması planlanan tesis gelir vergisi stopaj desteğinden yararlanamamaktadır.

Bartın Ayakkabı ve Sıya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu Raporu 2.1. Sektörün Tanımı başlığında açıklanan ilgili NACE Kod ve US-97 Koduna göre Bartın Merkez ilçede yararlanılabilecek destekler, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Robotu uygulaması çerçevesinde araştırılmış olup aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4: Yatırım Teşvik Sistemi Yararlanılan Destek Unsurları

Ayakkabı, Terlik Vb. Ürünlerin İmalatı 1920.0	
BARTIN İLİ- DİĞER İLÇELER	
İlin Olduğu Bölge	4. Bölge
Genel Teşvik mi?	Yararlanabilir
Bölgesel Teşvik mi?	Evet
Öncelikli Yatırım mı?	Hayır
Bölgesel Teşvik Asgari Yatırım Şartları	1 Milyon 500 Bin TL bavlul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb. imalatı
Yatırımla İlgili Özel Şartlar	01/05/2021-31/12/2025 tarihleri arası bina-inşaat harcamalarına KDV istisnası uygulanmaktadır. Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde bölgesel teşvikten yararlanır.
Yararlanılacak Teşvik Bölgesi	4. Bölge
KDV İstisnası	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var
Yatırım Yeri Tahsisi	Var
SGK İşveren Hissesi Desteği	6 yıl %25 Yatırıma Katkı Oranı
Vergi İndirimi Desteği	Vergi İndirim Oranı %70, Yatırıma Katkı Oranı %30
Faiz Desteği	TL 4 puan, Döviz 1 puan İndirimli, 1 Milyon 200 Bin TL'yi geçemez.
SGK İşçi Hissesi Desteği	Uygulanmamaktadır
Başvuruda İstenen Belge Örnekleri	Başvuru Dilekçesi Yetkilendirme Taahhütnamesi Yetkilendirme Formu İmza Sirküleri SGK Borcu Yoktur Yazısı ÇED Yazısı

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırıma Destek-Teşvik Robotu, 2023.

2.2.2. Diğer Destekler

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu projesi kapsamında mevcutta olmayan yeni bir yatırım ile Bartın ilinde küçük sanayi sitesi (KSS) kurulacaktır. Yatırım teşvik sisteminin KSS'de üretilecek ürünler çerçevesinde verdiği destek ve teşvikler dışında KSS'nin kurulmasına yönelik teşvik ve destekler araştırılmıştır.

Tablo 5: Sanayi Sitelerine Sağlanan Teşvikler

Kodu	Teşvik Kalemleri	Kalkınmada Öncelikli Yörelere	Normal Yörelere	Gelişmiş Yörelere
A	Kredi Desteği	Var		
B	Emlak Vergisi Muafiyeti	Muaf		
C	Çevre Temizlik Vergisi İndirimi	%50 indirim (Büyükşehir belediye sınırları içindekiler hariç)	%50 indirim (Nüfusu 5.000'den az olan belediyelerde)	
D	Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İznine Harcı İstisnası	Var		
E	Kurumlar Vergisi Muafiyeti	Muaf (Arsa ve işyeri teslimleri)		
F	KDV İstisnası	Var		
G	Yapı Denetim Kuruluşlarına Ödenecek Hizmet Bedeli İndirimi	% 75 İndirimli Uygulanır		
H	TRT Payı İstisnası	Var (Sanayi sicil belgesine sahip bütün sanayi işletmeleri)		
I	Damga Vergisi İstisnası	Var		

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023.

10.07.2018 tarih ve 30474 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre "Sanayi sitelerinin altyapılarının tamamını ve üstyapı tesislerinin yüzde yetmiş kadar olan kısmını, yerleşim alanları içerisinde kalmış sanayi sitelerinin taşınması için sanayi sitesi yapı kooperatiflerince, il özel idarelerince, büyükşehir belediyelerince veya belediyelerce yapılacak sanayi sitelerinin idari ve sosyal tesis binaları, arsa bedelleri, mülkiyetin edinilmesi masrafları ile altyapı ve üstyapı yatırımlarının tamamına kadar olan kısmını mimarlık ve mühendislik hizmetleri dâhil kredi ile desteklemek ve (e) bendine göre "Yerleşim alanları içerisinde bulunan sanayi sitelerinin ve sanayi işletmelerinin yerleşim alanı dışına taşınmasına ve planlı sanayi alanları dışında faaliyet gösteren sanayi işletmelerinin planlı sanayi alanlarına taşınmasına yönelik faaliyetleri yürütmek ve taşınma masraflarını kredi ile desteklemek," Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü görevlerindedir.

Sanayi sitelerine yönelik sağlanan kredi desteği Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kredi Kullanımına İlişkin Yönetmelik 14. Madde 2. fıkrasında belirtildiği üzere "SS'ler, Bakanlık tarafından verilen tahsis talimatına göre hazırlanan tip borç taahhünamesini, notere onaylattıktan sonra bankaya verirler. Borç taahhünamesinin, bankaya intikalinden sonra kredi kullanılabilir." ve 3. fıkrasında belirtildiği üzere "Kredinin güvencesini oluşturacak arsa ve arazilerin, detaylı bir dökümü SS tarafından bankaya onaylı listeler halinde bildirilir. Banka listelerde belirtilen arsa ve araziler üzerine, Bakanlık adına birinci derece ve sırada kredinin yüzde kırk fazlası kadar gayrimenkul ipoteği tesis ederek gerekli teminatı oluşturur. Söz konusu arsa üzerine yapılacak her türlü inşaat, ipotek kapsamına dâhil edilir." şeklinde sağlanmaktadır. Buna ek olarak sanayi sitelerinin

genişletilmesi planlandığında Yerleşim Alanı İçerisinde Kalan Sanayi Siteleri İle Sanayi İşletmelerinin Dönüşüm ve Gelişim Projelerinin Kredilendirilmesi Hakkında Yönetmelik 10. Madde 10. fıkrasında belirtildiği üzere “Sanayi sitesi gelişim alanıyla ilgili olarak;

- a) Arsa ve arsa mülkiyetinin edinilmesi masrafları,
- b) Altyapı tesisleri yapım işi,
- c) Üstyapı yapım işi,
- d) İdari ve sosyal tesisler yapım işi,
- e) Mimarlık ve mühendislik hizmetleri,
- f) Taşınma masrafları, kredilendirilir.”

Kredinin geri dönüşü ve erteleme; Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kredi Kullanımına İlişkin Yönetmelik 16. Madde 1. fıkrasında belirtildiği üzere “SS’ye kullandırılan kredinin tamamı, inşaatın tamamlandığının Bakanlıkça tespit edildiği tarihten iki yıl sonra faizi ile birlikte itfaya bağlanır.”, 2. fıkrasında belirtildiği üzere “Borçludan, kredi taksitleri vadesinde tahsil edilir. Taksitlerin herhangi birinin, vadesinde ödenmemesi veya borç taahhütnamesi hükümlerine uyulmaması halinde, borcun tamamı muacceliyet kazanır. Bu tarihten itibaren, borç bakiyesinin tamamının tahsiline gidilir. Taksitler vadesinde ödenmediği takdirde, gecikme süresi için ödenmeyen taksit tutarına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından avans işlemlerinde uygulanan faiz oranında gecikme faizi uygulanır. Borcun tamamı muacceliyet kazanıp icrai takip aşamasına geçilmesinden sonra ise temerrüt faizi uygulanır.” ve 3. fıkrasında belirtildiği üzere “Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, vadesi geçen borçlarını ödeyememiş veya ödeyemeyecek durumda bulunan SS’lerin talepleri halinde, vadesi geçmiş anapara ve dönem faizi borç taksitleri; müteakip taksitlere eşit olarak ilave edilmek ve cari oran üzerinden faiz uygulanmak suretiyle; doğal afetler, kısmi ve genel seferberlik hali hariç olmak üzere, en fazla dört yıl ve sekiz taksit olmak üzere ertelenebilir. Ancak son itfa tarihi hiçbir şekilde değiştirilemez.” çerçevesinde gerçekleştirilir.

Emlak vergisi muafiyeti ise 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu’nun 4’üncü maddesinin (m) fıkrasında “Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ait binalar (Vakıf senedindeki cihete tahsis edilmek şartıyla) ile organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve sanayi sitelerinde yer alan binalar” şeklinde tanımlanmıştır.

İndirimli çevre temizlik vergisi uygulaması ise Belediye Gelirleri Kanununun Genel Tebliği 5. Madde 2. fıkrasında “konut, işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalar için belirlenen tutarlar, büyükşehir belediye sınırları içinde bulunanlar hariç olmak üzere kalkınmada öncelikli yörelerdeki belediyeler ile nüfusu 5.000’den az olan belediyelerde %50 indirimli olarak uygulanacaktır.” şeklinde açıklanmıştır.

Bina inşaat harcı ve yapı kullanma izni harcı istisnası ise 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu 80. Madde (f) fıkrasında “Organize Sanayi Bölgeleri ile Sanayi ve Küçük Sanayi Sitelerinde yapılan Yapı ve Tesisler Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İzni Harcından müstesnadır.” ifadesi ile belirtilmiştir.

Bunlara ek olarak;

- Kurumlar vergisi muafiyeti, Kurumlar Vergisi Kanunu 4. Madde (n) bendinde
- KDV İstisnası, Katma Değer Vergisi Kanunu 13. Madde (j) fıkrasında ve 17/4 Maddesi (k) bendinde
- Yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedeli indirimi, Yapı Denetimi Hakkında Kanun’un 5. Madde beşinci fıkrasında
- TRT payı istisnası, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu 4. Madde (c) fıkrasında
- Damga vergisi istisnası, Damga Vergisi Kanunu’na ekli (2) sayılı Tablonun “IV-Ticari ve medeni işlerle ilgili kağıtlar” başlığı altındaki 53. fıkrasında

belirtilmiştir.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Destekleri

İleri Girişimci Destek Programı

İleri Girişimci Destek Programı ile Türkiye'nin stratejik öncelikleri doğrultusunda belirlenen sektörlerde girişimcilerin kurduğu yeni işletmelerin hayatta kalma oranının artırılmasını sağlamak amaçlanmaktadır. Bu program ile destek alabilmek için KOSGEB tarafından verilen İleri Girişimci Eğitimini tamamlamış olmak gerekmektedir. Ayrıca destek almak için KOSGEB tarafından belirlenen İleri Girişimci Programı Faaliyet Konuları Tablosunda belirtilen konularda faaliyet gösterme şartı aranmaktadır. Ayakkabıcılık sektörü faaliyetleri bu tabloda yer almakta olup konular aşağıda verilmiştir:

- 13.99.03 Keçe, basınçlı hassas giysi dokumaları, tekstilden ayakkabı bağı, pudra ponponu vb. imalatı
- 15.12.07 Deri, kösele, karma deri ve diğer malzemelerden bavul, el çantası, cüzdan, okul çantası, evrak çantası, deriden sigaralık, deri ayakkabı bağı, kişisel bakım, dikiş, vb. amaçlı seyahat seti, vb. ürünlerin imalatı
- 15.20.15 Deriden ayakkabı, mes, bot, çizme, postal, terlik, vb. imalatı (tamamıyla tekstilden olanlar ile ortopedik ayakkabı ve kayak ayakkabısı hariç)
- 15.20.17 Plastik veya kauçuktan ayakkabı, bot, çizme, postal, terlik, vb. imalatı (tamamıyla tekstilden olanlar ile ortopedik ayakkabı ve kayak ayakkabısı hariç)
- 15.20.18 Tekstilden ve diğer malzemelerden ayakkabı, mes, bot, çizme, postal, terlik, vb. imalatı (deri ve plastik olanlar ile tamamıyla tekstilden olanlar, ortopedik ayakkabı ve kayak ayakkabısı hariç)
- 15.20.19 Ayakkabıların deri kısımlarının ve ayakkabı parçalarının (kauçuk, plastik ve ahşap parçalar hariç) imalatı (üst ve alt parçaları, topuklar, vb. imalatı ile sayacılık faaliyetleri dâhil)
- 16.29.04 Ahşaptan iş aletleri, alet gövdeleri, alet sapları, süpürge veya fırça gövdeleri ile sapları, ayakkabı kalıpları, ahşap mandal, elbise ve şapka askıları imalatı
- 16.29.05 Ahşap çerçeve (tablo, fotoğraf, ayna ve benzeri nesnelere için) ve ahşaptan diğer eşyaların imalatı (panolar, tuval için çerçeveler, ip vb. için makaralar, ayakkabının ahşap topuk ve tabanları, arı kovanları, köpek kulübeleri dâhil)
- 22.19.05 Kauçuk ayakkabı/bot tabanları ve ayakkabı/botların diğer kauçuk parçalarının imalatı
- 22.29.04 Ayakkabı ve terliklerin plastik parçalarının imalatı (plastik ayakkabı kalıbı imalatı dâhil)
- 32.50.02 Suni uzuvlar, protez ve ortopedik ürünler ile bunların parça ve aksesuarlarının imalatı (suni eklem, dişçilikle ilgili bağlantı parçaları, ortopedik ayakkabı ve korse, diş teli, tıbbi çivi, fıtık bağı vb.)

İleri Girişimci destekleri tamamen geri ödemesizdir. İleri Girişimci Destek Programı unsurları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Program dahilinde belirlenen yukarıdaki yatırım konuları orta-düşük teknoloji seviyesinde faaliyet gösteren işletmeler olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 6: İleri Girişimcilik Programı Destek Unsurları

DESTEK UNSURU	DESTEK TUTARI
Kuruluş Desteği	Gerçek kişi işletme 5.000 TL Sermaye şirketi işletme 10.000 TL
Makine, Teçhizat ve Yazılım Desteği*	Düşük orta-düşük teknoloji seviyesinde faaliyet gösteren işletmelere 100.000TL, Orta-yüksek teknoloji seviyesinde faaliyet gösteren işletmelere 200.000TL, Yüksek teknoloji seviyesinde faaliyet gösteren işletmelere 300.000TL,

Mentörlük, Danışmanlık Ve İşletme Koçluğu Desteği	10.000 TL	
Performans Desteği**	Birinci Performans Dönemi*** - 180-539 gün ise 5.000 TL - 540-1079 gün ise 10.000 TL - 1080 ve üstü gün ise 20.000 TL	İkinci Performans Dönemi*** - 360-1079 gün ise 5.000 TL - 1080-1439 gün ise 15.000 TL - 1440 ve üstü gün ise 20.000 TL
Sertifika Desteği	5.000TL	

Kaynak: KOSGEB, 2023.

* Destek oranı %75'tir. Makine, teçhizat ve yazılımın yerli malı olması durumunda, destek oranına %15 ilave edilir.

** Her performans dönemi bir yılı kapsar. Sosyal Güvenlik Kurumu 4(a) kapsamındaki tüm personel için hesaplanan prim gün sayısı toplamı esas alınır.

*** Girişimcinin; genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olması durumunda her bir performans döneminde belirlenen tutarlara 5.000 TL eklenir.

KOSGEB'in sağladığı destekler oldukça fazladır. Çeşitli girişimcilik, işletmeyi geliştirme, teknolojik gelişim, enerji tasarrufu, iş birliği gibi konularda da destek sağlamaktadır. Bu çerçevede, Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesinde yer alacak olan işletmelerin faydalanabileceği diğer destekler aşağıdaki gibidir:

- Geleneksel Girişimci Destek Programı
- İş Planı Ödülü Destek Programı
- KOBİ Enerji Verimliliği Destek Programı
- İş Birliği Destek Programı
- İşletme Geliştirme Destek Programı
- KOBİ Finansman Destek Programı

KOSGEB Belgelendirme Desteği

Bu destek çerçevesinde işletmelerin; Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş kurum/kuruluşlardan akredite oldukları konularda alacakları personel akreditasyon belgelerine ilişkin giderlerine destek verilmektedir. Bu destek, belge için ödenen ücreti (müracaat ve dosya inceleme, tetkik, denetim, test ve belge ücreti) kapsamaktadır.

Belgelendirme desteği kapsamında;

- TSE'den alınacak belgeler %80 (seksen) oranında desteklenir.
- TÜRKAK ve TÜRKAK tarafından akredite edilmiş kurum/kuruluşlardan, HAK ve HAK tarafından akredite edilmiş kurum/kuruluşlardan, TRTEST Test ve Değerlendirme A.Ş.'den alınacak belgeler %70 (yetmiş) oranında desteklenir.
- İşletmelerin yurtdışından alacakları CE Uygunluk İşareti Belgesi için TSE tarafından verilenlerine destek sağlanmaz, sadece TSE tarafından verilmeyen belgeler %60 (altmış) oranında desteklenir.
- Destek programı süresince yurtdışından alınacak CE Uygunluk İşareti Belgesi için destek üst limiti 150.000 (yüz elli bin) TL olup, diğer belgeler için desteğin üst limiti 50.000 (elli bin) TL'dir.

Belgelendirme desteği özellikle yeşil sanayi için gereklilikleri sağlamak hususunda önemlidir. Bu destek ve teşviklere ilave olarak Ticaret Bakanlığı bünyesinde yurt dışında müşteri bulma, yurt dışında reklam yapma, pazarı öğrenmek, sektörle birlikte hareket etmek, kendi ürününü tasarlama, markalaşma, pazara girişte dijital faaliyetlerin desteklenmesi gibi konularda da destek ve teşviklerin alınması mümkündür. Tüm bu teşvikler başvuru yapacak firmaların yeterliliklerine göre farklılık gösterecektir.

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Teşvikleri

Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki

Bu teşvik programı kapsamında özel sektör işverenlerin prime esas kazanç üst sınırına kadarki sosyal güvenlik primi işveren payları (2.051,64 TL ile 15.387,30 TL) İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır.

Faydalanma şartları:

- Kişinin son 6 aydır işsiz olması
- Kişinin istihdam edildiği tarihten önceki son 6 ayın ortalama sigortalı çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilmesi
- Özel sektör işvereni olması

Faydalanma süresi:

- 18 yaş ve üzeri kadınları istihdam eden işverenlere 24 ila 54 ay,
- 18-29 yaş arası erkekleri istihdam eden işverenlere 12 ila 54 ay,
- 29 yaş ve üzeri erkekleri istihdam eden işverenlere 6 ila 30 ay,
- Çalışmakta iken; 01.03.2011 tarihinden sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar, mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden işverenlere 12 ay, süreyle destek sağlanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı olmayı teşvik etmek amacıyla kişinin İŞKUR'a kayıtlı olması durumunda destek süresine 6 ay eklenilmesi yönünde hüküm getirilmiştir.

İşverenlerce; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK'ya verilmesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödenmesi gerekmektedir.

Tablo 7: 6111 Sayılı Kanun'a Göre Sigorta Prim Teşvikinden Yararlanma Süreleri

Cinsiyet	Çalışma Durumu	Yaş Grubu	Mesleki Yeterlilik Belgesi	Mesleki ve Teknik Okul veya İŞKUR Kursu	İŞKUR'a Kayıtlı İşsiz	Teşvik Süresi (Ay)
Kadın	Çalışmayan	18+	X	X	X	24
			X	X	✓	30
			X	✓	X	36
			X	✓	✓	42
			✓	X	X	48
			✓	X	✓	54
	Çalışan	Tümü	✓	X	X	12
			X	✓	X	12
Erkek	Çalışmayan	18 – 29	X	X	X	24
			X	X	✓	30
			X	✓	X	36
			X	✓	✓	42
			✓	X	X	48
			✓	X	✓	54
		29+	✓	X	X	24
			✓	X	✓	30
			X	✓	X	24
			X	✓	X	24

			X	✓	✓	30
			X	X	✓	6
	Çalışan	Tümü	✓	X	X	12
			X	✓	X	12

Kaynak: İŞKUR, 2023.

Aktif İşgücü Programları

Türkiye İş Kurumu, istihdamın korunması ve artırılması, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesi, işsizliğin azaltılması ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılması amacıyla aktif işgücü hizmetleri kapsamında mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, toplum yararına programlar ve diğer kurs, program vb. çalışmalar yürütmektedir.

Kurs/programlar İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizleri sonucunda illerde en çok ihtiyaç duyulan meslekler tespit edilerek belirlenmektedir. Aktif İşgücü Eğitim Programları kapsamında proje konusuyla ilgili ele alınan eğitimlerin özet bilgileri aşağıdaki gibidir:

Mesleki Eğitim Kursları: Kurstan yararlanma şartlarına uyan bireylere meslek edindirmek, mesleği olanların geliştirmesini sağlamak ve istihdam edilebilirliği artırmayı amaçlamaktadır. Bir kişi en fazla iki kere yararlanabilmektedir. Günlük en az beş en fazla sekiz saat ve haftada altı günü geçmemek üzere 30-45 saat şeklinde düzenlenmektedir. Kursiyerlerin giderleri, kurslara fiilen katıldıkları gün üzerinden hesaplanarak İŞKUR tarafından karşılanmaktadır. Kursu başarıyla tamamlayan kişilere kurs sonunda Kurs Bitirme Belgesi/Sertifikası verilmektedir.

İşbaşı Eğitim Programları: İşsizlere mesleki deneyim kazandırmak ve istihdam edilebilirliği artırmak hedeflenmiştir. Bir kişi en fazla iki kere yararlanabilmektedir. Günde 5-8 saat ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla 30-45 saat eğitim süresi bulunmaktadır. Program süresi bilişim ve imalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. İşbaşı eğitim programı katılımcıları için fiilen katılım sağlanan gün üzerinden ve statülerine göre giderler hesaplanmakta ve İŞKUR tarafından karşılanmaktadır.

Çalışanların Mesleki Eğitimi: İstihdamı korumak, geliştirmek ve artırma, işsizliği azaltmak amacıyla çalışanların mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek ve yeni teknolojilere uyum sağlamalarına yardımcı olmak üzere İŞKUR tarafından finanse edilen mesleki eğitim kursları düzenlenmektedir. Mesleki Yeterlilik Belge zorunluluğu kapsamındaki mesleklerde de düzenlenen kurs sonunda meslekte belge sahibi olma imkânı sunulmaktadır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Destek ve Teşvikleri

6111 Sayılı Kanun Kapsamında Teşvikten Yararlanma Hakkında

Mesleki Yeterlilik Kurumu 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun kapsamında teşvikten yararlanma şartlarını taşıyan, MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi kişilerin sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı 54 aya kadar İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanabilmektedir. Teşvikler MYK-SGK web servisi ile yürütülmektedir. Bu nedenle herhangi bir belgeye gerek duymadan SGK e-bildirge sistemi üzerinden başvuru yapılabilmektedir. Sistemde personelin teşvikten yararlanma durumuna ilişkin belgeler ekrana verilmektedir. Buna göre teşvikten faydalanılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Destekleri

Yatırım İstihdam Desteği

Program kapsamında prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya belirlenen illerde işveren hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı karşılanmaktadır. 4. Bölge illeri arasında yer alan Bartın ili için de Sigorta Primine Esas Kazancın (SPEK) alt ve üst sınırlarına göre teşvik tutarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 8: SGK Yatırım İstihdam Desteği

SPEK Alt Sınırından	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
	%37,50	(%5 + %15,5)	%17
3.753,00 TL	2.051,64 TL	1.701,36 TL	
SPEK Üst Sınırından	Teşviksiz Tutar	Teşvik Tutarı	Teşvik Sonrası Tutar
	%37,50	(%5xSPEK) + (%15,5xA.Ü)	%37,5 – ((%5xSPEK)+(%15,5xA.Ü))
28.147,50 TL	5.304,24 TL	22.843,26 TL	

Kaynak: SGK, 2023.

Genç ve Kadın Teşviki

SGK bu program kapsamında genç, kadın ve mesleki belge sahibi olanlarına istihdamına yönelik sigorta primi desteği vermektedir. Özel sektör İşverenlerine 01/03/2011 ile 31/12/2023 (29 Aralık 2022 tarihli ve 6619 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 31.12.2023 tarihine kadar uzatılmıştır.) tarihleri arasında işe aldıkları sigortalılar için, sigorta primine esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren payının tamamı indirim olarak karşılanmaktadır. Program kapsamında sigortalı yönünden aranan şartlar;

- 01.03.2011 ile 31.12.2023 tarihleri arasında işe alınmış olması,
- 18 yaşından büyük olması,
- İşe alındığı tarihten önceki altı aylık dönemde işsiz olması,
- Ortalama sigortalı sayısına ilave çalıştırılması,

şeklindedir.

İşsizlik Ödeneği Alanlar Teşviki

Bu program kapsamında işsizlik ödeneği alanların istihdam edilmesi halinde prim teşviki uygulaması gerçekleştirilmektedir. İşsizlik ödeneğine hak kazandığı süre boyunca prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan kısa vadeli sigorta kolları primlerinin %1'i olmak üzere sigortalı hissesi, işveren hissesi ve genel sağlık sigortası primi, kalan işsizlik ödeneği süresince indirim olarak karşılanmaktadır. Bu teşvik 1/10/2009 tarihinden itibaren uygulanmaktadır.

İşbaşı Eğitimine Katılanlar Teşviki

SGK bu program çerçevesinde Türkiye İş Kurumu tarafından 31.12.2018 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programlarını tamamlayanları üç ay içinde işe alan özel sektör işverenlerine işe aldıkları bu sigortalılar için, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak sigorta primi işveren payının tamamının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına imkân sağlamaktadır. 23.04.2015 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Yararlanma süreleri işbaşı eğitim programının başladığı tarih ve sektörlere göre 30 ila 48 ay arasında değişmektedir. 31.12.2018 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programını tamamlayanlar yönünden teşvik uygulaması devam etmektedir. Bu kapsamda sigortalı yönünden aşağıdaki şartlar aranmaktadır:

- 31.12.2018 tarihine kadar başlatılan işbaşı eğitim programını tamamlamış olması
- İşbaşı eğitim programının bitimini müteakip en geç üç ay içinde işe alınması
- 23.04.2015 tarihi ve sonrasında işe alınmış olması
- 18 yaşından büyük, 29 yaşından küçük olması
- Tamamladığı işbaşı eğitim programına ilişkin meslek alanında işe alınması

Genç Girişimci Teşviki

Program kapsamında 18 – 29 yaş aralığında olup 01.06.2018 tarihinden itibaren ilk defa işyeri açan gerçek kişilerin asgari ücret alt sınırı üzerinden hesaplanan 4-1/b kapsamındaki sigorta primleri, 1 yıl süreyle Hazinece karşılanacaktır. Adi ortaklıklar ve şahıs şirket ortaklıklarında sadece bir ortak bu teşviktan yararlanabilmektedir. Teşvik tutarı (SPEK Tabanı x %34,5) günlük 115,09 TL olmak üzere aylık 3.452,76 TL'dir.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) Destekleri

Kalkınma ajansları, bölgenin kalkınması amacıyla bazı destek programları geliştirmektedir. Kalkınma ajansı destekleri mali destekler ve teknik destekler olarak iki grupta incelenmektedir.

Ajansın sağlayabileceği mali destekler; doğrudan finansman desteği, finansman desteği ve faizsiz kredi desteği olmak üzere üçe ayrılır. Doğrudan finansman desteği, Ajansın belirli usul ve kurallar çerçevesinde, belli projelere sağladığı destekler olup proje teklif çağrısı yöntemiyle kullandığı desteklerdir. Ancak Ajans proje teklif çağrısı yapmaksızın ve proje hazırlığı konusundaki yükümlülüklerinden bazılarını hafifletmek veya proje hazırlık sürecini doğrudan yönetmek suretiyle, fizibilite desteği ve güdümlü proje desteği şeklinde de doğrudan destek sağlayabilir. Finansman desteği, başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeler için, ilgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek finansman giderlerinin, ajans tarafından karşılanmasını öngören mali destektir. Faizsiz kredi desteği, ajansın başvuru rehberine uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla faizsiz kredi temin etmek suretiyle sağlayacağı mali destektir.

Teknik destek kapsamında ise Ajans; adil, açık ve şeffaf kurallara tabi olmak ve kendisi tarafından yapılan herhangi bir proje teklif çağrısı ile ilişkilendirilmemek koşuluyla, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 7/A maddesinde belirtilen başvuru sahiplerinin yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için, mevcut imkanları çerçevesinde kendi personeli eliyle ya da hizmet alımı yoluyla; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilir.

2.3. Sektörün Profili

Ayakkabı, çorabın dışında ayağa giyilen deri, lastik ve plastik hammaddeden yapılan her türlü ayak giysisine verilen addır. Kalkınma Bakanlığı sektör sınıflamasına göre imalat sanayi, deri ve deri ürünleri sanayinin alt ayrımında yer alan sektör ürünlerini; terlikler, botlar (sanayi güvenlik askeri), çocuk ayakkabıları, kadın ayakkabıları ve spor ayakkabıları olarak gruplandırmak mümkündür (Konya Ticaret Odası Eğitim ve Sağlık Vakfı, 2017). Saya ise "Ayakkabının taban elemanları dışında gövdeyi oluşturan, yüz, gamba ve fileto gibi parçaların (ön, arka ve yan parçalar) astarsız veya astarlanarak dikilmiş ve kalıba çekilebilecek duruma getirilmiş halidir (Ankara Üniversitesi, 2017)." şeklinde tanımlanabilir. Kısaca ayakkabının üst kısmına saya denir.

Ayakkabı imalathanelerinde üretim teknolojilerini klasik üretim, yarı makineleşmiş işletmeler ve makineleşmemiş işletmeler olarak üçe ayırmak mümkündür. Türkiye'de geleneksel yöntemle ayakkabı imalatı saya ve taban olmak üzere iki ayrı aşamada gerçekleştirilir. Daha sonra ürünler dikme, yapıştırma veya enjeksiyon yöntemleri ile birleştirilir. Tamamen enjeksiyon yönteminde ise taban ve saya kısmı birlikte oluşturulur. Genellikle sentetik ayakkabılar bu şekilde üretilmektedir.

Geleneksel ayakkabı imalatı aşamaları sırasıyla; modelin hazırlanması, kesim, saya hazırlama, taban montajı, finisaj (boyama, parlatma, temizleme işlemleri), kalite kontrol şeklindedir. Bu aşamalardan sonra ayakkabı satışa sunulabilir.

Bartın ilinde ayakkabı üretiminin el tezgâhında yapılan tek bölümü olan sayacılık sektöründe önemli istihdam oluşturulmaktadır. Sayacılık sektörü "Ayakkabı üretimini en zor, en zahmetli yanı" olarak nitelendirilmektedir. Sayacılık sektörünün ön plana çıktığı Bartın ilinde ustalığın önemi de görülmektedir.

Bartın'ın il statüsüne kavuşmasından sonra ildeki ayakkabı ve sayacılık sektörü de sanayileşmeye başlamıştır. Bartın, ayakkabı ve saya imalatına küçük el işletmeciliğiyle başlamış, uzun yıllardır varlığını sürdüren, ayakkabıcılık sektörüne usta yetiştiren bir ildir. İlin, sahip olduğu bu ayakkabı ve sayacılık sektörü değerlerinin ihtisaslaşmış bir mekânda faaliyet göstermesi için önemli bir merkez olacağı öngörülmektedir.

Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırması Bartın İli 2022 Yılı Sonuç Raporu verilerine göre ildeki kayıtlı işyeri sayısı 4.652'dir. Bu işyerlerinde toplam 32.205 4a sigortalı çalışan istihdam edilmektedir. Aktif İşgücü Programından yararlanan meslek gruplarına bakıldığında konfeksiyon işçisi birinci sırada, makine (dikiş) işçisi ikinci sırada, düz dikiş makineci üçüncü sırada, model makineci (hazır giyim) beşinci sırada ve ayakkabı imalatçısı (sayacı) yedinci sırada yer almaktadır.

Bartın 2021 Yılı İl Sanayi Durum Raporunda üç yıldız tekniği ile il sanayi kümelenme analizi gerçekleştirilmiştir. Ayakkabıcılığın alt sektör olarak yer aldığı "Deri ve ilgili ürünlerin imalatı" sektörü iki yıldız ile potansiyel kümelenme sektörü olarak değerlendirilmiştir.

Projenin Gerekçesi

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre sanayi sitesi uygulaması 1965 yılında başlatılmış olup 2022 yılı sonuna kadar hizmete sunulan toplam 493 adet sanayi sitesi ile 96.664 işyerinde yaklaşık 483.000 kişiye, daha sağlıklı şartlarda çalışma imkânı sağlanmıştır.

Türkiye'de küçük sanayi sitesinin (KSS) en fazla olduğu ilk üç il sırasıyla Konya (23), İzmir (16), Sivas (14) şeklindedir. Bartın ilinde tamamlanmış olan 6 tane, inşaatı devam etmekte olan 3 tane sanayi sitesi bulunmaktadır. Bartın ilinde faaliyette olan toplam 8 sanayi sitesi bulunmakta olup toplam 50,96 hektar alana sahiptir. Bu sanayi sitelerinde toplam 837 işyeri vardır ve 774 tanesi doludur. Ortalama 1.533 kişi istihdam edilmektedir.

Küçük sanayi siteleri daha çok tamirat ve imalatla uğraşan küçük işletmelere altyapı hizmeti sunarak çeşitli sosyal faaliyetlere yer verilen ve bir küme olarak çalışmayı sağlayan alanlardır. Küçük yerleşimlerde KSS'ler daha az iş yeri bulunması nedeniyle genellikle karma niteliktedir. Büyük yerleşim alanlarında ise organize sanayi bölgelerinde (OSB) olduğu gibi KSS'lerde de ihtisaslaşma sağlanmaktadır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik kurulması planlanan sanayi alanının organize sanayi bölgesi (OSB) olabileceği değerlendirilmiştir. Küçük sanayi siteleri için herhangi bir yönetmelik bulunmasa da OSB'ler için bazı yasal mevzuatlar bulunmaktadır. Bu kapsamda alanının OSB olarak planlanmama gerekçeleri aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır:

- OSB alanlarının kurulmasında "Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliği" dikkate alınmakta olup yönetmeliğin 4. maddesinde yeni bir OSB yer seçim talebinde bulunulması için ildeki ihtisas OSB'ler hariç diğer OSB'lerde bulunan toplam sanayi parsellerinin en az %75'inde üretim veya inşaat başlanmış olması gerektiği belirtilmiştir. Bartın ilinde faaliyette olan 1 OSB bulunmakta olup il için bu oran %81,8'dir. OSB'nin doluluk oranı göz önünde bulundurulduğunda proje alanı için OSB talebinde bulunulmasının risk teşkil edeceği öngörülmüştür.
- OSB alanlarının kurulmasında "Yatırım Alanlarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik" dikkate alınmakta olup yönetmeliğin 4. maddesinde mülkiyetin hazineye ait olması ve çevre düzeni, nazım imar planı kararlarına uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu proje alanı mevcut planlarda sanayi alanı olarak planlanmamıştır.
- Yatırım Alanlarının Belirlenmesine Dair Yönetmeliğin 6. maddesinde ise alana dair etüt raporu hazırlanması gerektiği ve bu kapsamda bazı alan özelliklerinin dikkate alındığı belirtilmiştir. Proje alanının yaklaşık 79 dönüm olması nedeniyle büyüklük alan özelliğinde bekleneni karşılamayacağı, genişleme alanın yeterli olmayacağı değerlendirilmektedir.
- Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nde ise OSB ihtiyaçları göz önüne bulundurulmuş yönetmelik koşullarına göre sanayi parselleri, ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları, sağlık koruma bandı, ortak kullanım alanlarından sayılan zorunlu idari, sosyal, ticari ve teknik altyapı alanları ile arıtma tesisi alanı, aktif yeşil alanlar vb.

planlanması gerektiği belirtilmiştir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde proje konusu alanın OSB kapsamındaki tüm bu ihtiyaçları karşılayabilecek alana sahip olmadığı görülmektedir.

- Türkiye’de toplam 393 adet OSB alanı bulunmaktadır. Bu OSB’ler arasında Edirne İpsala OSB 34,5 hektar ile en az alana sahip OSB olup 20 parsel bulunmaktadır. Proje konusu alan 78.930,39 metrekaredir. Bu alanın OSB ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterli büyüklüğe sahip olmadığı düşünülmektedir.

Tüm bu nedenler değerlendirildiğinde; Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik kurulması planlanan sanayi alanının küçük sanayi sitesi niteliğinde olması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bartın’da, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) tarafından 31 Mayıs 2018 tarihinde sektör önceliklerin belirlenmesine yönelik çalıştay yapılmıştır. Çalıştay sonucunda ayakkabı ve saya sektörü de öncelikli sektörler arasında değerlendirilmiştir.

Bartın 1991 yılında Zonguldak ilinden ayrılarak il statüsü almıştır. İl statüsüne kavuşmasından sonra Bartın’da sanayileşme artmaya başlamıştır. Küçük el işletmeciliği alanları, özellikle ayakkabı ve saya imatları sanayileşme yoluna girmiştir. Son yıllarda bu alanda işletmelerin kendini geliştirmesi, gelişime açık olmaları, Bartın ilinin bulunduğu coğrafi konum gibi etkenlerle önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Bartın’da ayakkabıcılık ve sayacılık sektöründe faaliyet gösteren 18 firma bulunmaktadır. İlde ayakkabıcılık ve sayacılık sektörü özelinde 2014-2022 yılları arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Teşvikleri kapsamında 7 adet firma Yatırım Teşvik Belgesi almış; kapama işlemi gerçekleştirilen 5 adet yatırım kapsamında 10.087.934 TL tutarında yatırım gerçekleştirilmiş olup yatırımlar kapsamında 130 kişinin istihdamı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bahsi geçen yatırımlar haricinde bir adet belge kapsamında yatırımlar devam etmekte olup 1.500.000 TL’lik yatırım ve 40 istihdam taahhüt edilmiştir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması projesi kapsamında 08.06.2023 tarihinde saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Saha ziyaretinde firma yöneticileri ile yapılan görüşmelerde günlük saya ve ayakkabı üretim miktarlarının 1.500 ila 2.500 arasında olduğu belirtilmiştir. Firmalar, kurulacak olan KSS’ye taşınmaları ile birlikte üretim kapasitelerini iki katına çıkaracaklarını belirtmişlerdir.

Ayakkabı üretiminde birçok üretim aşaması sanayinin gelişmesi ile makinalarda yapılmaya başlamıştır. Sayacılık, ayakkabı üretim aşamalarından el tezgahında yapılan tek aşamadır. Sayacılık sektörü Bartın ilinde önemli bir istihdam oluşturmaktadır. Sayacılık, ayakkabı üretiminde en zahmetli aşamalardan biri olup sabır ve ustalık gerektiren önemli bir kalemdir. Bartın ilinde sayacıların da oldukça fazla olması ayakkabıcılık sektöründeki markalaşmayı desteleyecek niteliktedir. Bartın ilinde önemli paya sahip olan ayakkabıcılık sektöründe kurumsallaşmanın, planlı gelişimin, iş birliklerinin, verim artışının sağlanması kaçınılmazdır.

Bartın ilindeki ayakkabı ve saya imalatı sektörünün sanayileşme yolunda ilerlemesi ancak mevcut işletmelere ve yeni yatırımcılara altyapının sağlanması, benzer ve aynı sektörde çalışan bu işletmelerin aynı alanda toplanarak iş birliklerinin geliştirilmesi ve verimlilik-kâr artışının sağlanması, ortak hareket etme bilincinin oluşturulması, sanayi sektöründeki yenilikçi teknolojilerin keşfedilmesi ve kullanılması ile sağlanacaktır. Bu kapsamda Bartın ilinin ayakkabı ve saya imalatı sektöründeki marka değerinin artacağı öngörülmektedir.

Bartın’da ayakkabı ve saya imalatı sektörünün geliştirilmesi için çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Bartın Valiliği himayelerinde BAKKA Bartın Yatırım Destek Ofisi ve ilgili paydaşlarla birlikte 2015 yılında sayacılık sektörünün kümelenmesine yönelik sağladığı yönlendirme ve danışmanlık desteği bu sürecin başlangıcıdır. Kümelenme çalışmaları sürecinde 2018 yılında Bartın Sayacılar ve Ayakkabıcılar Derneği kurulmuştur. Derneğin mevcutta 21 üyesi bulunmaktadır.

Bartın Ticaret Sanayi Odasının başvuruları ile sayacılık sektörü 2018 ve 2020 yıllarında BAKKA’dan mali destek almıştır. Bu projeler Bartın İnovasyon Test ve Eğitim Merkezi’nde eğitim donanımları ile birleştirilmiş ve merkez, sektörün de eğitim merkezi haline gelmiştir.

BAKKA ile ilgili kurum ve kuruluşların katkı ve yönlendirmeleriyle Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi kurulmuştur. Kooperatifin mevcutta 8 üyesi bulunmaktadır. Yapılan tüm bu çalışmalar Bartın ili ayakkabı ve saya imalatı sektörünün kümelenmesi için atılan önemli adımlardır.

Bunlara ek olarak Bartın ilindeki ayakkabı ve saya imalatı sektöründe yer alan işletmeler için çeşitli teknik geziler düzenlenmiştir. Ayakkabı ve saya üreticilerini bir araya getirmek üzere 2016 yılında Konya'ya, 2019 yılında İstanbul'a, 2022 yılında Şanlıurfa ve Gaziantep illerine teknik geziler düzenlenmiştir. Bu çalışmalar aynı zamanda ayakkabıcılık ve saya imalatı sektöründeki iyi örnekleri görmek, yeni teknolojilerin kullanım şeklini uygulama alanlarında görmek ve Bartın ilinin de bu sektörde yer aldığını duyurmak için büyük öneme sahip olmuştur. Ayrıca 2019 yılında Kalkınma Ajansları "Mesleki Eğitim" Teması kapsamında Türkiye Ayakkabı Sektörü Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (TASEV) yönetim kurulu üyelerine ev sahipliği yapılmıştır.

Bartın ilinde ayakkabı ve saya imalatı sektörüne yönelik yapılan tüm bu çalışmalar, Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi kurulması için altyapıyı oluşturmuştur. Bartın ilinde ayakkabı ve saya imalatı aynı zamanda önemli bir kültürel değerdir. Bu kültürel değerün kümelenme çalışmaları ile birlikte ekonomik değer kazanması olağandır. Bartın ili bu kapsamda marka olabilecek potansiyele sahiptir. İlin İstanbul, Sakarya, Kocaeli, Ankara gibi sanayisi gelişmiş ve metropol illere yakın olması da önemli fırsatlar sunmaktadır.

Özellikle İstanbul ve Kocaeli gibi sanayisi gelişmiş illerde yeni yatırımcılar için alan bulmak zorlaşmaktadır. Bu nedenle yeni sanayi alanları arayışı sürmektedir. Bartın ili konum olarak bu illere yakın olması nedeniyle bu proje kapsamında potansiyel yatırım alanlarını yatırımcılara sunmuş olacaktır.

Sosyoekonomik Durum

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il ve ilçelerin gelişmişlik sıralamasını farklı değişkenlere göre ortaya koyan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE) Araştırmaları çalışmasını gerçekleştirmiştir.

İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017) çalışmasında demografi, istihdam, eğitim, sağlık, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali değişkenler, erişilebilirlik ve yaşam kalitesi başlıkları altında toplam 52 değişken belirlenmiştir. GTBA yöntem kullanılarak her bir boyut için endeks oluşturulmuş ve iller bu endeks değerlerine göre sıralanmıştır. Endeks değerlerine göre 6 adet gelişmişlik kademesi belirlenmiştir. Bartın ili 81 il arasından 46. sırada ve 4. kademede yer almıştır.

İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2022) çalışmasında ise demografi, istihdam ve sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi başlıkları altında toplam 56 değişken belirlenmiştir. Proje alanının yer aldığı Bartın Merkez ilçe 973 ilçe arasından 226. sırada ve 2. kademede yer almıştır. Bartın ilçeleri arasında ise birinci sırada yer almıştır. İlçelere göre SEGE-2017 çalışmasında Bartın ili Merkez ilçesi 970 ilçe arasından 221. sırada ve 2. kademede yer almıştır. 2022 yılında Bartın merkez ilçe sıralamasının 2017 yılına göre az da olsa gerilediği görülmüştür. Bartın ilinde yapılacak her yatırım, ilin sosyo-ekonomik gelişimi için önem arz etmektedir.

Bartın ili İstatistik Bölge Birimi Sınıflandırması (İBBS) TR81 Düzey 2 Bölgesi'nde yer almaktadır. Bartın bu bölgede Zonguldak ve Karabük illeriyle birlikte yer almaktadır. Bartın, bu üç il arasında 203.351 kişi ile en az nüfusa sahip ildir. Nüfus büyüklüğü bakımından Bartın'dan sonra Karabük (252.058), sonrasında da Zonguldak (588.510) gelmektedir.

İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017) çalışmasında TR81 Bölgesi illeri; Karabük 22. sıra 2. kademe, Zonguldak 28. sıra 3. kademe ve Bartın 46. sıra 4. kademe yer almıştır.

SEGE-2017 çalışmalarında Karabük ilinin eğitim ve sağlık değişkenleri Zonguldak ve Bartın'a göre daha fazla olup Türkiye ortalamasının da üzerine çıkmıştır. Karabük ilinde eğitim YGS başarısıyla

ön plana çıkarken Bartın ili mesleki ve teknik liseler okullaşma oranında yüzde 57,2'lik derecesiyle ikinci sıradadır. Bu değişimde Türkiye ortalaması ise yüzde 44'tür.

Millî Eğitim Bakanlığı 2021-2022 Örgün Eğitim İstatistiklerine göre tüm eğitim kademeleri dikkate alındığında Bartın ilinde toplam 180 okul/kurum bulunmaktadır. Bu okullardan 22 tanesi mesleki ve teknik eğitim vermektedir. Bartın'daki mesleki ve teknik eğitim liselerinde toplam 3.529 erkek ve 2.590 kız öğrenci eğitim almaktadır.

Bartın Lütfullah Kocabaşoğlu Mesleki Eğitim Merkez bünyesinde mesleki eğitim kapsamında sınavlar yapılmakta ve kalfalık, ustalık belgeleri verilmektedir. Belge verilen meslekler arasında "Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi" alanı da bulunmaktadır. Bu alan altındaki meslek dalları ise; ayakkabı modelistliği, ayakkabı üretimi, saraciye modelistliği, saraciye üretimidir.

Buna ek olarak Bartın Ticaret ve Sanayi Odası sahipliğinde iştirakçi kurum ve kuruluşların desteğiyle Bartın ilinde Ayakkabı ve Sayacılık Eğitim Merkezi açılmıştır. Merkez, Bartın İnovasyon Test ve Eğitim Merkezi içinde yer almaktadır. Bartın Ayakkabı ve Sayacılık Eğitim Merkezi ekipmanları, BAKKA'nın SOGEP ve Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında tedarik edilmiştir. Bartın ilinde bir kültür olan ayakkabıcılık ve sayacılık sektörüne yönelik mesleki eğitimin geliştirilmesi ilde nitelikli elemanların yetiştirilmesi için önemli olup planlanan KSS için de nitelikli personel oluşturacaktır.

SEGE-2017 çalışmalarında, sağlık sektöründe ise Zonguldak ve Karabük Türkiye ortalamasının üstünde yer alırken, Bartın Türkiye ortalamasının altında yer almıştır.

TR81 Bölgesi madencilik sektörü ve bununla gelişim gösteren demir-çelik sanayisinde varlığını sürdürmüştür. Bartın ilinde ekonomik yapıyı belirleyen sektörler madencilik, sanayi, tarım, ticaret, turizm ve ormancılıktır. Bartın ili temel geçim kaynaklarını, ticaretin temel unsurlarını tarım ve sanayi sektörü oluşturmaktadır.

Bartın ili İşgücü Piyasası Araştırması 2022 Yılı Sonuç Raporuna göre ilde toplam çalışan sayısı 14.639'dur. Toplam çalışan sayısının %74,1'ini imalat ile toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörü çalışanları oluşturmaktadır. İmalat sektöründe çalışan sayısı 8.296 kişi olup toplam içindeki payı %56,7; toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışan sayısı 2.552 kişi olup toplam içindeki payı %17,4; inşaat sektöründe çalışan sayısı 1.051 kişi olup toplam içindeki payı %7,2'dir.

Bartın ilinde kadın istihdamının en fazla olduğu sektör ise imalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde imalat sektöründe çalışanların oranı %67,7'dir.

Bartın ili 2022 yılı dış ticaret verileri incelendiğinde ise ilin 33.092.565 dolar ihracat yaptığı görülmektedir. 2022 ihracatındaki en büyük payı 24.415.309 dolar ile imalat sanayi almaktadır. Toplam ihracat içindeki payı %73,8'dir. İmalata sektöründen sonra 8.615.917 dolar ile tarım ve ormancılık sektörü gelmektedir. Tarım ve ormancılık sektörünün toplam içindeki payı ise %26'dır.

Bartın ilinin 2022 yılı ithalat miktarı ise 8.623.025 dolardır. İthalatta da en fazla payı imalat sanayi sektörü almıştır. İldeki imalat sanayi sektörü ithalat değeri 4.553.520 dolar olup toplam ithalat içindeki payı %52,8'dir. İthalatta ikinci sırada ise 3.985.181 dolar ile madencilik ve taş ocaklığı sektörü yer almaktadır. Toplam ithalat içindeki payı %46,2'dir.

Sektörde Ürün Değerlendirmesi

ITC Trademap uygulamasından alınan "Ürün Kodu: 64 - Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri" verilerine göre son beş yıllık ayakkabı ihracat dolar değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

"Ürün Kodu: 64 - Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri" ihracat değerleri incelendiğinde 2018 yılında 145.408.353 dolar olan ithalat değeri %29 oranında artış göstererek 2022 yılında 187.806.264 dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında en çok ihracat değeri oluşturan ülke 62.020.064 dolar ile Çin olmuştur. Çin'i sırasıyla 33.735.852 dolar ile Vietnam, 15.175.146 dolar ile İtalya ve 10.093.620 dolar ile Almanya takip etmektedir.

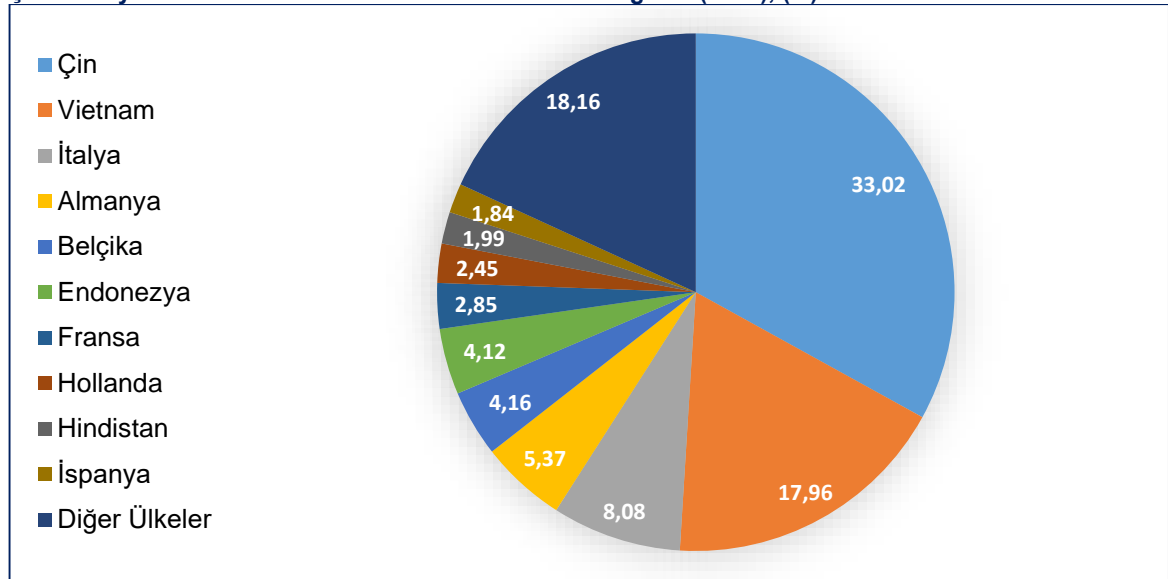
Tablo 9: Dünya Ayakkabı İhracat (Dolar)

Ülke Adı	2018	2019	2020	2021	2022
Çin	47.135.169	47.699.564	38.111.193	51.674.811	62.020.064
Vietnam	16.813.014	18.989.633	17.253.936	18.235.775	33.735.852
İtalya	12.302.539	12.460.324	10.661.614	13.120.349	15.175.146
Almanya	8.589.605	8.978.209	8.268.428	9.523.129	10.093.620
Belçika	7.048.371	7.019.424	7.112.177	7.039.828	7.814.162
Endonezya	5.113.294	4.409.287	4.804.751	6.186.295	7.742.187
Fransa	4.287.317	4.460.712	3.998.079	4.762.281	5.350.229
Hollanda	3.873.414	3.884.260	3.399.786	4.404.736	4.594.231
Hindistan	2.849.391	2.808.402	1.915.122	2.337.822	3.729.283
İspanya	3.304.708	3.186.959	2.737.911	3.176.223	3.448.909
Diğer Ülkeler	34.091.531	34.810.384	29.400.145	33.231.271	34.102.581
Toplam	145.408.353	148.707.158	127.663.142	153.692.520	187.806.264

Kaynak: ITC Trademap, 2023.

Çin dünyadaki en büyük ayakkabı ihracatçısı ülke olup, dünya ihracının %33'ünü gerçekleştirmektedir. Dünyadaki diğer büyük ayakkabı ihracatçısı ülkeler sırasıyla Vietnam (%18), İtalya (%8) ve Almanya'dır (%5).

Şekil 1: Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)

ITC Trademap uygulamasından alınan "Ürün Kodu: 64 - Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri" verilerine göre son beş yıllık ayakkabı ithalat dolar değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

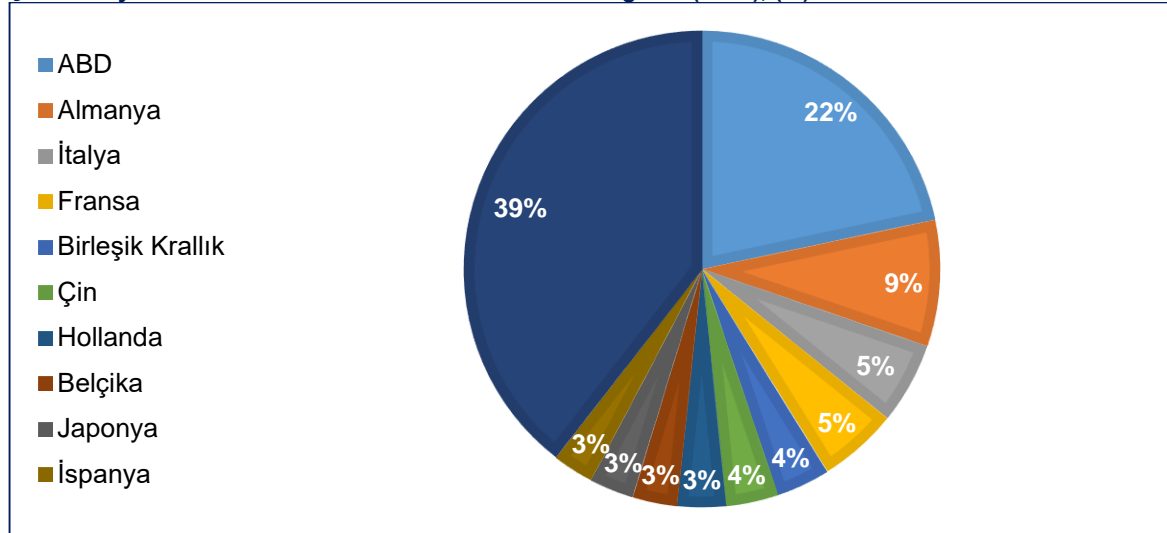
"Ürün Kodu: 64 - Ayakkabılar, tozluklar ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri" ithalat değerleri incelendiğinde 2018 yılında 144.008.385 dolar olan ithalat değeri %21,72 oranında artış göstererek 2022 yılında 175.284.568 dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında en çok ithalat değeri oluşturan ülke 37.966.589 dolar ile ABD olmuştur. ABD'yi sırasıyla 15.078.907 dolar ile Almanya, 9.687.248 dolar ile İtalya ve 9.420.973 dolar ile Fransa takip etmektedir.

Tablo 10: Dünya Ayakkabı İthalatı (ABD Doları)

Ülke Adı	2018	2019	2020	2021	2022
ABD	27.536.020	28.170.640	21.503.889	28.407.913	37.966.586
Almanya	13.203.500	13.214.481	12.436.734	13.318.288	15.078.907
İtalya	7.196.522	6.874.968	5.914.352	7.139.624	9.687.248
Fransa	8.568.334	8.457.344	7.502.712	8.558.034	9.420.973
Birleşik Krallık	6.890.038	6.928.185	5.764.670	5.218.182	6.446.155
Çin	4.661.494	5.635.888	5.972.496	6.457.952	6.224.672
Hollanda	4.684.419	4.804.159	4.407.858	5.296.346	5.758.671
Belçika	4.940.899	4.957.077	4.542.242	4.440.570	5.296.558
Japonya	5.491.927	5.355.242	4.434.091	4.550.771	5.260.854
İspanya	3.684.030	3.882.266	3.171.201	3.761.145	4.904.231
Diğer Ülkeler	57.151.202	58.790.139	48.883.702	58.418.322	69.239.713
Toplam	144.008.385	147.070.389	124.533.947	145.567.147	175.284.568

Kaynak: ITC Trademap, 2023.

ABD dünyadaki en büyük ayakkabı ithalatçısı ülke olup, dünya ithalatının %22'sini gerçekleştirmektedir. Dünyadaki diğer büyük ayakkabı ithalatçısı ülkeler sırasıyla Almanya (%9), İtalya (%5) ve Fransa'dır (%5).

Şekil 2: Ayakkabı İthalat Tutarlarının Ükelere Göre Dağılımı (2022), (%)

Kaynak: ITC Trademap, 2023.

ABD ayakkabı sektörü; yıllık olarak 2,7 milyar çift ayakkabının ithal edildiği ve pazarın %95'inin ithalata bağlı olduğu ABD'de ayakkabı sektöründe üretim yapan firmaların gelirleri yaklaşık 1,9 milyar dolar civarında, toptan pazarı 31 milyar dolar büyüklükte ve mağaza satışları ise toplam 36 milyar dolar civarındadır. Ayakkabı sektöründe gelecek dönemde ekonomik büyümenin sürmesiyle sektöre yönelik talebin artması beklenmekle beraber ABD'de genel trend değerlendirildiğinde ABD doları ve düşük geliri ve gelişmekte olan ülkelerdeki ayakkabı sektörünün artan ihracatı sebebi ile tüketicilerin daha uygun fiyatlı ithal ayakkabıya yönelmesi olmuştur. Sektörde faaliyet gösteren firmalar, mallarını daha rekabetçi bir şekilde fiyatlandırmak için daha düşük üretim maliyetlerinden yararlanmaya çalışmakta, buna karşılık ABD'de yerli ayakkabı şirketleri yerli istihdamı etkin bir şekilde azaltarak off-shore üretime devam etmiştir. ABD'de yerli firmalar birinci sınıf ayakkabı ürünlerinin üretiminde uzmanlaşarak fiyattan ziyade kalite temelinde rekabet etmeyi seçmektedir (Ticaret Bakanlığı, 2020).

ABD ayakkabı sektöründe pazar büyüklüğüne göz atarken bahse konu ithalat rakamlarını ve pazarı değerlendirirken başlıca firmaların ve markaların diğer ülke merkezlerinden tedarikini ve yurtdışı yatırımlarından ABD'ye yapılan ithalatların da dikkate alınması gerekmektedir. Toptan pazarında sektörde önde gelen en büyük iki firma marka olarak gelirin %22'sini (8,3 milyar dolar) alan NIKE ve

%6,5'üne (2 milyar dolar) hâkim Adidas firması üretimlerini daha çok ABD dışında yapmakta olan firmalardır. Diğer taraftan pazarın önemli bir dinamik unsuru ise ABD iç pazarındaki üreticilerdir. ABD'de başlıca üretici firma olarak New Balance üretim pazarının gelirlerinin %25'ine sahip olup yaklaşık 450 milyon dolar gelire sahiptir. Red Wing Shoes (%13-gelir 246 milyon dolar) ve Allen Edmonds (%5,3-gelir 101 milyon dolar) başlıca pazar payına sahip diğer firmalardır (Ticaret Bakanlığı, 2020).

Projenin Amacı ve Hedefleri

Proje ile; Bartın ilinde kültürel değeri ve kümelenme potansiyeli olan ayakkabı ve saya imalatı sektörünün kümelenmesi, planlı ve düzenli üretim alanları oluşturularak daha konforlu çalışma ortamları sunmasıyla Bartın ilinin kalkınmasına katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu projesinin temel hedefleri aşağıdaki gibidir:

- Bartın ilinde ayakkabı ve saya imalatı sektöründe kümelenmenin sağlanması,
- Ayakkabı ve saya imalatı sektörü sanayi kuruluşlarının planlı üretim alanlarında faaliyet göstermesi,
- Sanayi kuruluşları arasında iş birliğinin sağlanması ve verimin artırılması,
- Bartın ilinin ayakkabı ve saya imalatı sektöründe markalaşması,
- Bölgesel kalkınmaya katkı sağlanmasıdır.

Projenin Hedef Aldığı Kitle ve Nihai Faydalanıcılar

Yapılması planlanan Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi projesinde hedef kitle planlanan KSS'de hizmet verecek olan yatırımcılar, ayakkabı satıcıları, vatandaşlardır. Ayakkabı her yaş grubuna hitap eden bir ihtiyaç olması nedeniyle projenin hedef kitlesi oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. Temel hedef kitle ise üretim yapacak olan bu firmaların ürünü satacağı mağazalardır. Tüketim açısından düşündüğümüzde ise öncelikle Bartın ili vatandaşları olmak üzere ülke ve bölgedeki vatandaşların tamamı projenin hedef kitlesindedir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi proje birçok kurum ve kuruluşun destek ve katkılarıyla gelişme kaydetmiştir. Bu kurum ve kuruluşlar projenin nihai faydalanıcısı konumundadır.

Bunlar:

- Bartın Valiliği
- Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
- Bartın Ticaret ve Sanayi Odası
- Bartın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
- Bartın Ticaret İl Müdürlüğü
- Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
- Bartın KOSGEB İl Müdürlüğü
- Bartın OSB Müdürlüğü
- Bartın Sayacılar ve Ayakkabıcılar Derneği
- Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi

Ayakkabı ve sayacılık sektörü hammadde üretim ve tedarikini dışardan sağlayabilecek, ileri geri bağlantılarının fazla olduğu bir sektördür. Ayakkabı ve sayacılık sektörünün gelişmesi ile yan sanayi üreticileri, hizmet sağlayıcıları da dolaylı olarak gelişecek ve kapasitesini artıracaktır. Dericilik sektörü, ayakkabı aksesuarları vb. yan sanayinin gelişmesini; lojistik, enerji, teknik destek, bakım gibi hizmetlere olan talebin de artmasını beraberinde getirecektir. Dolayısıyla ayakkabıcılık sektöründeki bu gelişme ayakkabı üreticileri, malzeme tedarikçileri, lojistik sektörü, perakendeciler üzerinde de çarpan etkisi oluşturacaktır.

Projenin bileşenleri

Üst Yapı

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi projesinde ayakkabı ve saya imalatına yönelik iş yerleri, yönetim birimi ve sosyal tesis alanı, sosyal tesis alanı içerisinde yeme içme alanları ve kreş, açık yeşil alan, güvenlik, ziyaretçiler için otopark alanı ve elektrik şebekesi kontrolü için trafo planlanmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi işyerleri 20 m genişlikte planlanmıştır. Proje alanından maksimum faydayı sağlamaya yönelik planlama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda iş yerleri uzunlukları farklılık göstermektedir. İş yerleri iki katlı olarak planlanmıştır. Zemin kat yüksekliğinin yaklaşık 4,5 m olması ve asma kat niteliğinde olan ikinci katın 2,5 m yükseklikte olması planlanmıştır. İş yeri zemin katının ayakkabı ve saya imalatı için ikinci katının ise depolama alanı olarak kullanılması öngörülmüştür. İş yerleri için açık alan kullanımı da sunacağı öngörülerek 10 m ön bahçe mesafesi bırakılmıştır.

Proje alanında ana yol doğu ve batı yönünde hizmet verecek şekilde, proje alanının ortasından planlanmıştır. Ana yol genişliği 20 m'dir. Ana yollara bağlanan ara yollar ise 13 m genişliktedir. Ana yollardaki kaldırım genişliği 3 m ve ara yollardaki kaldırım genişliği 2 m'dir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi girişinde güvenlik birimi oluşturulmuştur. Bu kapsamda giriş ve çıkışlar kontrol edilebilecektir. Güvenliğin kuzeyinde ise KSS'ye gelen ziyaretçiler için 20 araçlık otopark alanı planlanmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde yönetim ve sosyal işlerin gerçekleştirileceği yönetim birimi ve sosyal tesis alanı planlanmıştır. Söz konusu alan proje alanı ortasındaki dar alanda planlanmış olup etrafındaki açık yeşil alanlarla birlikte meydan niteliği kazanması sağlanmıştır.

Yönetim birimi ve sosyal tesis alanı 3 katlı olarak planlanmıştır. Taban alanı 650 m² olan bu yapının ilk katında yeme içme hizmetlerinin verilmesi ve insanların vakit geçirebileceği ortak alanlar oluşturulması öngörülmüştür.

Yapının ikinci katında ise yönetim birimi yer alacaktır. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin, Kozcağz Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından yönetilmesi öngörülmüştür. Ayrıca KSS için toplam 13 personel istihdam edilmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda yönetim biriminde Başkan Odası, istihdam edilecek diğer 4 personel için ofis, toplantı salonu, mutfak, hizmet personeli dinlenme alanının yer alması öngörülmektedir.

Bartın ilinde ayakkabı ve sayacılık sektörü çalışan profiline bakıldığında kadın personel sayısının fazla olduğu görülmektedir. Yapılan saha çalışmalarındaki çıkarımlar doğrultusunda Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde istihdam edilen personelin %80'inin kadın olacağı varsayılmıştır. Bu kapsamda istihdam edilen personelin küçük çocukları için okul öncesi eğitim kurumuna ihtiyaç duyacağı öngörülmüştür.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) 2021-2022 Yılı Örgün Eğitim İstatistiklerine göre Bartın ilinde MEB'e bağlı ve özel olmak üzere toplam 99 adet okul öncesi eğitim kurumu bulunmaktadır. Toplam okul öncesi öğrenci sayısı ise 3.111'dir. Kozcağz beldesinde ise iki tane anaokulu bulunmaktadır. Bu okullardaki toplam öğrenci sayısı ise 108'dir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde istihdam edilecek personellerle birlikte beldede çocuk nüfusunun da artacağı öngörülerek mevcut okul öncesi eğitim kurumlarına katkı olarak 100 öğrenci kapasiteli kreş planlanmıştır.

Yönetim birimi ve sosyal tesis alanının etrafı açık yeşil alan olarak planlanmıştır. Açık yeşil alanda insanların dinlenebileceği kamelya ve ortak oturma alanına yer verilmiştir. Ortak oturma alanında küçük gösterilerin yapılabileceği orta sahne alanı oluşturulmuştur. Bunlara ek olarak yönetim birimi ve sosyal tesis alanının kuzeybatısında da açık yeşil alan planlanmış olup yeşil alan sürdürülebilirliği sağlanmıştır.

Altyapı

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin yeşil sanayi altyapısı ile geliştirilmesi öngörülmüştür. Proje alanında elektrik, su ve kanalizasyon altyapısı bulunmaktadır. Bunlara ek olarak KSS'de katı atıklar oluşacaktır. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi kapasitesine göre kullanılacak elektrik, oluşacak atıksu ve katı atık miktarı değerlendirildiğinde geri dönüşüm ve yenilenebilir enerji üzerine yeni bir tesisin kurulması fazla maliyet oluşturacaktır. KSS bünyesinde bir OSB kadar enerji tüketimi ve atık üretimi gerçekleştirmeyeceğinden ilk aşamada mevcut altyapının kullanılması öngörülmüştür.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi elektrik ihtiyacının mevcut elektrik altyapısından sağlanması öngörülmüştür. Bartın ilinde elektrik dağıtımını Başkent Edaş bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Başkent Edaş ile proje alanına ilişkin görüşme yapılmıştır. Görüşme sonucunda elektrik ihtiyacının direkt şebeke ile bağlantı sağlayarak veya talep edilmesi durumunda trafo oluşturularak karşılanabileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda şebeke kontrolünü sağlayabilmek ve enerji kaybını önlemek adına proje alanında trafo planlanmıştır.

Proje kapsamında gerekli bütçenin sağlanması ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik sağlanan teşvik ve desteklerden faydalanılması halinde proje alanında çatı tipi güneş enerji sisteminin kurulabileceği öngörülmektedir. Bu kapsamda firmalar KOSGEB Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Destekleri, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı yenilenebilir enerji destekleri, TurSEFF Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Programı, Dünya Bankası Enerji Verimliliği Kredisi vb. teşvik ve desteklerden faydalanabilir.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde üretim için kullanılacak deri, kumaş, kauçuk vb. maddeler doğrudan temin edilecektir. Bu ürünler için ayrıca bir işleme birimi bulunmamaktadır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde oluşacak atıksu, evsel atıksu niteliğindedir. Bundan dolayı mevcutta bulunan içme suyu ve kanalizasyon altyapısı kullanılacaktır.

Bartın İli 2021 Çevre Durum Raporu incelendiğinde endüstriyel su temini için geri dönüşüm suyu kullanılmadığı görülmektedir. İlin atık suları için İnküme Ön Arıtma Derin Deniz Deşarjı Tesisi deşarj noktası sahilden denizin 1400 metre açığı, Merkez Kanalizasyon Atıksu Arıtma Tesisi ve yağmur suyu şebekesi deşarj noktaları Bartın Irmağı'dır.

Bartın'da 6 tane içme kullanma suyu arıtma tesisi ve 4 tane atıksu arıtma tesisi olmak üzere toplam 10 tane arıtma tesisi bulunmaktadır. İçme ve kullanma suyu tesislerini kapasitesi 14.034 m³/yıl olup arıtılan su miktarı 6.052 m³/yıldır. Atıksu arıtma tesislerinin kapasitesi 9.334 m³/yıl olup arıtılan atıksu miktarı 5.910 m³/yıldır. İldeki mevcut arıtma tesisleri kapasitesi ve planlanan KSS'de kullanılan suyun evsel atıksu olması değerlendirildiğinde mevcut su ve kanalizasyon altyapısının kullanılması öngörülmüştür. Buna ek olarak su kullanımının azaltılması için KSS'de yağmur suyu toplama ve depolama sisteminin oluşturulabileceği düşünülmektedir. Yağmur suyu toplama ve depolama sistemleri firmalar tarafından bireysel oluşturulabileceği gibi teknik gereklilikler ve yeterli mekân sağlanması halinde KSS genelinde uygulanabilir. Bu hususta ayrıca bir çalışmanın yapılması gerekmektedir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması projesi kapsamında Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi üyeleri ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara hammadde girdileri sorulmuş olup bu kapsamda deri, sentetik deri, sentetik kumaş, aksesuarlar, kauçuk, diğer taban malzemeleri, yapıştırıcı, kimyasallar ve boyalar cevapları alınmıştır. Katılımcılara üretimden sonra oluşan atıklar sorulmuş olup deri atıklar, kâğıt ve karton atıkları, plastik atıklar, metal atıklar cevapları alınmıştır. Mevcut durumda firmaların atıkları belediyenin çöp araçlarına verdiklerini, atık bertarafı için firma ile anlaşıp onlara gönderdiklerini, geri dönüşüm tesislerine gönderdiklerini ve ayrıştırarak toplayıp geri dönüşüm tesislerine gönderdiklerini belirtmişlerdir. Proje kapsamında belirlenen kapasite değerlendirildiğinde proje alanı için katı atık bertaraf tesisi kurulması ayrıca maliyet oluşturacak olup tesisin kapasitesini karşılayabilecek durumda değildir. Bu nedenle Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde katı atık yönetiminin KSS yönetimi tarafından takip edilmesi öngörülmektedir. KSS bünyesinde oluşan atıklara göre atık bertaraf tesisleri ile işbirliği anlaşması yapılmalı ve KSS alanında oluşan tüm atıklar ilgili tesislere gönderilerek bertaraf edilmelidir.

Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına Uygunluğu

On Birinci Kalkınma Planı uzun vadeli bir perspektifle ülkemizin kalkınma vizyonunu ortaya koyarak, milletin temel değer ve beklentilerini karşılamak, Türkiye'yi uluslararası konuma yükseltmek ve halkın refah düzeyinin artırma amacıyla oluşturulan bir yol haritası niteliği taşımaktadır. Kalkınma planının temel hedeflerinden biri rekabetçi üretim ve verimlilik. Sanayi sektörü ise bu hedefin temellerinden birini oluşturmaktadır.

On Birinci Kalkınma Planı'nda rekabetçi üretim ve verimlilik artışları için imalat sanayii odaklı bir yaklaşım geliştirilmesi, sanayi alanlarında teknoloji, yenilik, ürün kalitesi ve verimlilik artışı sağlanması, ihracatta rekabet gücümüzü artıracak ürün ve ürün gruplarının üretiminin desteklenmesi, yenilikçi ve yerel üretimin artırılması, kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, yatırım konularının kümelenme anlayışına uygun olarak tasarlanması gibi birçok konuda politikalar geliştirilmiştir. Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayii Sitesi On Birinci Kalkınma Planı vizyon ve misyonuna doğrudan hizmet eder niteliktedir.

Proje konusu aynı zamanda 2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planı'nda "Sektörel Çeşitliliğin Sağlanması" önceliğinde "Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve KOBİ'lerin kapasitelerini artırılması" tedbiri ve "Mevcut Sınai Faaliyetlerin Rekabet Güçlerinin Artırılması" önceliğinde "Kümelenme, endüstriyel simbiyoz ve markalaşma çalışmalarının başlatılması" tedbirleri belirlenmiştir. "Sosyal Kalkınmanın Sağlanması" önceliğinde ise "Kadınların istihdam kapasitelerini artırıcı tedbirlerin alınması" tedbiri belirlenmiştir.

2024-2028 TR81 Batı Karadeniz Taslak Bölge Planı kapsamında da "Sektörel Gelişim, Dönüşüm ve Çeşitlenmesinin Sağlanması" stratejik önceliğinde "Düzenli sanayi alanlarının oluşturulması ve geliştirilmesi", "Mal ve hizmet üretiminde yenilikçilik teşvik edilerek sektörlerin rekabet gücünün artırılması", "Yeşil dönüşüm uygulamalarının hayat geçirilmesi" hedeflerine yer verilmiştir. Taslak Bölge Planında "Beşerî ve Sosyal Sermayenin Güçlendirilmesi Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesiyle Sosyal Refahın Artırılması" stratejik önceliğinde "Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi" ile "Dezavantajlı gruplara yönelik sosyal içermenin sağlanması" hedeflerine yer verilmiştir.

Her iki bölge planı incelendiğinde Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayii Sitesi ile uygulanacak olan kümelenme faaliyetlerinin geliştirilmesi, düzenli sanayi alanlarının oluşturulması, yenilikçi sanayi yaklaşımının benimsenmesi ve rekabetçiliğin artırılması, yeşil sanayi altyapısının geliştirilmesi, dezavantajlı gruplara hizmet etmesi ve sosyal refahın artırılması hedefleriyle bölge planını destekler nitelikte katkı sağlayacaktır.

Tüm bunlar doğrultusunda Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayii Sitesi, On Birinci Kalkınma Planı ve TR81 Batı Karadeniz Bölge Planı hedeflerine ulaşmak için iyi bir uygulama örneği olacaktır.

Yasal Mevzuat ve Kurumsal Yapılar

Ülkemizde sanayi alanlarına ilişkin birçok kanun ve yönetmelik bulunmaktadır. Endüstri bölgeleri ve organize sanayi bölgelerinin kuruluş, yapım ve işletilmesi esaslarına yer verilen kanunlar bulunsa da küçük sanayi sitelerine ilişkin bu kapsamda yasal mevzuat bulunmamaktadır. Buna rağmen küçük sanayi siteleri ve içinde yer alan işletmelerin uyması gereken bazı yasal zorunluluklar bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; Ticaret Sicil Kanunu, İş Hukuku, Çevre Kanunları, İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatı, Vergi Kanunları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı düzenlemeleridir.

Ayakkabı ve sayacılık sektöründe sağlık, güvenlik ve çevre ile ilgili dikkat edilmesi gereken bazı mevzuatlar Ayakkabı İmalatçısı Ulusal Meslek Standardında aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

- 4857 sayılı İş Kanunu.
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.
- 2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.

- 13/7/2013 tarihli ve 28706 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tehlikeli ve Çok Tehlikeli
- Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik.
- 12/8/2013 tarihli ve 28733 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kimyasal Maddelerle
- Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde iş ve işlemler yürütülecektir.

Sanayi siteleri; özel yatırımlar ve girişimler, belediyeler, sanayi sitesi kooperatifleri ve/veya TOKİ tarafından kurulabilmektedir. Sanayi sitelerindeki farklı yatırım yaklaşımları kurumsal yapılarında da çeşitlenmeyi beraberinde getirmektedir.

Sanayi siteleri merkezi yönetim yapısıyla, bağımsız işletmeler yapısıyla, kooperatif yapısıyla, kümelenme yapısıyla ve/veya yönetim şirketleri tarafından yönetilebilir. Merkezi yönetim yapısında işletmelerin bağlı olduğu, kararları veren bir yönetim mevcuttur. Bağımsız yönetim kısmında yönetimin olmadığını söylemek mümkündür. Her işletme kendi bünyesinde kararlarını verebilir ve çalışmalarını gerçekleştirebilir. Benzer sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin bir araya gelerek iş birliği sağlaması sonucunda oluşan yönetim yapısı ise kümelenmeyle yönetim şeklidir. Sanayi sitesindeki işletmelerin bir üst düzey yönetim şirketinden hizmet satın alması sonucunda yönetimin sağlandığı görülmektedir.

Kooperatif yapısıyla yönetim, küçük sanayi sitelerinde genellikle tercih edilen yöntemlerdendir. Kooperatif Kanununda kooperatifler "Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklar" olarak tanımlanmaktadır. Kooperatifler en az 7 ortak tarafından imzalanacak ana sözleşme ile kurulur. Kooperatifler; iş birliği ve dayanışmanın sağlanması, gider ve maliyetin azaltılıp verimin artırılması, güven sağlanması gibi faydalarıyla küçük sanayi sitelerinin kurulmasına destek olmaktadır.

Kooperatiflerin organizasyon yapısı; genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu şeklindedir. Genel kurul kooperatifin en yüksek karar organı olup kooperatif üyelerinin katılımıyla düzenlenir ve kooperatif yönetimine ilişkin temel kararlar alınır. Genel kurul görevlerinden biri de yönetim kurulu ve denetim kurulu üyelerini seçmektir.

Kooperatif bünyesindeki yönetim kurulu kanun ve ana sözleşme hükümleri çerçevesinde kooperatifin faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır. Yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından en az 1, en çok 4 yıl için seçilir ve en az 3 üyeden oluşur. Genel kurulca bir süre tespiti yapılmaması halinde bir yıl için seçilmiş sayılır ve üye sayısı kadar da yedek üye seçilir. Yönetim kurulu üyeleri kooperatifin ortağı olmalıdır. Yönetim kurulu üyeleri kooperatifin idari ve mali işlerini yürütmekle görevlidir. Bu kapsamda kooperatif işleri için gerekli görülen ve yönetim kurulu tarafından karar verilen personelin istihdamını sağlayabilir.

Denetim kurulu üyeleri ise genel kurul tarafından en az bir yıl içinde kooperatif ortakları arasından veya dışardan en az iki üye olacak şekilde seçilir. Üye sayısı kadar da yedek üye seçilir. Denetim kurulu üyelerinde aynı zamanda kooperatifte yönetim kurulu üyesi, kooperatif personeli veya yönetim kurulu üyeleri ile üçüncü derece dahil kan ve sıhri hısım olmamak, yönetim kurulu üyeleri ile aralarında iş ortaklığı bulunmamak şartları aranır. Denetim kurulunun görevlerinden bazıları yıllık bilanço ve sonuç hesaplarını incelemek, kayıtların düzenli tutulmasını sağlamak, en az üç ayda bir defa kooperatifin nakit mevcudu ile menkul değerlerini kontrol etmek, bütçe, bilanço ve gelir-gider cetvelini denetlemektir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin de kooperatif bünyesinde kurulması ve kooperatif başkanlığı tarafından yönetilmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede hem yönetim hem denetim çalışmalarının kurumsal bir çerçevede yürütülmesi öngörülmektedir.

2.4. Dış Ticaret ve Yurt İçi Talep

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Dış Ticaret İstatistikleri uygulamasından alınan "İthalatın Uluslararası Standart Ticaret Sınıflamasına Göre Dağılımı (SITC, Rev.3)" verilerine göre ayakkabı ihracat dolar miktarları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Metal koruyucu burunlu (8511 SITC Rev3) ayakkabılar ihracat verilerine bakıldığında 2022 yılında 26.284.547 dolar ihracat gerçekleşirken en çok ihracatın gerçekleştiği ülke ise 4.303.172 dolarla Birleşik Krallık olmuştur. Birleşik Krallığı sırasıyla İsrail (4.216.706 dolar) ve Azerbaycan (1.269.910 dolar) takip etmektedir.

Metal koruyucu burunlu (8511 SITC Rev3) ayakkabıların son üç yıllık ihracatı sürekli olarak artış göstermiştir. 2022 yılında gerçekleşen ihracat, 2020 yılına göre %73, 2021 yılına göre ise %10 oranında artış göstermiştir.

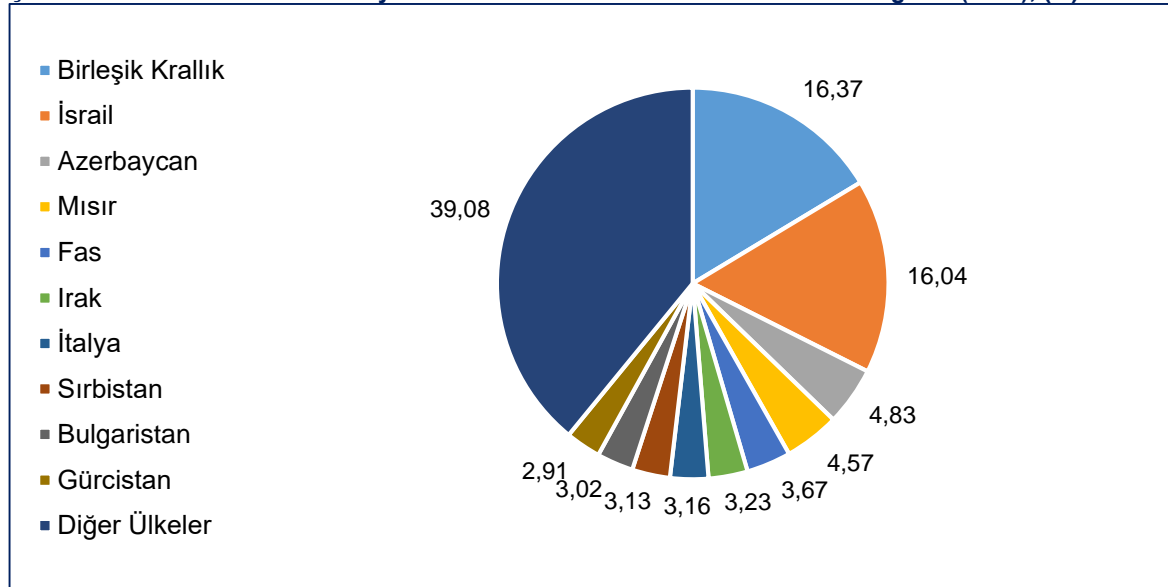
Tablo 11: 8511 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarları (ABD Doları)

Ülke Adı	2022	Ülke Adı	2021	Ülke Adı	2020
Birleşik Krallık	4.303.172	Birleşik Krallık	4.417.097	Birleşik Krallık	4.379.780
İsrail	4.216.706	İsrail	4.252.991	Mısır	1.115.926
Azerbaycan	1.269.910	Azerbaycan	2.228.762	İsrail	1.105.071
Mısır	1.200.291	Mısır	971.302	Sırbistan	850.456
Fas	963.989	Katar	761.165	Azerbaycan	640.857
Irak	848.727	İtalya	706.718	Türkmenistan	392.028
İtalya	830.033	Sırbistan	635.848	İtalya	380.373
Sırbistan	822.990	Bulgaristan	629.003	Çekya	347.264
Bulgaristan	792.713	Fas	521.984	Polonya	283.922
Gürcistan	764.369	Türkmenistan	482.249	KKTC	265.849
Diğer Ülkeler	10.271.647	Diğer Ülkeler	8.181.953	Diğer Ülkeler	5.430.527
Toplam	26.284.547	Toplam	23.789.072	Toplam	15.192.053

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Ülkelere göre ihracat dağılımı incelendiğinde ise Birleşik Krallık %16,37'lik, İsrail %16,04'lük ve Azerbaycan %4,83'lük bir paya sahiptir.

Şekil 3: 8511 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Spor ayakkabılar (8512 SITC Rev3) ihracat verilerine bakıldığında 2022 yılında 42.814.876 dolar ihracat gerçekleşirken en çok ihracatın gerçekleştiği ülke ise 4.464.198 dolarla ABD olmuştur. ABD'yi sırasıyla İspanya (4.188.011 dolar) ve Almanya (2.964.375 dolar) takip etmektedir.

Spor ayakkabıların (8512 SITC Rev3) son üç yıllık ihracatı sürekli olarak artış göstermiştir. 2022 yılında gerçekleşen ihracat, 2020 yılına göre %142, 2021 yılına göre ise %15 oranında artış göstermiştir.

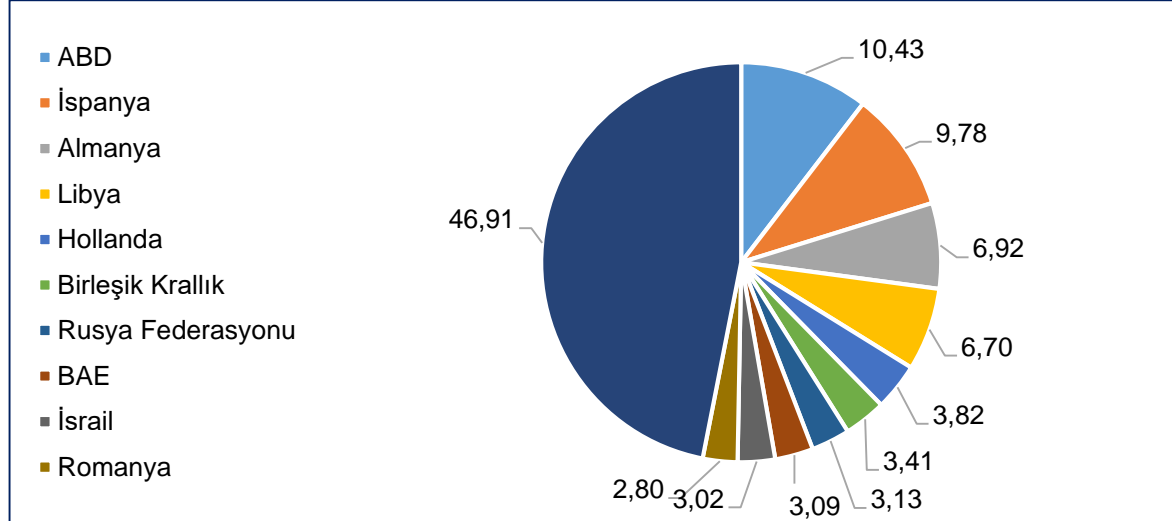
Tablo 12: 8512 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarları (ABD Doları)

Ülke Adı	2022	Ülke Adı	2021	Ülke Adı	2020
ABD	4.464.198	ABD	4.019.724	Birleşik Krallık	1.743.168
İspanya	4.188.011	Almanya	2.629.151	Libya	1.231.626
Almanya	2.964.375	Libya	2.185.508	Irak	1.195.880
Libya	2.867.071	Kosova	2.105.652	Almanya	1.045.623
Hollanda	1.634.766	Birleşik Krallık	1.987.274	Romanya	886.433
Birleşik Krallık	1.458.204	İsrail	1.567.245	İsrail	881.997
Rusya	1.338.902	Hollanda	1.485.109	Suudi Arabistan	780.805
BAE	1.322.484	Romanya	1.284.219	Sırbistan	658.021
İsrail	1.293.614	Rusya	1.258.105	Kosova	642.782
Romanya	1.200.042	Fransa	1.176.147	Fransa	553.555
Diğer Ülkeler	20.083.209	Diğer Ülkeler	17.585.679	Diğer Ülkeler	8.073.459
Toplam	42.814.876	Toplam	37.283.813	Toplam	17.693.349

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Ülkelere göre ihracat dağılımı incelendiğinde ise ABD %10,43'lük, İspanya %9,78'lik ve Almanya %6,92'lik bir paya sahiptir.

Şekil 4: 8512 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Diğer ayakkabılar (8513 SITC Rev3) ihracat verilerine bakıldığında 2022 yılında 321.532.604 dolar ihracat gerçekleşirken en çok ihracatın gerçekleştiği ülke ise 40.219.486 dolarla Irak olmuştur. Irak'ı sırasıyla Almanya (32.254.350 dolar) ve İspanya (24.914.722 dolar) takip etmektedir.

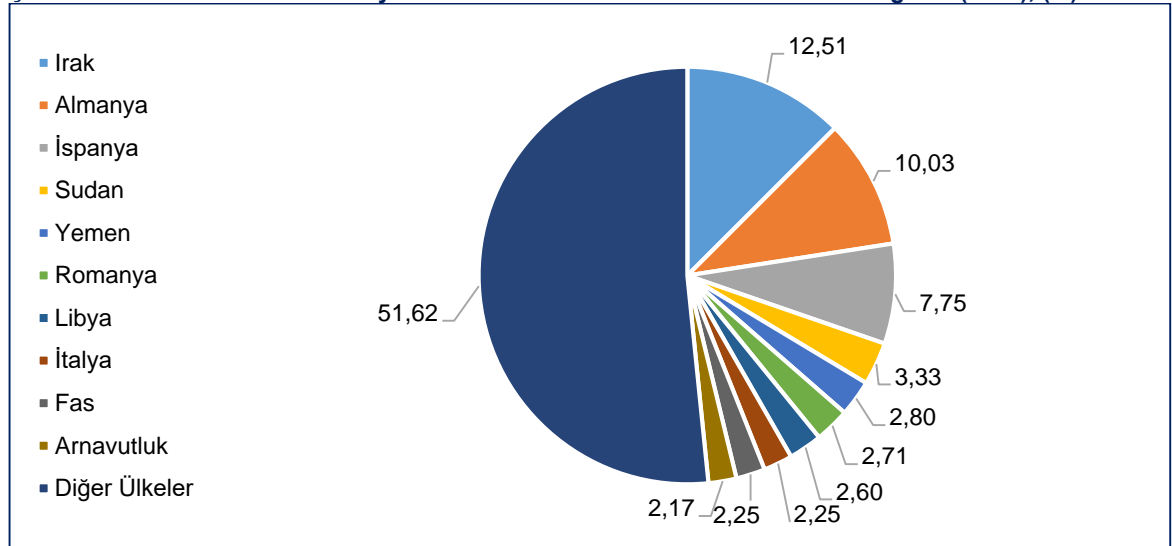
Diğer ayakkabıların (8513 SITC Rev3) son üç yıllık ihracatı sürekli olarak artış göstermiştir. 2022 yılında gerçekleşen ihracat, 2020 yılına göre %29, 2021 yılına göre ise %7 oranında artış göstermiştir.

Tablo 13: 8513 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarları (ABD Doları)

Ülke Adı	2022	Ülke Adı	2021	Ülke Adı	2020
Irak	40.219.486	Irak	41.067.303	Irak	38.980.770
Almanya	32.254.350	İspanya	36.446.173	İspanya	30.872.233
İspanya	24.914.722	Almanya	15.194.163	Suudi Arabistan	15.732.962
Sudan	10.692.993	Nijerya	10.154.709	Almanya	15.487.898
Yemen	9.009.898	Fas	9.771.148	Sudan	9.499.200
Romanya	8.709.062	Yemen	8.606.833	Yemen	8.623.336
Libya	8.348.910	Arnavutluk	8.596.742	Nijerya	7.775.213
İtalya	7.230.252	Sudan	8.297.635	Fas	6.210.176
Fas	7.221.114	Romanya	7.440.647	Romanya	5.820.521
Arnavutluk	6.971.613	Kazakistan	7.339.345	Arnavutluk	5.400.578
Diğer Ülkeler	165.960.204	Diğer Ülkeler	147.414.240	Diğer Ülkeler	104.544.228
Toplam	321.532.604	Toplam	300.328.938	Toplam	248.947.115

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Ülkelere göre ihracat dağılımı incelendiğinde ise Irak %13'lük, Almanya %10'luk ve İspanya %8'lik paya sahiptir.

Şekil 5: 8513 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Dış Ticaret İstatistikleri uygulamasından alınan "İthalatın Uluslararası Standart Ticaret Sınıflamasına Göre Dağılımı (SITC, Rev.3)" verilerine göre ayakkabı ithalat dolar miktarları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

8511 Metal Koruyucu Burunlu Ayakkabılar ithalat değerleri incelendiğinde 2022 yılında 8.776.850 dolar ithalat değeri gerçekleşmiştir. En çok ithalat değeri oluşturulan ülke 3.902.710 dolar ile Tunus olmuştur. Tunus'u sırasıyla 2.022.774 dolar ile İtalya, 665.885 dolar ile Finlandiya ve 624.154 dolar ile Portekiz takip etmektedir. Ülkelerin oluşturmuş olduğu ithalat değeri toplam ithalat değeri içerisindeki payları ise şöyledir; Tunus %44, İtalya %23 ve İtalya %8'lik bir paya sahip olmuşlardır.

8512 Spor Ayakkabıları ithalat değerleri incelendiğinde 2022 yılında 95.320.288 dolar ithalat değeri gerçekleşmiştir. En çok ithalat değeri oluşturulan ülke 39.377.377 dolar ile Vietnam olmuştur. Vietnam'ı sırasıyla 20.708.270 dolar ile Endonezya, 15.594.158 dolar ile Çin ve 3.610.390 dolar ile İtalya takip etmektedir. Ülkelerin oluşturmuş olduğu ithalat değeri toplam ithalat değeri içerisindeki payları ise şöyledir; Vietnam %41, Endonezya %22 ve Çin %16'lık bir paya sahip olmuşlardır.

8513 Diğer Ayakkabılar ithalat değerleri incelendiğinde 2022 yılında 166.709.813 dolar ithalat değeri gerçekleşmiştir. En çok ithalat değeri oluşturulan ülke 69.976.917 dolar ile Çin olmuştur. Çin'i sırasıyla 37.475.761 dolar ile Vietnam, 13.208.416 dolar ile Endonezya ve 6.923.735 dolar ile Almanya takip etmektedir. Ülkelerin oluşturmuş olduğu ithalat değeri toplam ithalat değeri içerisindeki payları ise şöyledir; Çin %42, Vietnam %22 ve Endonezya %8'lik bir paya sahip olmuşlardır.

Tablo 14: 8511, 8512 ve 8513 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İthalat Tutarları (2022), (ABD Doları)

8511-Metal Koruyucu Burunlu Ayakkabılar		8512-Spor Ayakkabıları		8513-Diğer Ayakkabılar	
Ülke Adı	İthalat	Ülke Adı	İthalat	Ülke Adı	İthalat
Tunus	3.902.710	Vietnam	39.377.377	Çin	69.976.917
İtalya	2.022.774	Endonezya	20.708.270	Vietnam	37.475.761
Finlandiya	665.885	Çin	15.594.158	Endonezya	13.208.416
Portekiz	624.154	İtalya	3.610.390	Almanya	6.923.735
Arnavutluk	262.987	Kamboçya	2.760.219	İtalya	6.767.960
ABD	225.058	El Salvador	2.134.194	Kamboçya	6.534.836
Çin	216.689	Honduras	1.206.425	İspanya	6.190.187
Hollanda	204.861	Almanya	997.789	Bosna-Hersek	4.514.773
Fransa	127.480	Tayland	830.601	Hindistan	4.295.198
Hırvatistan	119.497	Sri Lanka	818.951	Myanmar	2.603.243
Diğer Ülkeler	404.755	Diğer Ülkeler	7.281.914	Diğer Ülkeler	8.218.787
Toplam	8.776.850	Toplam	95.320.288	Toplam	166.709.813

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

8514 SITC Rev3 Kodlu "Yüzü Deri, Tabii, Suni, Sentetik Deriden ve Deri Şeritlerden Ayakkabılar" ticaret verileri aşağıdaki tabloda verilmiştir. 8514 kodu ile 2022 yılında gerçekleşen ayakkabı ihracat değeri 576.023.384 dolar iken gerçekleşen ithalat değeri ise 235.434.726 dolardır. İhracatta Rusya 82.495.901 dolar ile ilk sırada yer alırken Rusya'yı sırasıyla 39.204.283 dolar ile Almanya ve 35.638.555 dolar ile Polonya takip etmektedir. İthalatta ise İtalya 82.854.829 dolar ile ilk sırada yer alırken İtalya'yı sırasıyla 47.314.011 dolar ile Vietnam ve 31.421.955 dolar ile Çin takip etmektedir.

Tablo 15: 8514 SITC Rev3 Kodlu Yüzü Deri, Tabii, Suni, Sentetik Deriden ve Deri Şeritlerden Ayakkabılar Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)

Ülke Adı	İhracat	Ülke Adı	İthalat
Rusya	82.495.901	İtalya	82.854.829
Almanya	39.204.283	Vietnam	47.314.011
Polonya	35.638.555	Çin	31.421.955
İtalya	35.108.842	Endonezya	23.563.629
Romanya	33.852.962	Hindistan	8.706.663
Ukrayna	26.837.393	Portekiz	7.821.398
Hollanda	26.707.393	İspanya	5.676.031
İspanya	25.231.996	Kamboçya	4.114.186
Birleşik Krallık	24.741.391	Almanya	3.530.157
ABD	19.309.649	El Salvador	2.306.882
Diğer Ülkeler	226.895.019	Diğer Ülkeler	18.124.985
Toplam	576.023.384	Toplam	235.434.726

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

8515 SITC Rev3 Kodlu “Yüzü Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Ayakkabılar ve Aksamı” ticaret verileri aşağıdaki tabloda verilmiştir. 8515 kodu ile 2022 yılında gerçekleşen ayakkabı ihracat değeri 173.141.376 dolar iken gerçekleşen ithalat değeri ise 266.885.487 dolardır. İhracatta Irak 16.110.903 dolar ile ilk sırada yer alırken Irak’ı sırasıyla 15.852.039 dolar ile Ukrayna ve 11.203.558 dolar ile Almanya takip etmektedir. İthalatta ise Çin 96.799.302 dolar ile ilk sırada yer alırken Çin’i sırasıyla 80.363.421 dolar ile Vietnam ve 29.764.044 dolar ile İtalya takip etmektedir.

Tablo 16: 8515 SITC Rev3 Kodlu Yüzü Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Ayakkabılar ve Aksamı Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)

Ülke Adı	İhracat	Ülke Adı	İthalat
Irak	16.110.903	Çin	96.799.302
Ukrayna	15.852.039	Vietnam	80.363.421
Almanya	11.203.558	İtalya	29.764.044
Yemen	7.433.339	Endonezya	23.934.430
Libya	7.400.563	Bangladeş	9.421.630
Nijerya	6.600.697	Kamboçya	7.846.454
İsrail	5.746.966	Hindistan	4.134.622
Sudan	5.422.338	Bosna-Hersek	2.238.814
Romanya	5.017.195	Myanmar	2.092.902
İtalya	4.333.663	İspanya	1.812.299
Diğer Ülkeler	88.020.115	Diğer Ülkeler	8.477.569
Toplam	173.141.376	Toplam	266.885.487

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

8517 SITC Rev3 Kodlu “Yüzü Deri, Dokuma Maddesi Olmayan Diğer Ayakkabı” ticaret verileri aşağıdaki tabloda verilmiştir. 8517 kodu ile 2022 yılında gerçekleşen ayakkabı ihracat değeri 54.108.597 dolar iken gerçekleşen ithalat değeri ise 2.724.703 dolardır. İhracatta Libya 9.171.802 dolar ile ilk sırada yer alırken Libya’yı sırasıyla 4.740.055 dolar ile Ukrayna ve 4.543.808 dolar ile İsrail takip etmektedir. İthalatta ise İtalya 2.097.564 dolar ile ilk sırada yer alırken İtalya’yı sırasıyla 153.308 dolar ile Çin ve 102.626 dolar ile İspanya takip etmektedir.

Tablo 17: 8517 SITC Rev3 Kodlu Yüzü Deri, Dokuma Maddesi Olmayan Diğer Ayakkabı Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)

Ülke Adı	İhracat	Ülke Adı	İthalat
Libya	9.171.802	İtalya	2.097.564
Ukrayna	4.740.055	Çin	153.308
İsrail	4.543.808	İspanya	102.626
Azerbaycan	2.829.009	Almanya	82.654
Almanya	2.304.707	Mısır	66.316
Rusya Federasyonu	2.211.829	Vietnam	41.716
Kazakistan	2.206.772	Hindistan	23.698
Kırgızistan	1.861.216	Birleşik Krallık	23.465
Türkmenistan	1.753.904	Portekiz	22.696
Irak	1.737.910	Macaristan	17.953
Diğer Ülkeler	20.747.585	Diğer Ülkeler	92.707
Toplam	54.108.597	Toplam	2.724.703

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

8519 SITC Rev3 Kodlu “Ayakkabı Aksamı, İç Taban, Topuk Rampası, Getr, Tozluk, Dolak vb.” ticaret verileri aşağıdaki tabloda verilmiştir. 8519 kodu ile son üç yılın verileri incelendiğinde ihracatta değeri sürekli olarak artış gösterdiği görülmektedir. 2021 yılında gerçekleşen ayakkabı ihracat değeri 52.406.193 dolar iken 2022 yılında ihracat değeri %28 oranında artış göstererek 67.029.363

dolar olmuştur. İhracatta Almanya 12.728.823 dolar ile ilk sırada yer alırken Almanya'yı sırasıyla 7.288.024 dolar ile Cezayir ve 7.114.612 dolar ile Ukrayna takip etmektedir.

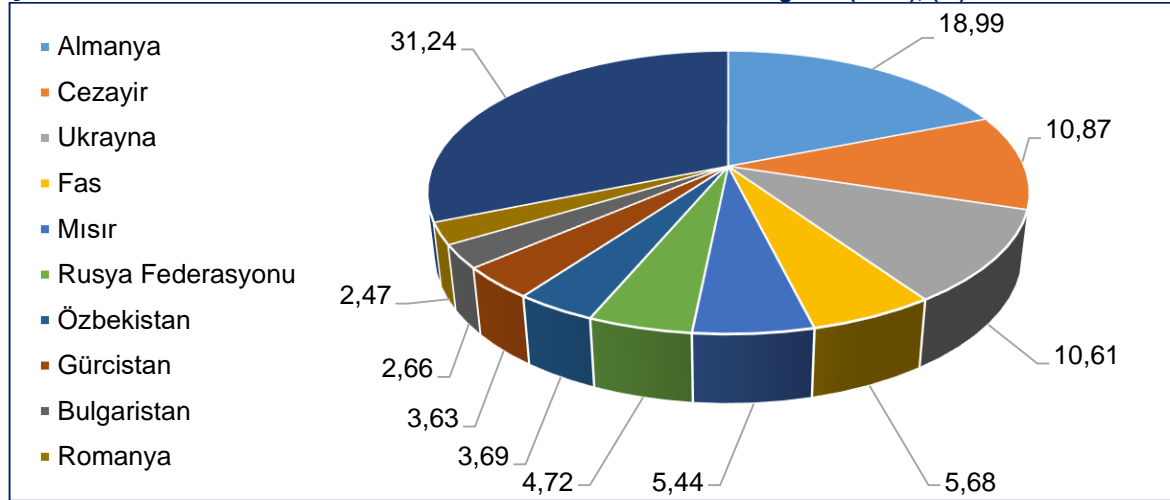
Tablo 18: 8519 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı Aksamı, İç Taban, Topuk Rampası, Getr, Tozluk, Dolak vb. Ticaret Verileri, 2022 (ABD Doları)

2022		2021		2020	
Ülke adı	İhracat	Ülke adı	İhracat	Ülke adı	İhracat
Almanya	12.728.823	Almanya	9.854.737	Cezayir	6.723.795
Cezayir	7.288.024	Cezayir	7.939.312	Almanya	6.434.014
Ukrayna	7.114.612	Rusya	5.044.781	Rusya	4.864.481
Fas	3.807.875	Özbekistan	2.692.224	Özbekistan	3.103.250
Mısır	3.645.944	Mısır	1.850.271	Gürcistan	2.389.712
Rusya	3.163.059	Bulgaristan	1.592.536	Irak	1.386.342
Özbekistan	2.473.525	Türkmenistan	1.472.310	Türkmenistan	1.107.156
Gürcistan	2.432.351	Kazakistan	1.430.402	Kazakistan	1.099.058
Bulgaristan	1.782.135	Romanya	1.401.239	Bulgaristan	1.072.348
Romanya	1.653.903	Gürcistan	1.362.552	Mısır	1.061.976
Diğer Ülkeler	20.939.112	Diğer Ülkeler	17.765.829	Diğer Ülkeler	13.930.725
Toplam	67.029.363	Toplam	52.406.193	Toplam	43.172.857

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

2022 yılında ülkelerin toplam ihracat değeri içerisindeki payları ise şöyledir: Almanya %19, Cezayir %11, Ukrayna %11, Fas %6 ve Mısır %5'dir.

Şekil 6: 8519 SITC Rev3 Kodlu İhracat Tutarlarının Ülkelere Göre Dağılımı (2022), (%)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Dış Ticaret İstatistikleri uygulamasından TR8 Batı Karadeniz Bölgesi düzeyinde Ayakkabı 1920 ISIC Rev3 kodu ile yapılan ithalat-ihracat verileri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TR8 Batı Karadeniz Bölgesinde 2022 yılında bir önceki yıla göre %46 oranında artış göstererek 9.012.617 dolar değerinde ayakkabı ihracatı gerçekleşmiştir. İller bazında ihracat değerleri incelendiğinde Bartın 4.184.426 dolar ile en çok ihracat değeri oluşturan il olmuştur. Bartın'ı sırasıyla Çorum (2.739.838), Samsun (867.101) ve Sinop (494.409) takip etmektedir. TR8 Batı Karadeniz Bölgesindeki on il içerisinde Bartın yıllara göre ayakkabı ihracatı değerlerinde ilk sırada yer aldığı görülmektedir. 2022 yılında gerçekleşen toplam ayakkabı ihracat değeri içerisinde Bartın %46,43 oranında, Çorum %30,40 oranında ve Samsun %9,62 oranında pay sahibidir.

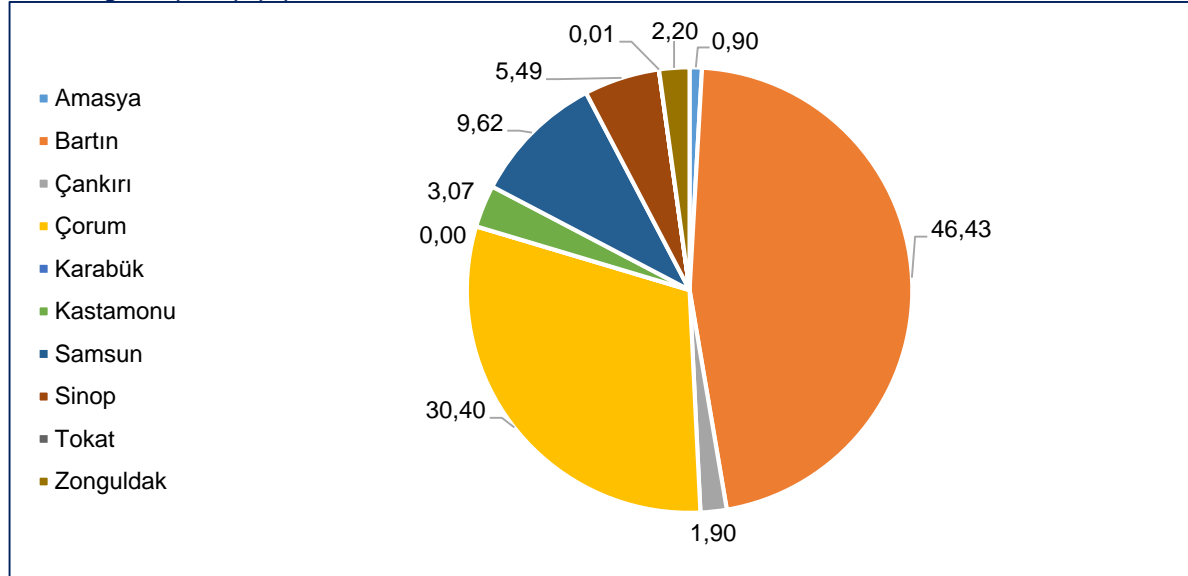
Kurulacak olan KSS ile birlikte Bartın, ayakkabı ihracat değerlerini daha da artırıp bölgenin kalkınmasında ve istihdam artışında önemli rol oynayacaktır.

Tablo 19: TR8 Batı Karadeniz Bölgesi Ayakkabı 1920 ISIC Rev3 kodu ile Yapılan İthalat-İhracat Verileri (ABD Doları)

İller	2022		2021		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Amasya	80.683	66.889	132.583	18.653	233.195	-
Bartın	4.184.426	53.596	2.526.251	17.461	3.419.560	-
Çankırı	170.925	26.072	117.071	9.030	29.727	-
Çorum	2.739.838	2.440.407	2.488.096	2.705.012	2.943.868	1.112.734
Karabük	-	65.068	29	17.585	65.756	38
Kastamonu	276.502	58.429	85.769	13.469	27.708	632
Samsun	867.101	515.374	522.838	261.368	177.674	
Sinop	494.409	56.174	266.839	20.923	35	-
Tokat	864	89.474	3.130	26.375	130	
Zonguldak	197.869	290.393	36.622	59.813	4.724	-
Toplam	9.012.617	3.661.876	6.179.228	3.149.689	6.902.377	1.113.404

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Şekil 7: TR8 Batı Karadeniz Bölgesi Ayakkabı 1920 SITC Rev3 Kodlu Ayakkabı İhracat Tutarlarının İllere Göre Dağılımı (2022), (%)

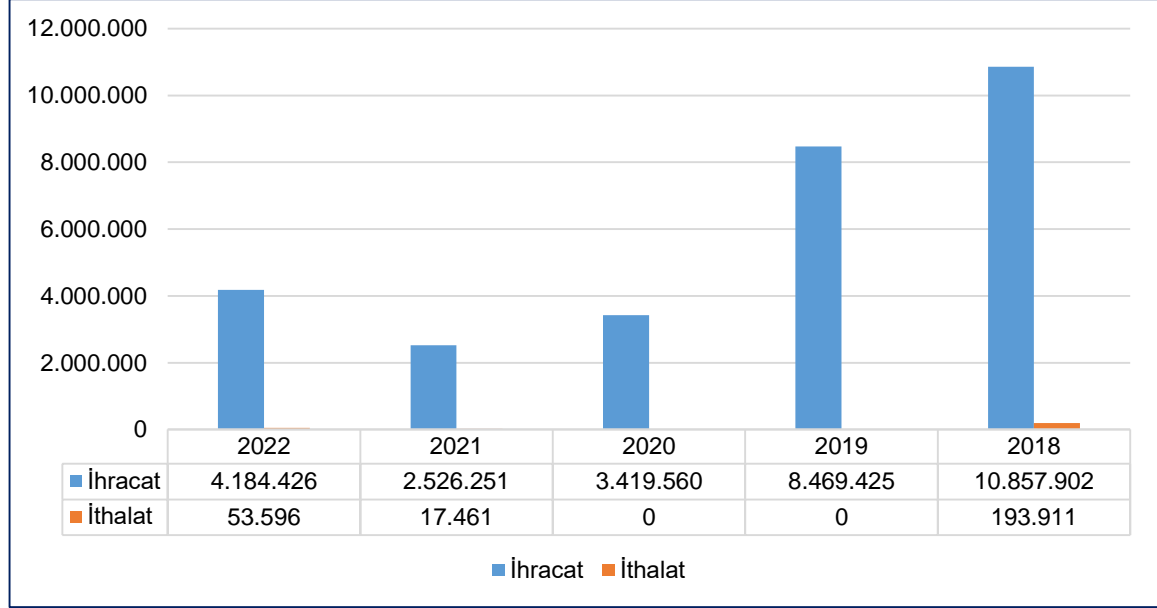
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Dış Ticaret İstatistikleri uygulamasından Bartın ili düzeyinde Ayakkabı 1920 ISIC Rev3 kodu ile yapılan ithalat-ihracat verileri aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Bartın ilinde ayakkabı ihracatı 2018 yılından 2021 yılına kadar sürekli olarak azalış göstermiş olup 2022 yılında artış sağlanmıştır. 2022 yılında bir önceki yıla göre %66 artış göstererek 4.184.426 dolar ihracat değeri gerçekleşmiştir.

Bartın ilinde 2022 yılında yapılan ayakkabı ithalatı ise 53.596 dolar değerindedir.

Şekil 8: Bartın İli Ayakkabı 1920 ISIC Rev3 Kodu ile Yapılan İthalat-İhracat Değeri Verileri (ABD Doları)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, 2023.

Yurt içi talep kapsamında yapılan araştırmalar neticesinde ayakkabı üretimi ile ilgili üretim, ithalat ve ihracat miktarı verileri bulunmamakta olup ithalat ve ihracat değerleri verilmiştir.

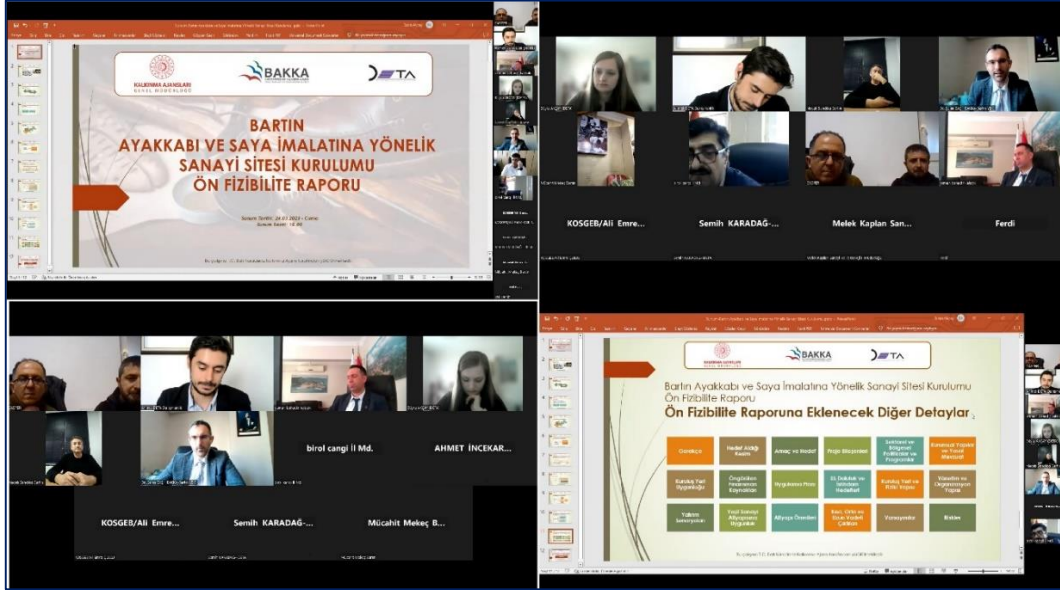
2.5. Üretim, Kapasite ve Talep Tahmini

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu Ön Fizibilite Raporu çerçevesinde sanayi sitesi kurulumuna yönelik talebi belirlemek adına saha çalışmaları yapılmış olup anket ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ankete katılanların bu bölgeye ilişkin algıları ve bu alanı kullanma isteklerine göre projenin talebi ortaya konmaya çalışılmıştır. Nitel ve nicel araştırma yaklaşımına dayanan bu çalışmada ölçme aracı olarak iki ana bölümden oluşan anket ve nitel yöntem için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Gerçekleştirilen çalışmalar zaman çizelgesine göre bilgi notları ile birlikte aşağıda verilmiştir.

Proje Başlangıç Toplantısı

Proje çerçevesinde yereldeki aktörlerin görüş, öneri ve beklentilerini almak, projeye bakışlarını anlamak adına 24.03.2023 tarihinde toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KOSGEB Bartın Müdürlüğü, Bartın DSİ 233. Şube Müdürlüğü, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı Bartın Yatırım Destek Ofisi, Bartın Ticaret ve Sanayi Odası, Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi, Bartın Sayacılar ve Ayakkabıcılar Derneği yetkilileri ve temsilcileri katılmışlardır. Toplantıda ortaya çıkan bazı değerlendirmeler kısaca şöyledir:

- Bartın'da saya ve ayakkabıcılık sektöründe 18 firma olduğu,
- Kozcağız Beldesi'nde sayacıların yoğun olduğu için sanayi sitesinin de bu beldede kurulması gerektiği,
- Sayacılık alanında nitelikli ustaların Bartın'dan çıktığı ve büyük metropollere gittikleri,
- Saya ve ayakkabıcılık sektöründe büyük firmaların Bartın'a gelmek istedikleri,
- Üniversite-sanayi iş birliği yapılarak bu sektörde daha fazla nitelikli eleman istihdamı oluşturulabileceğidir.

Şekil 9: Başlangıç Toplantısı Görselleri**Saha Çalışmaları**

Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi ile toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda kooperatifin projeden beklentileri alınmış olup, ön fizibilite çalışmasında ele alınması gereken konular dile getirilmiştir. Ayrıca sanayi sitesinin kurulumu ile birlikte ilerleyen yıllarda saya ve ayakkabı imalatında kullanılan yardımcı maddelerin üretimine dair firmaların da yer alması gerektiği dile getirilmiştir.

Şekil 10: Kooperatif Toplantı Görşeli

Sanayi Sitesi Kurulacak Alan Ziyareti

Bartın ili Merkez ilçe Yanıhamidiye Köyü'nde kurulması planlanan sanayi sitesinin alanı yerinde gezilerek alan ile ilgili incelemelerde bulunulmuştur.

Şekil 11: Sanayi Sitesi Alanı Yerinde İnceleme Görselleri

Odak Görüşmeler

Niteliksel araştırmalar, verilerin toplanması ve analizinde rakamlar yerine daha çok sözcüklere ve ifadelere odaklanan bir araştırma yöntemidir. Odak grup görüşmelerinin amacı; Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu Ön Fizibilitesi çerçevesinde katılımcıların bakış açılarına, yaşantılarına, deneyimlerine, eğilimlerine, fikirlerine, duygularına, tutum ve alışkanlıklarına dair bilgi edinmektir. Ayrıca görüşmeler sonunda firmaların fabrika üretim alanları yerinde görülmüştür. Gerçekleştirilen odak görüşmelerden bazıları aşağıda verilmiştir.

Koç Saya Ayakkabı Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Firma yetkilileri ile yapılan görüşme notu kısaca şöyledir;

- Fabrikanın toplam alanı 2.500 metrekare,
- Firma bünyesinde yaklaşık 150 kişi çalışmakta,
- Üretimi yapılan sayalar taban işlemleri için farklı bir ile gönderilmekte,
- Üretim alanlarının yeterli olmadığı dile getirmişlerdir.

Şekil 12: Odak Görüşme Görseli-1

Cemre Saya Ayakkabı Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Firma yetkilileri ile yapılan görüşme notu kısaca şöyledir;

- Halihazırda 1.000 metrekare alan üzerinde imalat yaptıklarını kurulacak sanayi sitesine taşınmayı düşündüklerini ve üretim alanını artırmayı hedeflediklerini,
- Firma bünyesinde 85-90 kişi istihdam ettiklerini,
- 50 Kw'lık güneş enerji santrali kurduklarını,
- Katı atıklar geri dönüşüm çalışmaları yaptıklarını ama ilerletemediklerini dile getirmişlerdir.

Şekil 13: Odak Görüşme Görseli-2

Gül Saya Ayakkabı Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Firma yetkilileri ile yapılan görüşme notu kısaca şöyledir;

- Halihazırda 580 metrekare üzerinde üretim yaptıklarını, firma ürün çeşitliliğini geliştirmek istediklerini ancak yeterli alan olmadığı için geliştiremediklerini,
- Firma bünyesinde yaklaşık olarak 65 kişi istihdam ettiklerini sanayi sitesinin kurulması ile bu sayıyı daha da artırmayı düşündüklerini dile getirmişlerdir.

Şekil 14: Odak Görüşme Görseli-3

Zimaro Ayakkabıcılık Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Firma yetkilileri ile görüşme gerçekleştirilmiş olup üretim alanları yerinde görülmüştür. Yapılan görüşme notu kısaca şöyledir;

- 1998 yılında beri bu alanda faaliyet gösterdiklerini,
- Yaklaşık olarak 200 personel istihdam ettiklerini,
- Yurtdışına da ihracat gerçekleştirdiklerini,
- Kurulacak olan sanayi sitesinde yer almak istediklerini dile getirmişlerdir.

Şekil 15: Odak Görüşme Görselleri-4

İşletmeler ile Gerçekleştirilen Anket Çalışması

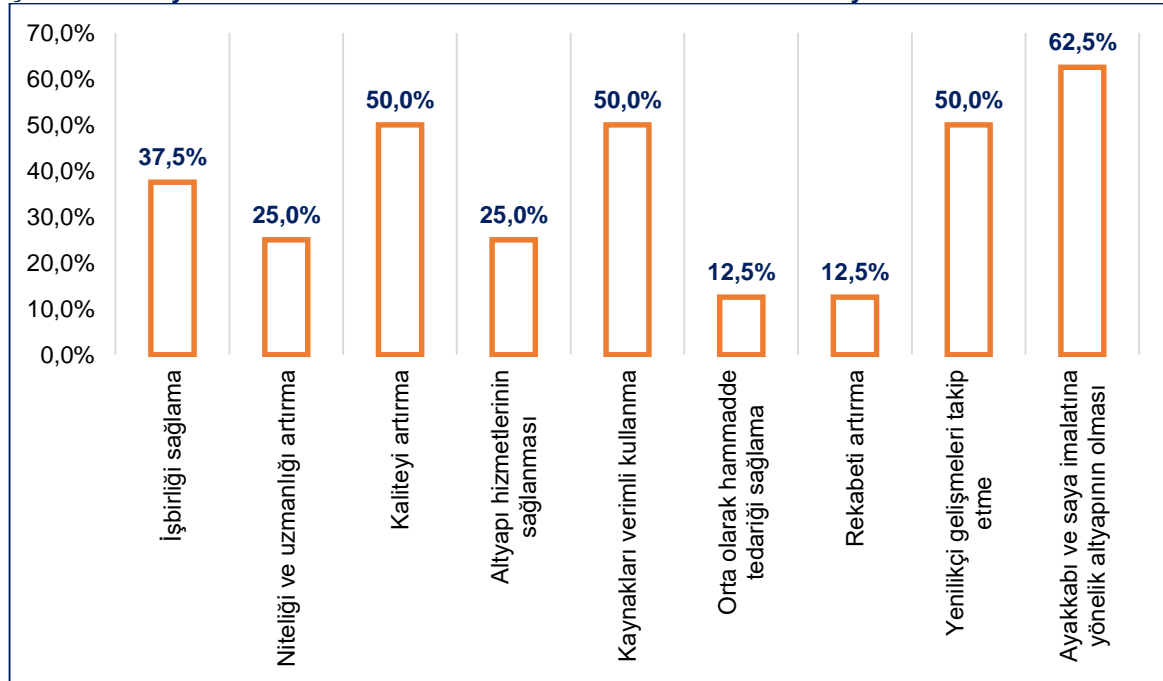
Nicel araştırma yaklaşımına dayanan anket, belirli bir konu hakkında istatistiksel olarak faydalı bilgiler elde etmek için bireylere sorulan bir dizi sorudur. Yeterli anket sayısı, bir anketin başarısı için kritik öneme sahiptir. Uygun sorular, soruların doğru sıralanması, doğru ölçeklendirme veya iyi bir anket formatı, katılımcıların görüş ve düşüncelerini doğru bir şekilde yansıtabileceği için anketi değerli kılmaktadır.

Proje kapsamında Bartın'da kurulacak olan sanayi sitesinin talep analizini belirlemek üzere anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bartın ilinde ayakkabıcılık ve sayacılık sektöründe faaliyet gösteren firma sayısı 18'dir. İlde Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi bulunmakta olup üye sayısı 8'dir. Yapılan anket çalışmasına kooperatife bağlı firmaların %100'ü katılım sağlamıştır. Araştırmadan elde edilen veriler ve araştırma sonuçları, sanayi sitesinin alt yapısının oluşturulmasında kullanılmak üzere analiz edilerek rapora işlenmiştir.

Ankete katılım sağlayan firmaların tamamı sanayi sitesi kurulunca işletmelerini taşıyacaklarını belirtirken yine aynı şekilde sanayi sitesi içerisindeki kümelenme faaliyetlerinden yararlanmak istediklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların %62,5'i "Ayakkabı ve saya imalatına yönelik altyapının olması" kümelenme hizmetlerinden yararlanmak isterken %50'si "Kaliteyi artırma", "Kaynakları verimli kullanma" ve "Yenilikçi gelişmeleri takip etme" hizmetlerinden, %37,5'i "İş birliği sağlama" hizmetlerinden yararlanmak istedikleri cevabını vermiştir.

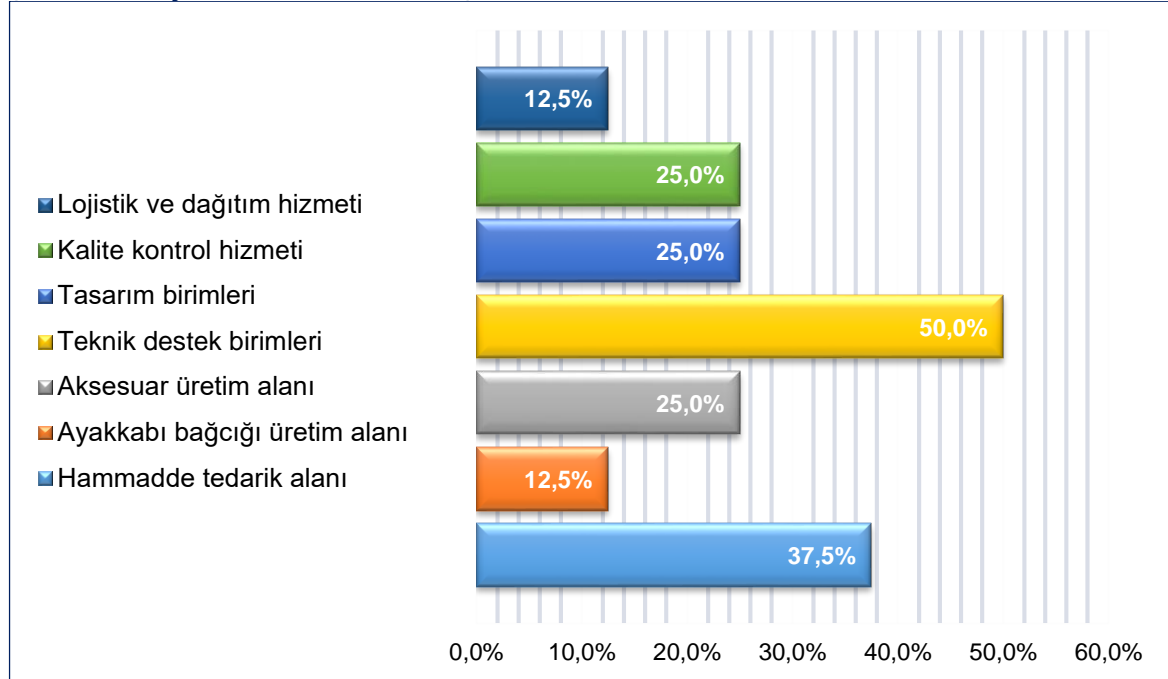
Şekil 16: Sanayi Sitesinde Kümelenme Hizmetleri Olursa Yararlanmak İsteyecekleri Hizmetler

Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

Ankete katılım sağlayan firmalara sanayi sitesinde taşeron olarak almak istedikleri hizmetler sorulmuş olup firmaların %50'si "Teknik destek birimleri", %37,5'i "Hammadde tedarik alanı" ve %25'i "Kalite kontrol hizmeti", "Tasarım birimleri", "Aksesuar üretim alanı" hizmetleri cevabını vermişlerdir.

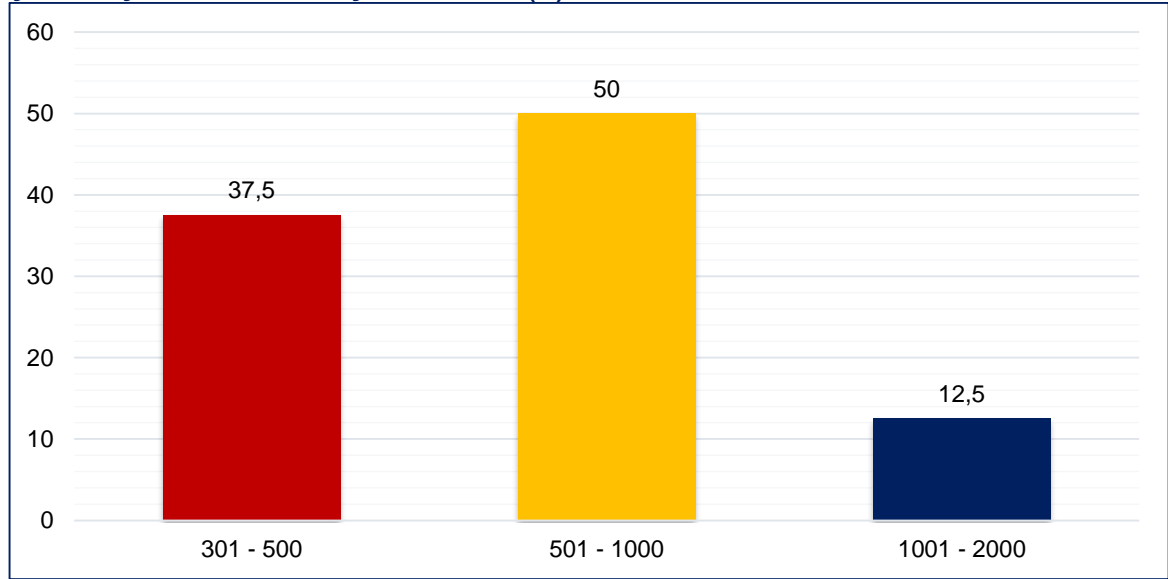
Şekil 17: Sanayi Sitesinde Firmaların Taşeron Olarak Almak İstedikleri Hizmetler

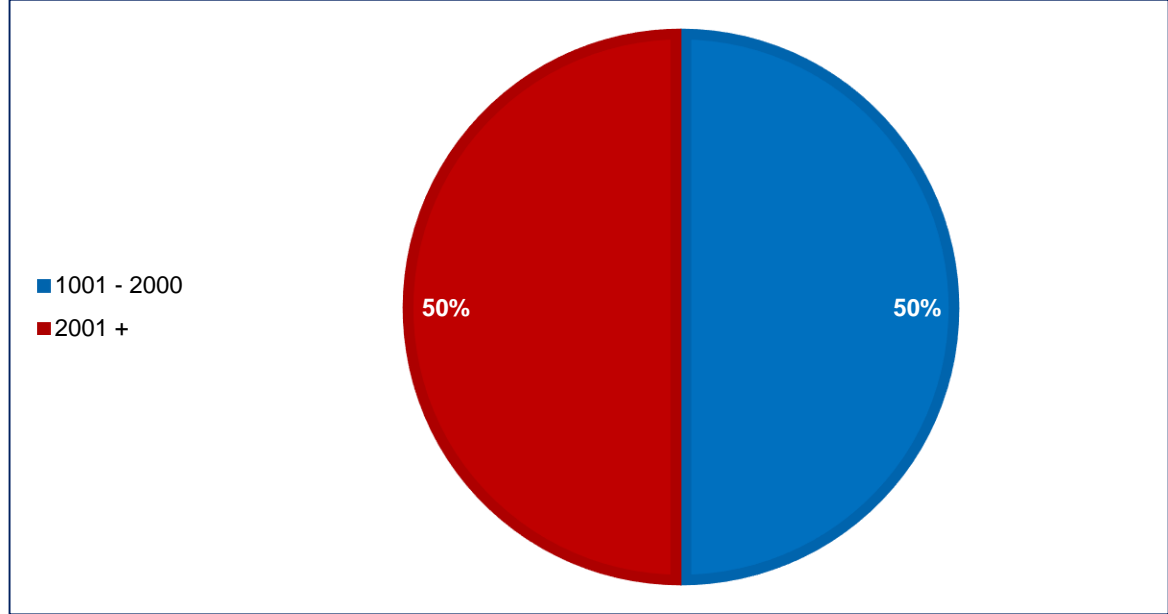
Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

Ankete katılım sağlayan firmaların %50'sinin mevcut işletme alanları 501-1.000 metrekare arası, %37,5'inin mevcut işletme alanları 301-500 metrekare arası ve %12,5'inin mevcut işletme alanları 1.001-2.000 metrekare arasıdır.

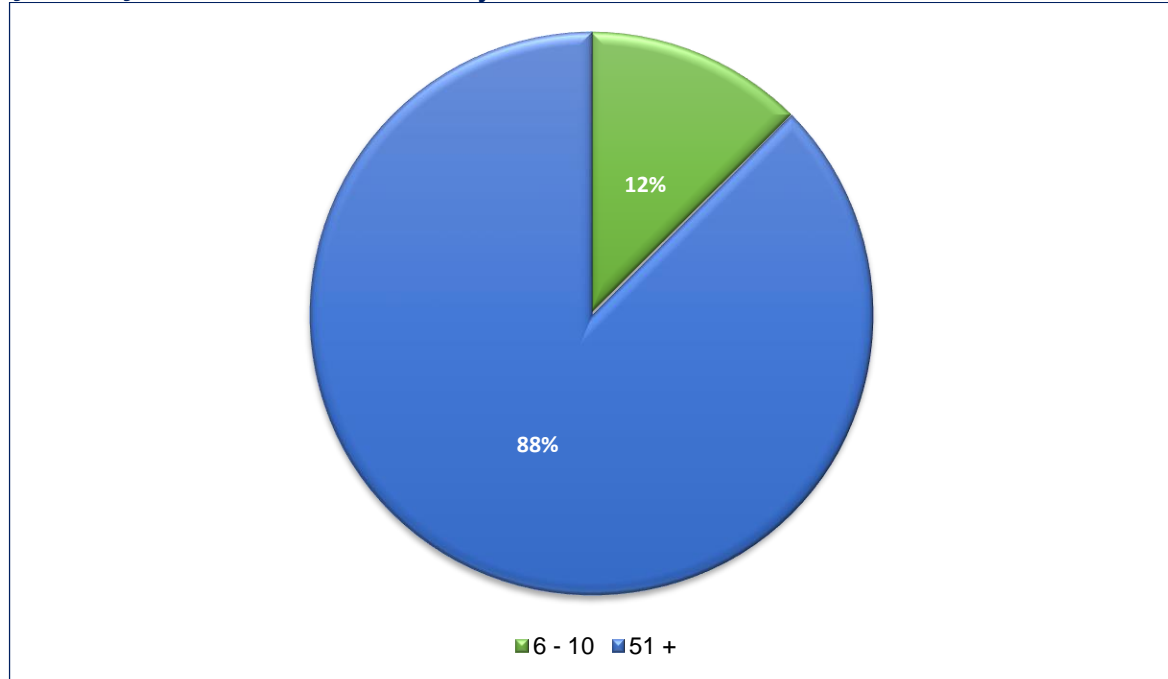
Şekil 18: İşletmelerin Mevcut İşletme Alanları (%)

Katılımcılara kurulacak olan sanayi sitesinde kaç metre alanda çalışmayı öngördükleri sorulmuş olup işletmelerin %50'si 1.001-2.000 metrekare arası alan öngörürken %50'si ise 2.000 metrekare üzerinde alan öngörmüşlerdir. Katılımcıların mevcut çalışma alanları ile sanayi sitesinde öngördükleri çalışma alanları incelendiğinde; katılımcıların hâlihazırdaki çalışma alanlarının yetersiz oldukları ve sanayi sitesinde daha büyük alanlara ihtiyaç duyduğu sonucuna varılmıştır.

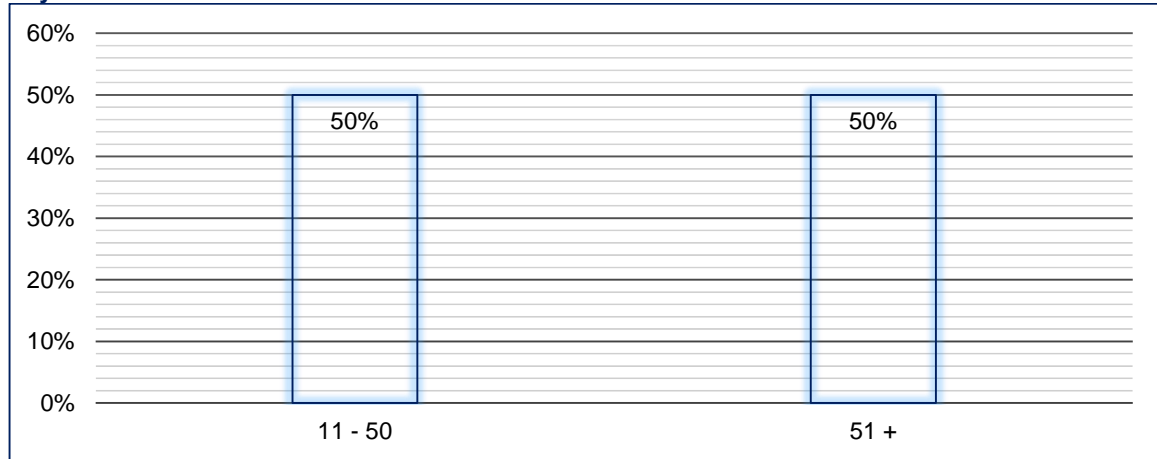
Şekil 19: İşletmelerin Öngördükleri Metrekare Alan

Ankete katılım sağlayan firmaların %88'i 51 ve üzeri kişi istihdam ederken %12'si 6-10 arası kişi istihdam etmektedir. Yereldeki aktörler ile yapılan görüşmelerde saya ve ayakkabıcılık sektöründe yaklaşık olarak 1.500 kişi istihdam edildiği bilgisi paylaşılmıştır.

Şekil 20: İşletmelerin Mevcut İstihdam Sayıları

Firmalara "Sanayi sitesine taşındığınızda personel sayısını artırmayı düşünür müsünüz?" diye sorulduğunda katılımcıların tamamı personel sayısını artırmayı düşündüklerini belirtmişlerdir. "Mevcut personelinize ek olarak yaklaşık kaç kişi istihdam etmeyi öngörüyorsunuz?" diye sorulduğunda firmaların %50'si 11-50 kişi arası personel istihdam etmeyi düşünürken diğer yarısı da 51 ve üzeri kişi personel istihdam etmeyi düşündüklerini belirtmişlerdir.

Şekil 21: İşletmelerin Sanayi Sitesine Taşındıklarında Ek Olarak İstihdam Etmeyi Öngördükleri Personel Sayısı

Firmaların sanayi sitesi kurulumuna dair beklentileri ise şöyledir;

- Geniş alanda sistemli üretim yapabilmek,
- Üretim kapasitelerini artırabilmek,
- Üretim alanlarını artıracak yeterli bir alana sahip olmak,
- Saya ve ayakkabı sektörünün Bartın ilinde gelişmesi ve büyümesi,
- Sektörde kümelenme faaliyetlerinin geliştirilmesi ve kümelenme çalışmalarına destek sağlanması,
- Nitelikli eleman ihtiyacının giderilmesi,
- Sektöre yönelik teşviklerin artırılması ve firmaların bu teşviklerden yararlanabilmesi.

Firmalar Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin kendilerine sunacakları fırsatları aşağıdaki gibi değerlendirmiştir:

- Planlı iş yerinin, çalışma alanının oluşturulması,
- Üretim kapasitesi ve istihdamı artırmak için ihtiyaç duyulan alanın sağlanması,
- İş birliği ortamının oluşturulması,
- Uygun altyapının sağlanması,
- Kurumsal altyapının oluşturulması, kurumsa görünürlük ve güvenliğin sağlanması,
- Yeni üretici firmaların yer almak istemesi ve beraberinde üretim ile istihdamın artırılması.

Firmaların sanayi sitesi kurulumuna dair çekinceleri ise şöyledir;

- Finans kaynağı bulamamak,
- Kurumlar arası iş birliğinin sağlanamaması,
- Kurumlar tarafından ihtiyaç duyulan alanlarda gerekli desteğin sağlanamaması,

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin 18 ay içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

Proje kapsamında gerek saha çalışmaları sırasında gerekse sonrasında sektör temsilcileri ile yapılan görüşmeler doğrultusunda kapasite belirlenmiştir. Kurulacak olan tesise ilişkin kapasite kullanım bilgileri aşağıdaki gibidir:

- 2025 yılı itibarı ile ilk 3 yıl kapasitesinin %65'ini kullanacağı öngörülmüştür.
- 2028-2030 yıllarında kapasite kullanım oranının %80'e çıkacağı öngörülmüştür.
- 2031 yılından itibaren %100 kapasite kullanım oranına ulaşılacağı öngörülmüştür.
- 2031 yılında Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin, Eskihamidiye Köyü 108 ada 1 parsel alanında genişleyeceği öngörülmüştür.

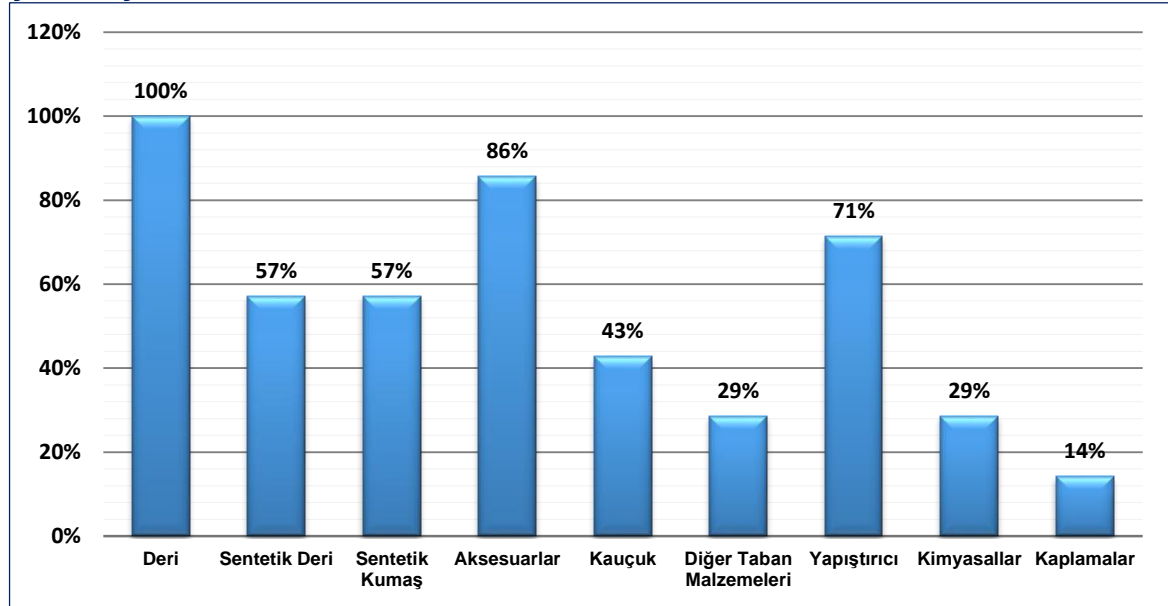
Kurulacak olan sanayi sitesinin ekonomik ömrü 50 yıl olarak belirlenmiştir.

2.6. Girdi Piyasası

Küçük sanayi sitelerinin kuruluşunda ve işleyişinde mal üretimi söz konusu değildir. Küçük sanayi sitelerinde işyerinin satılması ve/veya kiralanması ile hizmet üretimi yapılmaktadır. Buna bağlı olarak herhangi bir girdi ihtiyacı da bulunmamaktadır. Bu sebeple bu kısımda kurulacak olan sanayi sitesi içerisinde yer alacak saya ve ayakkabı işletmelerinin hammadde ve yardımcı maddelere ihtiyaçları araştırılmıştır. Bartın ilinde işletmeler, hammadde ihtiyaçlarını il dışından temin etmektedirler. Yapılan görüşmelerde işletmelerin kurulacak olan sanayi sitesi içerisinde saya ve ayakkabıda kullanılan yardımcı hammaddelerin üretimini gerçekleştiren firmaların olmasına sıcak baktıkları görülmüştür.

Ankete katılım sağlayan işletmelerin “Temel hammadde girdileri nelerdir?” sorusuna tamamı deri cevabını verirken %80’i aksesuarlar, %71’i yapıştırıcı ve %57’si sentetik kumaş ve deri olduğunu belirtmişlerdir.

Şekil 22: İşletmelerin Temel Hammadde Girdileri

Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

Deri: Deri sanayisinin temel hammaddesi en başta eti için kesilen büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardır. Lakin her türlü hayvanın derileri ve kürkü, sanayi için hammadde kaynağı oluşturabilmektedir. Bu derilerin işlenmesi yoluyla çanta, cüzdan, kemer, valiz, ceket, ayakkabı, kürk vb. birçok ürün çıktısı ortaya çıkmaktadır. Günlük hayatta sıkça kullandığımız birçok eşyanın deri sanayinden bir parça taşıdığını bilmek gerekir.

Sentetik Deri: Doğal deri yerine kullanılan yapay bir malzemedir. Genellikle poliüretan (PU) veya polivinil klorür (PVC) gibi sentetik malzemeler kullanılarak üretilmektedir. Sentetik deri, görünüm ve his bakımından doğal deriye benzemektedir. Ancak daha ekonomik bir seçenek olarak mobilya sektöründe kullanılmaktadır.

Sentetik Kumaş: Sentetik kumaşta olduğu gibi yapay yolla elde edilen, doğal olmayan bir kumaş türüdür. Sentetik kumaşlar sentetik elyaf adı verilen; elyafın temel maddesini oluşturan polimerlerin, bazı kimyasal maddelerden, sentez yoluyla elde edilerek lif haline dönüştürülmesi ile elde edilen ipliklerden üretilmektedir.

Kauçuk: Kauçuk ağacından sızan beyaz ve yapışkan bir maddedir. Kauçuk üretim şekline göre doğal ve sentetik olarak ayrılmaktadır. Bitki öz suyundan elde edilen kauçuk; doğal kauçuk olarak isimlendirilmektedir. Sentetik kauçuk ise doğalgaz ve petrolden üretilerek elde edilmektedir. Yüksek oranda su emici özelliğine sahip kauçuk, su geçirmez ayakkabılarda ve ayakkabı tabanlarında kullanılmaktadır.

2.7. Pazar ve Satış Analizi

Bartın'a Türkiye'nin her yerinden karayolu ile ulaşım mümkündür. Denizyolu ulaşımı Bartın ve Amasra limanları üzerinden yapılmaktadır. Havayolu ulaşımı ise Zonguldak Havalimanı üzerinden yapılmaktadır. Zonguldak Havalimanından Bartın'a karayoluyla ulaşım yapılabilir. Bartın bölünmüş yollar ile İstanbul'a 420 km, Ankara'ya ise 283 km mesafededir.

Bartın, bugün Türkiye'nin gelişen genç illerinden biridir. Tarım, hayvancılık, madencilik, orman, sanayi, turizm, el sanatları, nakliyecilik ve balıkçılık başta olmak üzere birçok faaliyet ilin geçim kaynakları arasında yer almaktadır (Çubuk, 2019).

Bartın'ın idari bakımdan il olmasından itibaren küçük el işletmeciliğinden çıkarak sanayileşmeye başlayan ayakkabı sanayi, son yıllarda önemli gelişmeler kaydetmiştir. Özellikle ayakkabı üretiminin el tezgâhında yapılan tek bölümü olan sayacılık da Bartın'da önemli istihdam oluşturmaktadır. Ayakkabı üretiminde kullanılan derilerin dikiş ve yapıştırıcılarla birleştirilmesi anlamına gelen bu sektör "ayakkabı üretiminin en zor, en zahmetli yanı" olarak nitelendirilmektedir (Çubuk, 2019).

Sanayi bölgeleri çoğu gelişmekte olan ve birçok gelişmiş ekonomide yaygın olarak kullanılmaktadır. Bölgelerin çoğu mali teşvikler, gümrük vergilerinden ve tarifelerden muafiyet sunar; arazi erişimi, izinler ve lisanslar veya istihdam kuralları ile ilgili iş dostu düzenlemeler ve idari düzene sokma ve kolaylaştırma yatırımları desteklemektedir. Altyapı desteği, özellikle bu bölgeler dışındaki işletmeler için temel altyapının zayıf olabileceği gelişmekte olan ülkelerde bir başka önemli özelliktir. Küçük sanayi siteleri, önemli bir yatırım teşvik aracıdır. Kümelenme ve ortak yerleşim ekonomilerinin avantajları, yatırımcılar için önemli bir çekimdir (Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası, 2021).

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin 18 ay içerisinde tamamlanması öngörülmektedir. Sanayi sitesinin kurulumundan sonra iş yerlerinin satışında herhangi bir zorluk yaşanmayacaktır. Anket çalışmalarında kooperatif üyesi bütün işletmeler sanayi sitelerine geçmek istediklerini belirtmişlerdir. İldeki diğer saya ve ayakkabı üreticileri sanayi sitesinin mali teşvikleri, kümelenme faaliyetleri ve altyapı desteklerinden yararlanmak adına sanayi sitesinde yer almak isteyeceklerdir. Ayrıca yereldeki aktörler ile gerçekleştirilen görüşmelerde İstanbul, Ankara gibi sektörde önemli paya sahip illerden yatırımcıların Bartın'a gelip yatırım yapmak istedikleri ifade edilmiştir. Tüm bu hususlar değerlendirildiğinde kurulacak olan sanayi sitesindeki işyerlerinin satışında sorun yaşanmayacağı öngörülmektedir.

Pazarlama çalışmalarını iki ana başlıkta değerlendirmek mümkündür:

1. Taşınacak/Yatırımcı İşletmeler Açısından: Mevcut sanayi sitesindeki işletmeler ile potansiyel yatırımcıları yeni sanayi sitesine taşınmak veya yer satın almak/kiralamak konusunda teşvik etmek amacıyla pazarlama yapılmalıdır. Bunun için taşınma konusuna kesin olarak karar verilmiş ve yeni KSS'nin yerinin de tespit edilmiş olması gerekir. Buradaki pazarlama; yeni KSS'nin işletme yönüyle kolaylıklarının detaylı olarak anlatılması, avantajlarının sıralanması, arazinin değerinin vurgulanması, teşviklerin açıklanması, hizmet, profesyonellik ve kârlılık konusunda avantajlarının benimsenmesi gibi konuları kapsamaktadır.

2. Hizmet Alanlar Açısından: Küçük sanayi sitesinden hizmet alan vatandaşların, yeni KSS'ye gelmelerini sağlayacak, cezbedici özellik ve avantajların sunulması gerekmektedir. Bunlar daha donanımlı destek, güvenli hizmet, daha kısa sürede hizmet, sosyal alanları kullanım, ekonomiklik, daha az trafik sıkışıklığı, otopark kullanımı, düzenli yerleşim gibi çeşitlendirilebilir.

Sanayi sitesinin pazarlama açısından önemli olabilecek bazı faaliyetler aşağıda aktarılmıştır.

Web Sitesi Oluşturulması: Sanayi sitesini tanıtıcı bir web sitesi kurulmalıdır. Mevcut parsel bilgileri, sanayi sitesinin doluluk oranı, sanayi sitesi içerisinde yer alan bütün hizmet ve aktiviteler vb. bilgiler bu site üzerinden yayınlanmalıdır.

Sosyal Medya Hesap Yönetimi: Sanayi sitesi ile bilgilendirici faaliyetler ve gönderilerin yayımlanacağı sosyal medya hesapları açılmalıdır.

3. TEKNİK ANALİZ

3.1. Kuruluş Yeri Seçimi

Ayakkabı ve Savaş İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi kurulumunun Bartın ili Merkez ilçe Yenihamidiye Köyü'nde yapılması planlanmaktadır.

Bartın ili 2022 yılı nüfusu 203.351 olup Merkez ilçe nüfusu 161.830'dur. 2021 yılı Bartın İl Çevre Durum Raporuna göre ilin %58,13'ünü orman ve fundalık arazi, %28,68'i tarım arazisi ve %0,55'i mera arazisidir. İlin arazi durumu nedeniyle yapılaşma için yer seçimini kolay olmasa da ilin arazi yapısına zarar vermeyecek, çevresel faktörleri tehdit etmeyecek şekilde arazi seçiminin yapılmasına önem verilmiştir.

Bartın ilinin coğrafi konum olarak İstanbul, Kocaeli gibi sanayi illerine yakın olması ilin sanayi sektöründe gelişmesini zorlaştırmıştır. Günümüzde İstanbul ve Kocaeli gibi sanayinin ön planda olduğu illerde, üretimin hızla artmasından dolayı OSB alanlarında yatırım yapmak isteyen sanayicilerin yer bulma konusunda güçlük çektikleri bilinmektedir. Söz konusu sanayi illerindeki bu durum yatırımcıları çevre illere yönlendirmektedir.¹ Yatırımcılar mevcut yatırımları olan İstanbul ve Kocaeli illerine yakın, ulaşımı kolay illere yatırım yapmak için arayış içindedir.

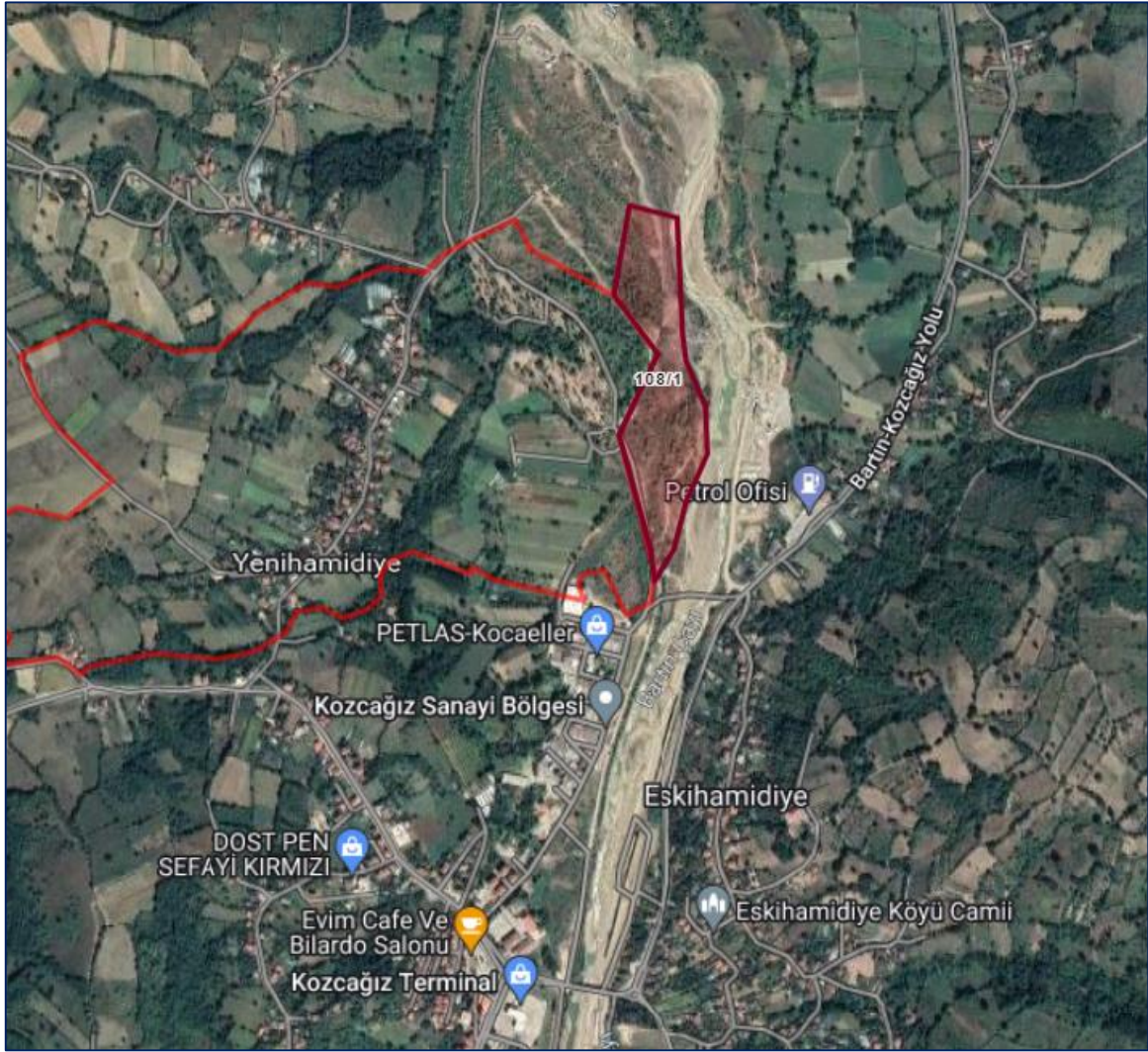
Bartın'ın İstanbul'a uzaklığı yaklaşık 435 km, Kocaeli'ye uzaklığı ise yaklaşık 340 km'dir. Buna ek olarak Türkiye'nin büyük pazarlarından olan Ankara'ya uzaklığı ise yaklaşık 290 km'dir. İlin büyük pazarlara ve sanayi alanlarına yakın olması yatırım yapmak için önemli avantajlardan biridir. Bartın ilinin Karadeniz Bölgesi sahil şeridinde yer alması da pazarın gelişimi için önemlidir. İlde Bartın Limanının bulunması ve Türkiye ihracatı için önemli bir çıkış kapısı olması, ilde gümrük kapısının bulunması da dış ticareti güçlendirecek önemli etkenlerdir. Bu çerçevede Bartın ilinin gerek lojistik gerek pazara yakınlık gerekse sanayi bölgelerine yakın olması nedeniyle sanayi yatırımı için oldukça önemli potansiyele sahiptir.

Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin, Bartın ili Merkez ilçe Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde kurulması planlanmaktadır. Söz konusu alanın Kozcağız beldesine uzaklığı yaklaşık 1 km'dir.

KSS alanı yer seçimindeki temel nedenlerden birisi ayakkabı ve sayacılık sektöründeki ustaların ve işletmelerin yoğun olarak Kozcağız Beldesinde bulunması, sektörün burada bir kültür haline gelmesidir. Bu sayede KSS alanında yer alacak firmaların kültürel olarak değişiklik yaşamadan çalışma ortamlarının yenilemesiyle verimliliğini artıracakları öngörülmektedir. Ayrıca yeni bir iş yeri fırsatının sunulması, belde ve çevresindeki diğer girişimcileri de hareket geçirecektir.

¹ Yeni Şafak Gazetesi. (2021). Üretim arttı iki ilde yer sıkıntısı başladı: Devlet bu konuya el atsın! Erişim Adresi: <https://www.yenisafak.com/ekonomi/istanbul-ve-kocaelinde-yatirim-yapacaklar-yer-bulamiyorlar-devlet-bu-konuya-el-atsin-3638119>

Şekil 23: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS Ada Parsel Bilgisi

Kaynak: TKGM, 2023.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS'nin planlandığı 108 ada 1 parsel mülkiyeti Hazineye aittir. Söz konusu alan mevcutta taşkın ve tarla alanı görülmekte olup Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP) için değişiklik talep edilmiştir. Plan değişikliğine altlık oluşturmak adına mevcutta jeolojik ve jeoteknik zemin etüdü çalışmaları yapılmaktadır. Zemin etüt raporlarına göre Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına taslak ÇDP sunulacak olup değişiklik talep edilecektir.

Bakanlıkça ÇDP onayı verilmesi halinde 1/5000 nazım imar planı ve 1/1000 uygulama imar planlarının hazırlanması için Bartın İl Özel İdaresine taslak planlar ile birlikte başvuru yapılacaktır. Tüm bu çalışmalar sonucunda söz konusu arazi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı doğrultusunda Bartın Milli Emlak Müdürlüğü Kanalı ile satışa çıkarılacaktır.

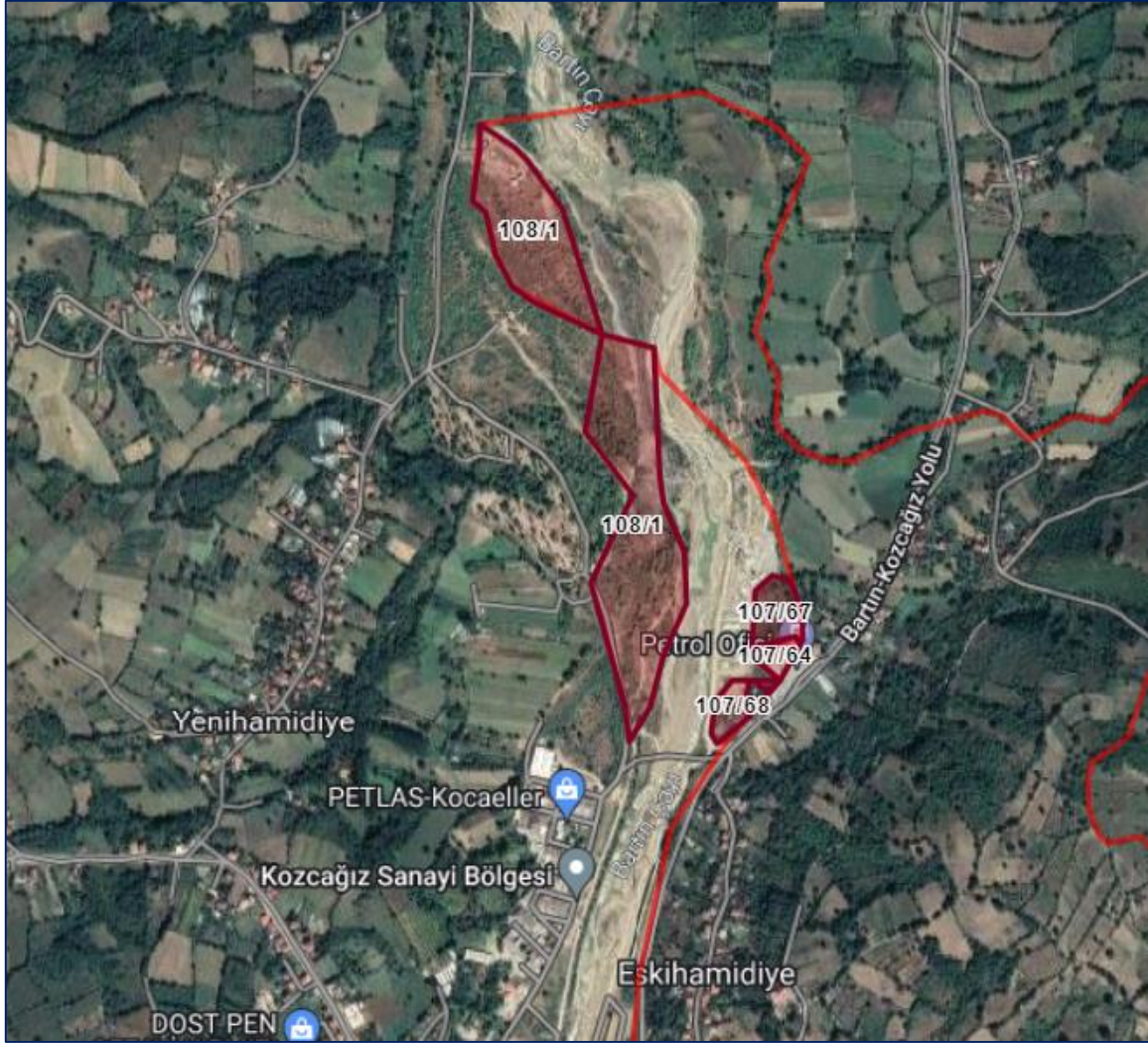
Proje alanı sınırında bulunan Bartın Irmağı için DSİ tarafından kanal projesi yürütülmektedir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi ve kanal projesi süreçlerinin eş zamanlı olarak tamamlanacağı öngörülmektedir.

Söz konusu alan 78.930 m² olup alanın kuzey tarafından Bartın Çayı kenarı DSİ çeşitli ıslah çalışmaları geliştirmiştir. Bu nedenle 108 ada 1 parselde 75.280 m² alan kullanılacaktır. Alanın Bartın-Kozcağız Yoluna uzaklığı yaklaşık 310 metre ve Çaycuma-Kozcağız Yoluna uzaklığı yaklaşık 870 metredir.

Planlanan Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi için genişleme alanı potansiyelleri incelenmiştir. Bu çerçevede analiz yapıldığında Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına

Yönelik KSS'nin uygulamaya geçtikten sonra kapasite artırma ihtiyacı doğduğunda Eskihamidiye Köyü; 108 ada 1 parsel, 107 ada 64, 67 ve 68 parsellerin genişleme alanı olarak kullanılabilceği öngörülmüştür.

Şekil 24: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS Alanı ve Potansiyel Genişleme Alanları

Kaynak: TKGM, 2023.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS kurulumu için yer seçimi, Bartın ilinin %60 oranında orman arazisine sahip olması nedeniyle kolay olmamıştır. Proje için alternatif alanlar Şekil 24'de verilen potansiyel genişleme alanlarıdır. Söz konusu alanların tamamı planlanan Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselden daha küçüktür. En iyi ikinci alan Eskihamidiye Köyü 108 ada 1 parsel olup mevcut durumda 43.791,55 metrekare toplam alanın yaklaşık 6.400 metrekaresinin atıksu arıtma tesisi olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu nedenle Eskihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde kullanım dışında kalan yaklaşık 37.300 metrekare alanın da planlanan Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS için genişleme alanı olabileceği öngörülmüştür. Eskihamidiye Köyü 108 ada 1 parselin mülkiyeti de Hazineye ait olup halihazırda Kozcağız Belediyesi tarafından kiralanmıştır.

Küçük sanayi sitelerinin kurulmasında dikkat edilmesi gereken temel özellikler ulaşım, altyapı, işgücü ve güvenlik olarak sınıflandırılabilir. Bu çerçevede Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS'nin kurulması planlanan Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parsel değerlendirildiğinde:

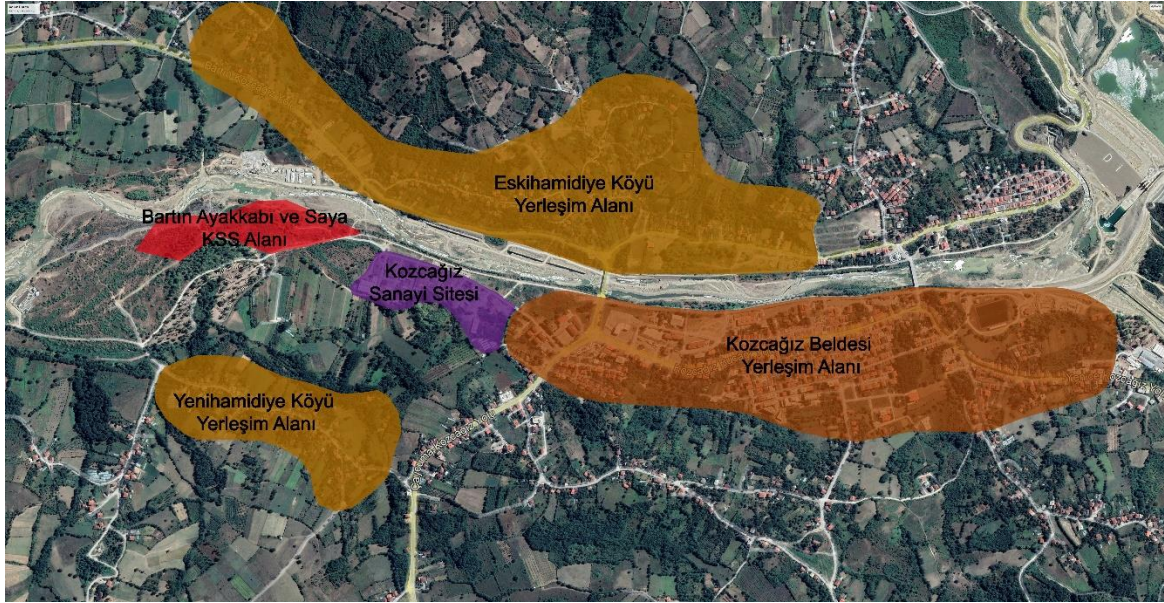
- **Ulaşım:** Yatırım planlanan alanın Bartın-Kozcağız Yoluna uzaklığı yaklaşık 310 metre ve Çaycuma-Kozcağız Yoluna uzaklığı yaklaşık 870 metredir. Alanın Bartın il merkezine uzaklığı ise yaklaşık 19 km'dir. Aynı zamanda Türkiye'nin ilk mega endüstri bölgesi olarak tanımlanan Fliyos Vadisi Limanına uzaklığı ise yaklaşık 40 km'dir. Bartın ili Karadeniz Bölgesi'nde yer almaktadır ve liman kentidir. Bu çerçevede Karadeniz Bölgesi'ne ve

limanlarla yurtdışına ürün göndermek için avantajlı konumdadır. Ayrıca ilin İstanbul (435 km), Sakarya (300 km), Kocaeli (340 km), Ankara (290 km) gibi sanayi ve ticaret illerine yakın olması da ticareti karayolu ile güçlendirecek önemli bir avantajdır.

- **Altyapı:** Sanayi alanlarının oluşturulmasında altyapının sağlanması önemlidir. Söz konusu alana su, elektrik, doğalgaz, internet, telefon ve kanalizasyon hizmetlerini ulaştırılması veya mevcutta bulunması sanayinin işletilmesi için temel gerekliliktir. Yatırım konusu alanın Yenihamidiye Köyü içinde bulunması, Kozcağız Beldesine yakın olması ve yaklaşık 200 m yakınında Kozcağız Sanayi Sitesinin bulunması söz konusu alanda altyapı hizmetlerinin kolayca sağlanabileceğinin göstergesidir.
- **İşgücü:** Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS'nin Kozcağız Beldesine yakın bir alanda konumlandırılmasının temel amaçlarından birisi de sayacıların bu bölgede yoğunlaşmasıdır. Bu doğrultuda yatırıma ilişkin nitelikli işgücünün planlanan alanda olması yatırımın yapılması için avantaj sağlayacaktır. Ayrıca Kozcağız Beldesindeki genç nüfusun da bir kültür olan sayacılık alanında gelişimine, nitelik kazanmasına katkı sağlayacaktır.
- **Güvenlik:** Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi alanı Kozcağız Beldesine, Yenihamidiye Köyüne, Kozcağız Sanayi Sitesine yakın konumdadır. Bu yerleşimler sayesinde bölgedeki hareketlilik aktif olarak devam etmekte bu durumda dolaylı olarak güvenliği sağlamaktadır. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin de uygulamaya geçmesi ile bölgedeki hareketlilik artacak olup güvenliğe ilişkin herhangi bir sorun teşkil etmeyeceği öngörülmektedir.

Yukarıda bahsedilen Kozcağız Beldesi, Kozcağız Sanayi Sitesi ve Yenihamidiye Köyü yerleşimlerinin mekânsal gösterimi aşağıda verilmiş olup proje konusu yatırım ile bölgenin kalkınmasına katkı sağlanacak ve mevcut yerleşimlerde yatırımı destekleyecektir.

Şekil 25: Planlanan Yatırım Alanı ve Çevresindeki Yerleşimler

Bütün bu analizler doğrultusunda Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin Bartın Merkez ilçe Kozcağız Beldesi Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde planlanmasındaki temel gerekçeler aşağıdaki gibidir:

- Bartın ilinin İstanbul, Sakarya, Kocaeli ve Ankara gibi ticaret ve sanayi kentlerine yakın olması, karayolu ile ulaşımın sağlanabilmesi.
- İlin Karadeniz Bölgesi'nde bulunması, liman kenti olması ve diğer liman kentlerine yakın olması.
- Planlanan alanın etrafında potansiyel genişleme alanlarının bulunması.
- Bartın ilinde kültür haline gelmiş sayacılık sektörünün Kozcağız Beldesinde yoğunlaşması.
- Yatırımın planlandığı Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselin Bartın-Kozcağız Yoluna yaklaşık 310 metre uzaklıkta ve Çaycuma-Kozcağız Yoluna yaklaşık 870 metre uzaklıkta olması.

- Kozcağız'ın Bartın il merkezine en yakın belde olması.
- Sanayi sitesinin planlandığı arazinin merkezi yerleşim alanına en yakın kamu arazisi olması.
- Filyos Limanı'na yaklaşık 40 km mesafede olması.

3.2. Üretim Teknolojisi

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması projesi kapsamında küçük sanayi sitesinin uygulamaya geçmesi ve yönetiminin planlanması için ön çalışma hazırlanmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde iş yerleri firmalara satılacak ve/veya kiraya verilecek olup iş yerleri için üretim teknoloji temini firmalara ait olacaktır.

Bu bölümde, kurulacak olan sanayi sitesi bünyesinde üretim süreci ile yer alacak saya ve ayakkabı firmalarının ihtiyaç duydukları üretim teknolojileri genel olarak özetlenmiştir.

Ayakkabı üretimi temel olarak 6 aşamada gerçekleşmektedir. Bunlar:

- 1) Modelin hazırlanması
- 2) Kesim
- 3) Saya hazırlama
- 4) Taban montajı
- 5) Finisaj
- 6) Kalite kontrol

Ayakkabı üretiminde ilk aşama olan modelin hazırlanması ayakkabı tasarımının yapılması işlemidir. Daha sonra ayakkabı modeline göre uygun kalıp seçilir ve ilgili kesim ekipmanları hazırlanır. Kesim ekipmanları ile ilgili deri ve astar kesimleri yapılır.

Üçüncü aşama olan saya hazırlama kısmında, hazırlanan sayalar ve astar gibi ürünler uygun bir şekilde birleştirilir. Hazırlanan sayalar tıraşlama, markalama gibi işlemlerden geçirilir.

Taban montajı aşamasında hazırlanan sayalar kalıba gerilir ve çivilenerek kalıplanır. Sabitlenen sayalar ile taban birleştirilir. Bu aşamada yapıştırıcı kullanılır ve ön monte işlemi gerçekleştirilmiş olur.

Finisaj aşamasında ise topuk, taban, ayakkabı yüksekliği, kenar düzeltmesi vb. çalışmalar gerçekleştirilir. Boyama, parlatma, temizleme işlemleri de yapılarak ayakkabıya son hali verilir.

Ayakkabı son haline getirildikten sonra kalite kontrol işlemleri yapılır ve uygun olması halinde paketleme işlemleri tamamlanarak satılabilir hale getirilir.

Gelişen teknoloji ile ayakkabı ve saya üretiminde makineleşmeye gidilmiştir. Makineleşmenin henüz gelişmediği dönemlerde ayakkabı ve saya üretimi geleneksel yöntemler ile gerçekleştirilmiştir.

Geleneksel yöntemle ayakkabı üretimi için öncelikle ayakkabı modeli çizilmektedir. Model kararından sonra, model parçaları karton kalıplar şeklinde çıkarılmaktadır. Karton kalıplar ile ıstampalar (saya kalıbı) hazırlanır ve hazırlanan ıstampalar numaralandırılır. Bundan sonra ıstampaya göre ayakkabının üstü ve altı için gerekli parçaların kesimi yapılır ve parçalar hazırlanır. Hazırlanan parçalar dikilerek veya yapıştırılarak saya oluşturulur. Ardından saya; tahta, metal ya da plastik kalıplara çivilenerek ya da yapıştırılarak çekilir. Sayaya son hali verildikten sonra ayakkabı tabanı saya ile dikilerek veya enjeksiyon yöntemlerinden biri ile birleştirilir. Saya ve tabanın birleştirilmesinden sonra ökçe (topuk) takılır ve mostra (ayakkabılarda taban astarının yüzeyine konan ayağın daha konforlu hissetmesini sağlayan ayağın bastığı bölüm) ayakkabıya yapıştırılır. Tüm bunlardan sonra ayakkabı finisaj (bitirme işlemleri; boyama, düzeltme vb.) ile son haline getirilir. Son olarak ise ayakkabıda kalite kontrolü yapılır ve herhangi bir sorun yok ise satış için paketleme işlemleri gerçekleştirilir.

Yarı makineleşmiş ayakkabı ve saya fabrikalarında da öncelikle ayakkabı modeli belirlenir. Modele göre gerekli deri, kumaş, astar kesilmesi işlemleri gerçekleştirilir. Kesimden sonra saya parçaları tıraşlanır ve dikilebilecek hale getirilir. Ardından saya parçaları dikilir. Kalıba göre ayakkabının uç

kısmı için bombe saya ve arka kısmı için fort saya hazırlıkları yapılır. Daha sonra kalıbın ön ve arka kısmına monte edilir. Oluşturulan saya çekilerek boşlukların alınması için pistarizma işlemi ve kırışık alma işlemi yapılır. Ayakkabının alt pürüzlendirmesi yapıp ilaç sürüldükten sonra fırına gönderilerek enjeksiyon gerçekleştirilir. Presten çıkan ayakkabıların kenar temizlemesi yapılır ve kalıptan çıkarılır. Ardından mostra yapıştırılarak finisaj ile son haline getirilir. Ayakkabının kalite kontrolü yapıldıktan sonra uygun olması halinde ambalajlama yapılarak satılabilir hale getirilir.

Gelişen teknoloji ile ayakkabıcılık sektöründe makineleşme artmıştır. Makineleşme artsa da üretim aşamasında el emeğinin ön planda olduğu görülmektedir. Kozcağız beldesinde bir kültür olan ayakkabıcılık ve sayacılık sektörü, söz konusu proje ile önemli düzeyde yol kat edecektir.

Ayakkabıcılık ve sayacılık sektörü Kozcağız beldesinde bir kültür haline gelmesinin yanında mesleki açıdan usta-çırak ilişkisini barından mesleki yeterlilik de gerektirmektedir. Bu kapsamda mesleki eğitim liseleri, kurslar, eğitim merkezleri vb. kurum ve kuruluşlarda eğitimler verilmektedir. Eğitimlerde kullanılacak makine ekipman tanımı yapılmakta ve kullanım şekilleri açıklanmaktadır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu, meslek gruplarına göre Ulusal Meslek Standartlarını yayınlamaktadır. Ayakkabı İmalatçısı Ulusal Meslek Standardı da 07.05.202-19 tarih ve 30767 sayılı Resmî Gazetede yayınlanmıştır.

Ayakkabı İmalatçısı Ulusal Meslek Standardı, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) tarafından 2013 yılında hazırlanmış ve İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) tarafından 2019 yılında güncellenmiştir.

Ayakkabı İmalatçısı Ulusal Meslek Standardında ayakkabı imalatçısına yönelik meslek tanımı ve meslek profili açıklanmıştır. Meslek profili çerçevesinde sektörde kullanılan araç, gereç ve ekipman açıklanmış olup aşağıda sunulmuştur:

"Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Ana malzeme (deri, suni deri, rugan, tekstil yüzeyleri ve benzeri)
2. Araç (zımba çeşitleri, ağırlık demiri, anahtar takımı, araçlama bıçağı, arma dikme basabas çeşitleri, bıçak çeşitleri, bileme aletleri, bileme taşı, biye aparatı, biye çevirme aparatı, biz, cetvel, falçata, fermuar, fırça, fitil dikme aparatı, çıtçıt, dolgu malzemesi, gönye masat, metal klips mezura, mıknaıs, toka, yan açacak (fermuar açacağı),yan keski salpa, sap aparatı, muşta, ölçüm aletleri)
3. Ekipman (araçlama makinesi, biye makinesi, deri tezgâhı, düz dikiş makinesi, giyotin, deri tıraş makinesi, kapsül makinesi, kenar boyama makinesi, kenar kıvrırma makinesi, kollu dikiş makinesi, kompresör, şerit kesme makinesi, trok sıkma makinesi, yıldız baskı makinesi, mikrometre, yapıştırıcı ve solüsyon sürme makinesi, yarma makinesi (deri))
4. Gereç (biye fitili, eya, iğne çeşitleri, iplik çeşitleri, işaret alma aletleri, kalem çeşitleri kapsül, karton, kilit lastik çeşitleri, lastik fitil, lateks solüsyon, sufle, sünger, şilte, pamuk fitil, pergel, pul ve boncuk çeşitleri, rivet (trok), rötuş boyası makine yağı, mukavva, yapıştırıcı çeşitleri)
5. Temel el aletleri (çekiç, kargaburun, kerpeten, pense, tornavida ve benzeri)
6. Yardımcı malzeme (astar çeşitleri, sünger, toka, klişe, kulpluk, kumaş çeşitleri)"

Ayakkabı İmalatçısı Ulusal Meslek Standardına göre ayakkabı ve sayacılık sektöründe kullanılan makine ekipmanlar ile özellikleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 20: Ayakkabı ve Sayacılık Sektöründe Kullanılan Bazı Makine ve Ekipmanlar

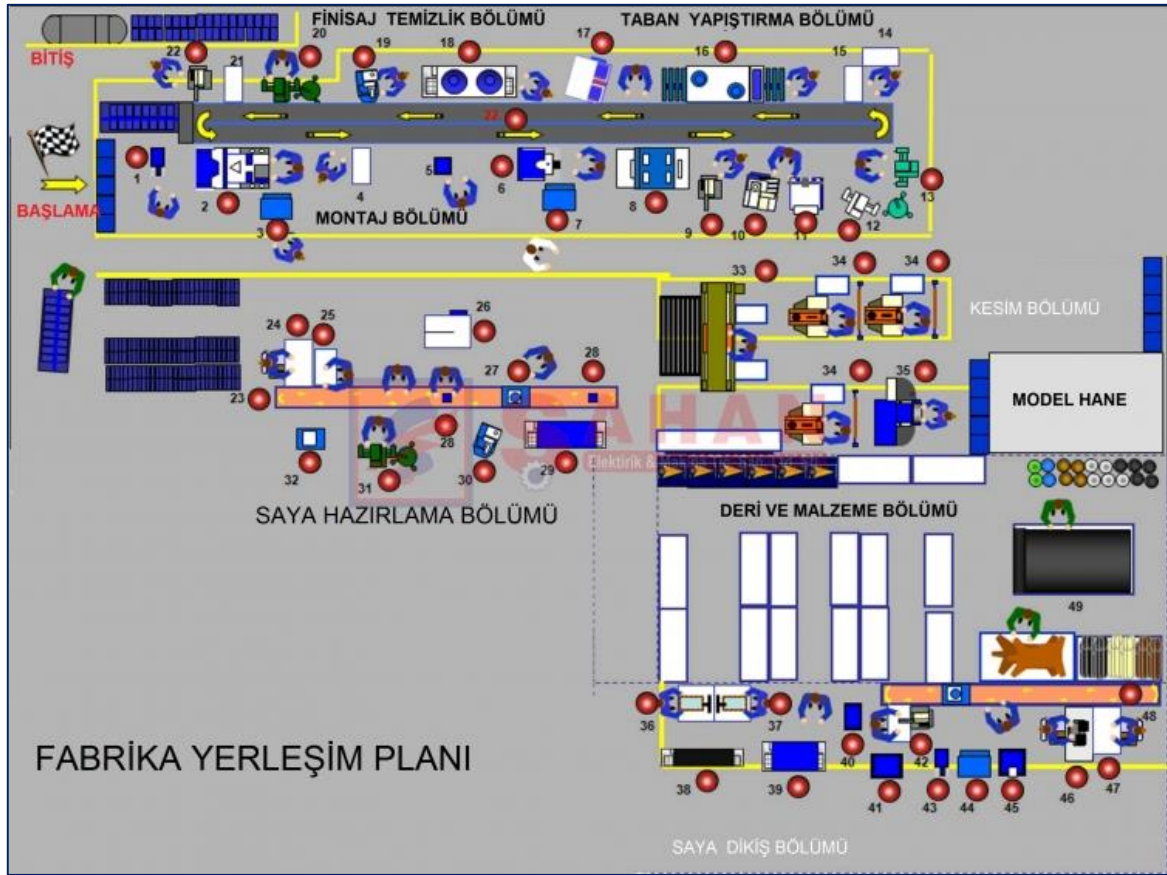
Sıra No	Makine-Ekipman	Sıra No	Makine-Ekipman
1	<p>Biye (Kesme) Makinesi: Sektörde kullanılan seri, sunî deri, kösele, neolit, kumaş, salpa gibi malzemelerin kesimi için kullanılmaktadır. Kesim preslerinde gezer kafe kesim presi ve bilgisayarlı kesim presleri bulunmaktadır.</p> 	2	<p>Giyotin: Astar kesimi gibi işlemler için kullanılmaktadır.</p>
3	<p>Dikiş Makinesi: Dikiş makineleri tek iğne ve çift iğneli olarak sınıflandırılabilir. Tek iğne dikiş makinesi tek sıra yerleri dikmede kullanılır. Hem düz hem de sütunlu baş (kafa) modelleri bulunmaktadır.</p> 	4	<p>Dikiş Makinesi: Dikiş makineleri tek iğne ve çift iğneli olarak sınıflandırılabilir. Çift iğne dikiş makinesi ise çift sıra yerleri dikmede kullanılır. Hem düz hem de sütunlu baş (kafa) modelleri bulunmaktadır.</p>
5	<p>Kollu Dikiş Makinesi: Diğer dikiş makineler prensibinde çalışan fakat dikiş başlığı yatay bir kol olan makinelerdir.</p>	6	<p>Deri Tezgâhı: Kullanılacak malzemeleri serilmesi için kullanılan çalışma tezgâhıdır.</p>
7	<p>Kapsül Çakma Makinesi: Ayakkabı başcıklarının geçirileceği kapsülleri çakmak için kullanılır.</p> 	8	<p>Kenar Kıvrırma Makinesi: Sayanın daha iyi ve düzgün çıkması için kullanılan makinedir.</p>

<p>9 Deri Tıraş Makinesi: Derinin istenilen özelliklere göre inceltilmesi için kullanılmaktadır.</p> 	<p>10 Kompresör: Hava sistemli çalışan makineler için basınçlı hava üretmektedir.</p>
<p>11 Şerit Kesme Makinesi: Ürünlerin istenen ölçüde kesilmesi için kullanılmaktadır.</p> 	<p>12 Mikrometre: Küçük nesnelere ve/veya hassas ölçümler için kullanılmaktadır.</p>
<p>13 Yaldız Baskı Makinesi: Ayakkabı üzerindeki çeşitli baskıların yapılması için kullanılmaktadır.</p> 	<p>14 Trop Sıkma Makinesi: Ayakkabı üzerindeki tropoların çakılması için kullanılmaktadır.</p>
<p>15 Yapıştırıcı ve Solüsyon Sürme Makinesi: Üretim sürecinde yapıştırıcı ilaç gibi malzemelerin sürülmesi için kullanılmaktadır.</p> <p>EMS 473 = 4 CM EMS 474 = 25 CM EMS 475 = 33 CM EMS 284 = 15 CM</p> <p>www.ahlerkanmakina.com</p>	<p>16 Deri Yarma Makinesi: Ayakkabı bölme tezgâhlarında yapılan sert veya yumuşak derinin istenilen kalınlıkta hazırlanmasını sağlamaktadır.</p>

Ayakkabı ve sayacılık sektöründe kullanılan oldukça fazla makine ekipman bulunmaktadır. Ayakkabı İmalatçısı Ulusal Meslek Standardı kapsamında belirtilen ekipmanlar yukarıda açıklanmıştır. Bunlara ek olarak; lazer işleme, takviye bez yapıştırma makinası, saya tıraş makinası, şilte kıvrırma makinası, numarator ve klişe, lateks sürme, bombe yumuşatma ve yapıştırma, saya tırpan, buharlı fırın, fort forma, kampre, taban astar çakma ve düzleme, ön monta, arka monta, tırpan, soğuk şoklama, sıcak şoklama, ökçe çakma, kalıp çıkarma, pisterizma, şoklama taban ısıtma, çift kafalı üste atma ve tekli kuyu üste atma, deri açma finisaj, filtreli toz emici vb. ekipmanlar da bulunmaktadır.

Ayakkabı ve saya imalatına yönelik tesislerde üretim sürecini; malzemenin gelişi, modelin oluşturulması, kesim aşaması, derinin hazırlanması, sayanın hazırlanması, montaj bölümü, taban yapıştırma, temizlik ve finisaj olarak tanımlamak mümkündür. Bu kapsamda ayakkabı fabrikası örnek yerleşim planı aşağıda verilmiştir.

Şekil 26: Ayakkabı Fabrikası Örnek Yerleşim Planı

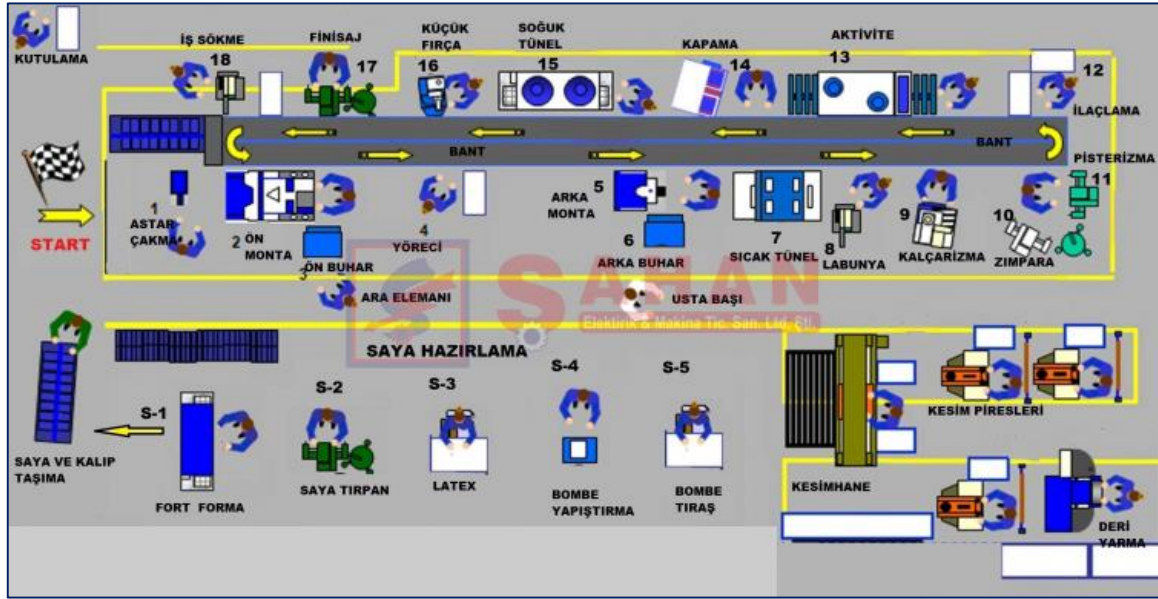

Kaynak: Şahan Makine, 2023.

Şekil 26'da verilen fabrika örnek yerleşim planı yaklaşık 20x27 m kenar uzunluklarına ve 540 m² alana sahip fabrika için hazırlanmıştır. Örnekte bir tane üretim hattı görülmekte olup alan büyüklüğüne göre üretim hattı sayısının artırılabilirliği öngörülmektedir.

Bir diğer örnek fabrika yerleşim planı da Şekil 27'de verilmiştir. Örnek yerleşim planında yine malzeme girişi ile deri yarma ve kesim işlemlerinden başlanmıştır. Ardından saya hazırlama bölümü oluşturulmuştur. Hazırlanan sayalar ayakkabı bölümlerinin birleştirilmesi ve son haline getirilmesi için üretim hattına taşınmaktadır. Astar çakma, ön ve arka monta, zımpara, pisterizma, ilaçlama, temizleme ve finisaj gibi bölümlerin bulunduğu üretim hattının sonunda ayakkabı satılabilir duruma getirilmektedir.

Şekil 27: Ayakkabı Fabrikası Örnek Yerleşim Planı-2

Kaynak: Şahan Makine, 2023.

Şekil 27'de verilen fabrika örnek yerleşim planı yaklaşık 10x20 m kenar uzunluklarına sahip 200 m² alanlık bir fabrika için hazırlanmıştır. Diğer yerleşim planına göre daha küçük üretim tesislerinde dikkate alınabileceği öngörülmüştür. Fabrikalarda alan büyüklüğüne göre birden fazla üretim hattı oluşturulabilir.

Bunlara ek olarak Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması projesi kapsamında ilde yer alan firmalar ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Anket çalışmasında katılımcılara "İşletmenizde ayakkabı ve saya sektörüne ilişkin hangi makine ekipmanları kullanıyorsunuz?" sorusu sorulmuş olup gelen yanıtlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 21: Anket Katılımcıları Tarafından Belirtilen Makine ve Ekipmanlar

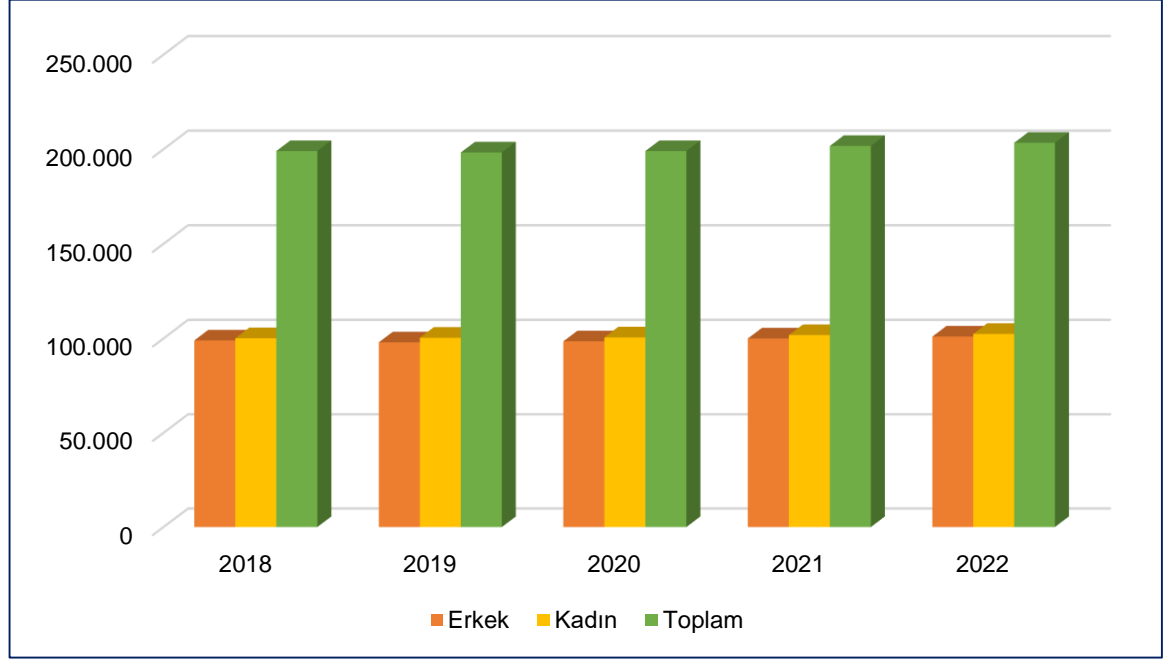
Saya Tek İğne Dikiş Makinesi	Monte Makinesi	Kesim Presleri, Makineleri
Saya Çift İğne Dikiş Makinesi	Hotmelt Yapıştırıcı Makinesi	Hava Kompresörü
Saya Tıraş Makinesi	Ponterez Otomatik Dikiş Makinesi	Montaj Makineler
Kapsül Makinesi	Zigzag Makinesi	Bant Sistemi
Kanca Makinesi	Çekiçleme Makinesi	Manuel Presler
Otomatik Dikiş Makinesi	Ütü Makinesi	Otomatik Presler
Kesim Makinesi	Şerit Kesme Makinesi	-

Buna ek olarak anket katılımcılarına "İhtiyaç duyduğunuz veya kullandığınız makine ekipmanlara ilişkin teknolojik gelişmeleri takip ediyor musunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların %100'ü "evet" cevabını vermiştir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde yer almak isteyen katılımcıların teknolojik gelişmeleri takip etmesi, yenilikçi yaklaşımlara açık olduğunu gösterir niteliktedir.

3.3. İnsan Kaynakları

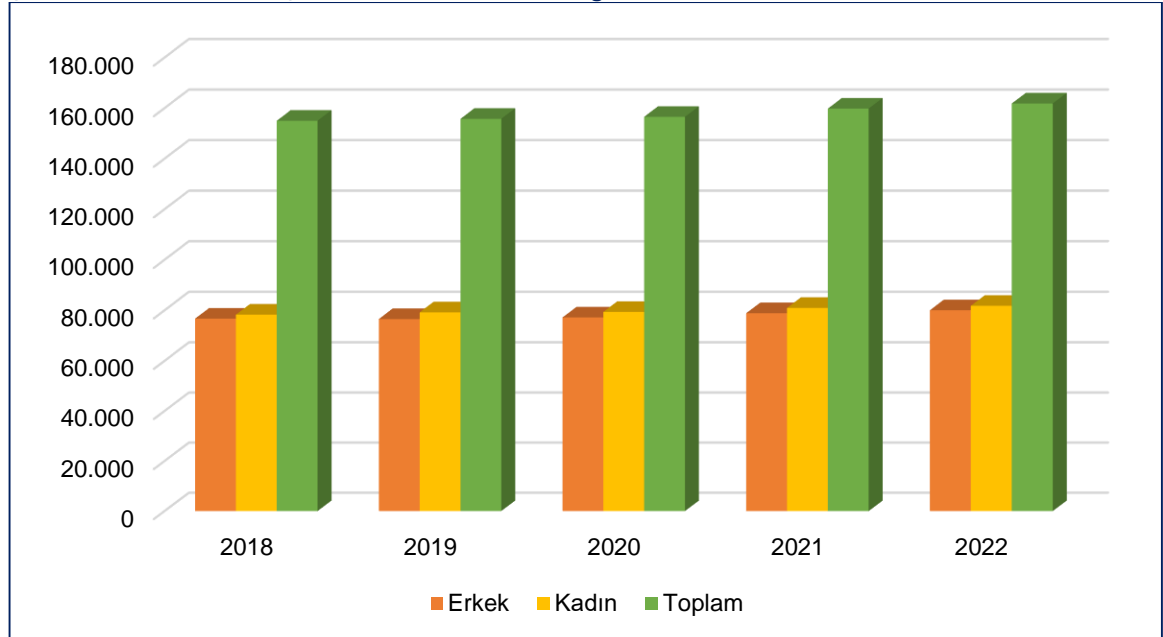
Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin Bartın ilinde kurulması planlanmaktadır. Yatırım alanı Bartın ili Merkez İlçe, Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parseldir. Yatırım alanı, sayacıların yoğun bulunduğu Kozcağız Beldesine 1 km mesafededir.

Kozcağız Beldesi'nde kültür haline gelen ayakkabıcılık ve sayacılık sektörüne ilişkin istihdam edilecek personelin bulunmasında zorluk yaşanmayacağı öngörülmektedir. Bölgede bulunan genç girişimciler için de örnek olacak olup yeni girişimcileri destekleyecek nitelikte olacaktır.

Şekil 28: Bartın İli Yıllara Göre Nüfus Grafiği

Kaynak: TÜİK, 2023.

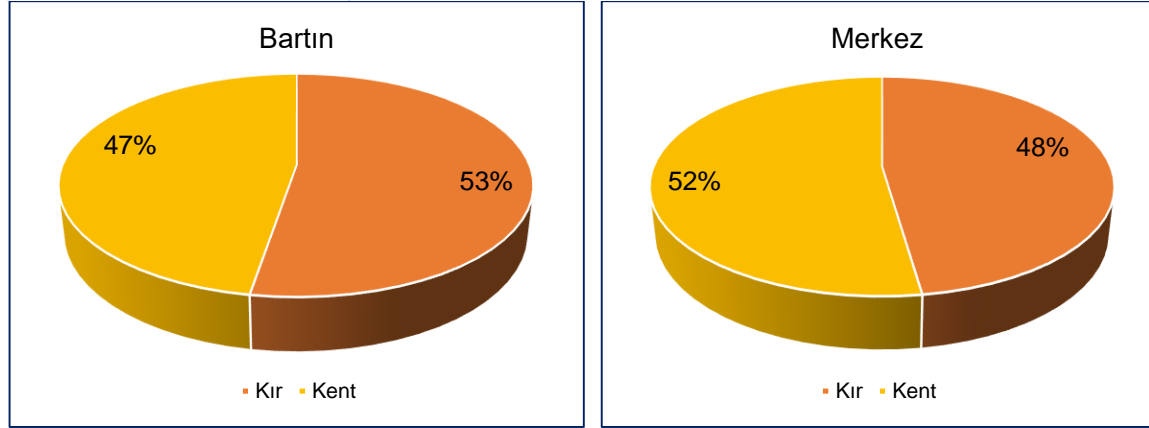
Bartın ili 2022 yılı nüfusu 203.351'dir. Nüfusun %50,3'ünü kadınlar, %49,7'sini erkekler oluşturmaktadır. İlin nüfusu son beş yılda genel olarak artmış olup 2019-2022 yılları arasında sürekli artış göstermiştir. Son beş yılda ildeki kadın nüfusu, erkek nüfusundan her zaman fazla olmuştur.

Şekil 29: Bartın Merkez İlçe Yıllara Göre Nüfus Grafiği

Kaynak: TÜİK, 2023.

Bartın ili Merkez ilçe nüfusu ise 2022 yılı sayımlarına göre 161.830 kişidir. İlçe nüfusunun %50,5'ini kadınlar, %49,5'ini erkekler oluşturmaktadır. Yıllara göre Bartın Merkez ilçe nüfusun sürekli arttığı görülmektedir. İl genelinde olduğu gibi, son beş yıldır Merkez ilçedeki kadın nüfusu erkek nüfusundan her zaman fazla olmuştur.

Şekil 30: Bartın İli ve Merkez İlçe 2022 Yılı Kır-Kent Nüfusu

Kaynak: TÜİK, 2023.

Bartın 2022 yılı il nüfusunun %53'ünün kırdaki yaşadığı görülmektedir. Bu çerçevede ilde kır nüfusunun fazla olduğunu söylemek mümkündür. Merkez ilçede ise kent nüfusu fazla olsa da kır nüfusunun da %48 gibi ciddi bir orana sahip olduğu görülmektedir. İldeki kadın nüfusunun fazla olmasının sebeplerinden biri, iş bulma ve çalışma gibi sebeplerle erkeklerin kentten göç etmesi olabilir.

Tablo 22: Çalışabilir Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı

	Bartın			Merkez İlçe		
	Çalışabilir Nüfus (15 – 65 Yaş)	Toplam Nüfus	Oran (%)	Çalışabilir Nüfus (15 – 65 Yaş)	Toplam Nüfus	Oran (%)
2018	138.184	198.999	69,4	109.300	155.016	70,5
2019	136.895	198.249	69,1	109.438	155.765	70,3
2020	135.881	198.979	68,3	108.940	156.551	69,6
2021	138.236	201.711	68,5	111.865	159.811	70,0
2022	139.777	203.351	68,7	113.760	161.830	70,3

Kaynak: TÜİK, 2023.

Bartın ili 2022 yılı çalışabilir nüfusu 139.777 kişi olup çalışabilir nüfusun %81,4'ü merkez ilçede bulunmaktadır. Bartın ili ve Merkez ilçede bulunan çalışabilir nüfus 2020-2022 yılları arasında sürekli artış göstermiştir. 2022 yılında Bartın il nüfusunun %68,7'sini çalışabilir nüfus oluşturmaktadır. Merkez ilçe de nüfusun %70,3'ünü çalışabilir nüfus oluşturmaktadır.

Tablo 23: Genç Nüfusun Çalışabilir Nüfusa Oranı

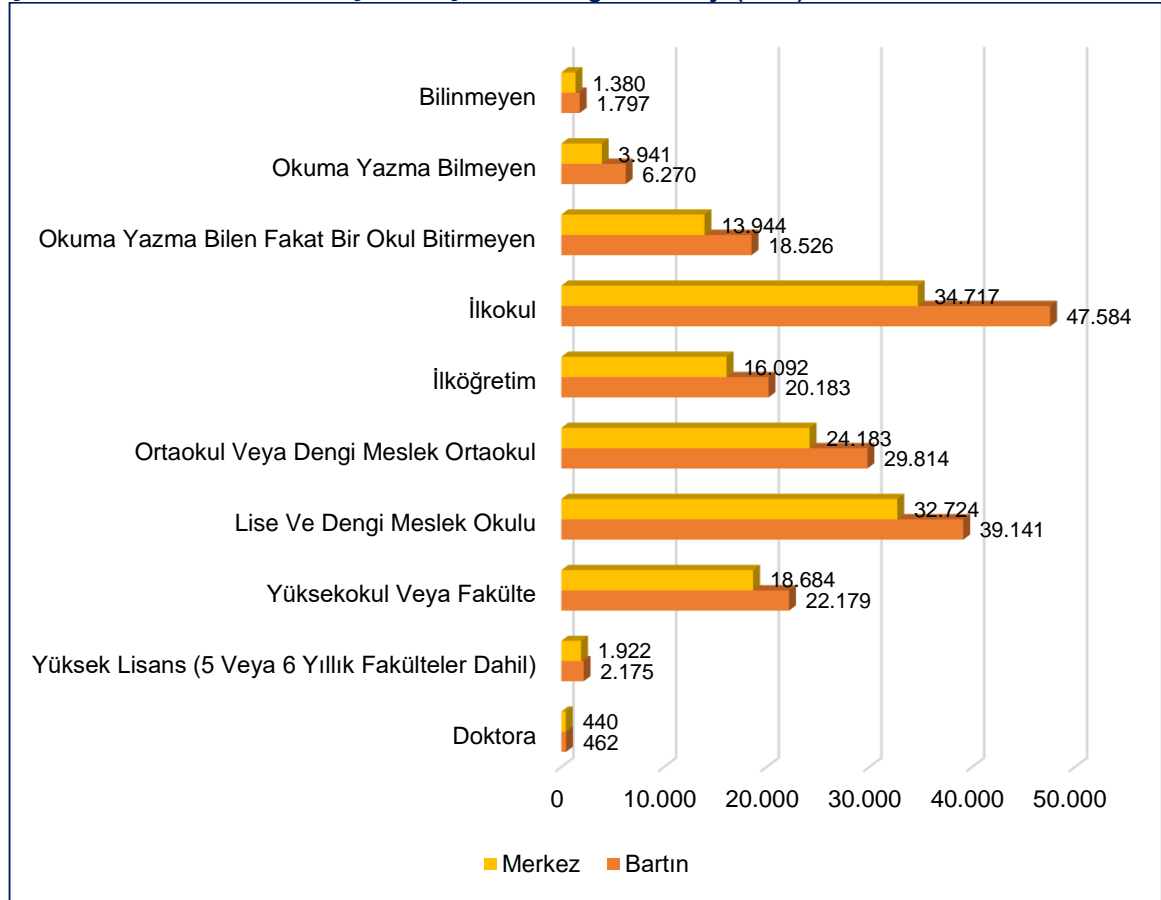
	Bartın			Merkez İlçe		
	Genç Nüfus (15 – 24 Yaş)	Çalışabilir Nüfus (15 – 65 Yaş)	Oran (%)	Genç Nüfus (15 – 24 Yaş)	Çalışabilir Nüfus (15 – 65 Yaş)	Oran (%)
2018	29.401	138.184	21,3	24.598	109.300	22,5
2019	29.147	136.895	21,3	24.827	109.438	22,7
2020	28.205	135.881	20,8	23.965	108.940	22,0

2021	29.831	138.236	21,6	25.878	111.865	23,1
2022	30.235	139.777	21,6	26.514	113.760	23,3

Kaynak: TÜİK, 2023.

Bartın ili 2022 yılı genç nüfusu 30.235 kişidir. Merkez ilçe genç nüfusu ise 26.514 olup ildeki genç nüfusun %87,7'sini oluşturmaktadır. Bartın il genelindeki genç nüfusun 2020-2022 yılları arasında sürekli arttığı görülmektedir. Bartın ilindeki genç nüfusun, çalışabilir nüfusun %21,6'sını oluşturmaktadır. Bu oran Merkez ilçede %23,3'dür. Merkez ilçedeki çalışabilir nüfus içindeki genç nüfus oranının fazla olması yatırım konusu alan için de girişimciliğin artabileceğini gösterir niteliktedir.

Şekil 31: Bartın İli ve Merkez İlçe 6+ Yaş Nüfusun Eğitim Düzeyi (2021)

Kaynak: TÜİK, 2023.

Bartın ilinin eğitim durumunu incelediğimizde ise ilköğretim düzeyindeki nüfusun en fazla olduğu görülmektedir. Merkez ilçede de benzer durum bulunmaktadır. İlkokuldan sonra en fazla nüfusun bulunduğu eğitim düzeyi ise lise ve dengi meslek okulları grubudur. Merkez ilçede de yine aynı durum görülmekte olup yatırım konusu alan için Merkez ilçede lise eğitim düzeyindeki nüfusun fazla bulunması önemli bir potansiyeldir. Bu ilköğretim ve lise eğitim gruplarından sonra ise sırasıyla ortaokul ve dengi meslek ortaokulları ile yüksekokul veya fakülteler gelmektedir. Yüksek lisans ve doktora düzeyine eğitim almış toplam nüfus ise 2.637 kişi olup azımsanmayacak derece önemlidir. Bu veriler doğrultusunda Bartın Ayakkabı ve Sıya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde personel istihdamı için zorluk yaşanmayacağı öngörülmektedir.

Bartın İli İşgücü Piyasası Araştırması 2022 Yılı Raporuna göre ilde 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde 4.872 kişilik açık iş ilanı olduğunu, iş verenler İŞKUR'a ilettiği. Açık iş sayısının sektörlere göre dağılımına bakıldığında ise 352 kişi, %7,2 oranla satış danışmanı/uzmanı ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise 328 kişi ile ayakkabı imalatçısı yer almakta olup toplam içindeki payı %6,7'dir.

İlde üst sektörler göre açık iş oranları incelendiğinde ise ilk sırada 311 açık iş ile imalat sektörünün yer aldığı görülmektedir. Bu sayının toplam içindeki payı %3,6'dır. İmalat sektöründe açık işi olan işveren oranı ise %32,4'tür.

Ayakkabıcılık ve sayacılık eğitimleri aynı zamanda meslek liselerinde de verilmektedir. Türkiye'de toplam 3.970 mesleki ve teknik (resmi) bulunmaktadır. Türkiye genelinde mesleki ve teknik liselerde eğitim alan öğrenci sayısı ise 1.694.148'dir. Bartın ilinde ise toplam 22 adet mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu bulunmaktadır. Bunların 16 tanesi kentte yer alırken 6 tanesi ise kırdada yer almaktadır. Bartın ilinde mesleki ve teknik eğitim kurumlarına eğitim alan öğrenci sayısı toplam 6.119'dur. Öğrencilerin %57,7'si erkek, %42,3'ü ise kadındır.

Bartın ilindeki bu meslek liseleri arasından Kozcağız Çok Programlı Anadolu Lisesi ve Lütfullah Kocabaşoğlu Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğünde "Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi" alanında "Ayakkabı Modelistliği, Ayakkabı Üretimi, Saraciye Modelistliği, Saraciye Üretimi" dallarında eğitim verilmektedir. Yatırım alanına yaklaşık 1 km uzaklıkta olan Kozcağız beldesinde Kozcağız Çok Programlı Anadolu Lisesinde ayakkabıcılık ve sayacılık sektörüne yönelik eğitim verilmesi söz konusu yatırım için önemli bir potansiyel ve avantajdır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin, Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından yönetilmesi öngörülmektedir. Kooperatifin organizasyon yapısı aşağıda açıklanmıştır.

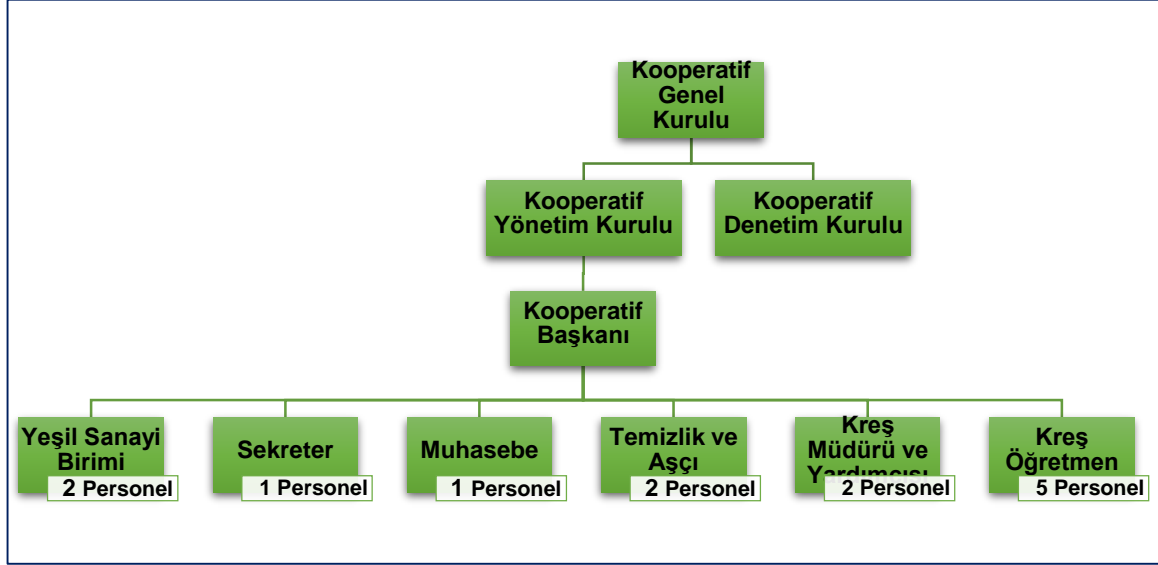
Genel Kurul: Kooperatifin en yüksek karar organıdır. Üyelerin katılımıyla düzenlenir ve kooperatifin yönetimine ilişkin temel kararlar alınır. Yönetim kurulu üyeleri ile denetim kurulu üyelerini seçmek, ibra etmek veya sorumluluklarına karar vermek, gerektiğinde bunları azletmek gibi sorumluluklara sahiptir. Kooperatif bünyesindeki bütün ortaklar genel kurula katılma hakkına sahiptir. Genel Kurul başkan ve üyelerinin, ortaklardan veya kooperatifin üst kuruluşlarının temsilcileri arasından seçilmesi şarttır.

Yönetim Kurulu: Kanun ve ana sözleşme hükümleri içinde kooperatifin faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır. Yönetim kurulu genel kurulca en az 1, en çok 4 yıl için seçilir ve en az 3 üyeden oluşur. Genel kurulca bir süre tespiti yapılmaması halinde bir yıl için seçilmiş sayılır. Yönetim kuruluna seçilen üye sayısı kadar da yedek üye seçilir. Yönetim kurulu üyeleri kooperatif ortağı olmalı ve aynı türde başka bir kooperatifte yönetim kurulu üyesi olmamalıdır. Yönetim kurulunun bazı sorumlulukları idari işler, plan-proje işleri, gelir gider hesapları, yıllık tahmini bütçeleme işleridir.

Yönetim Kurulu, kooperatifin mali ve idari işlerini yürütmek üzere kendi arasından veya hariçten bir müdür ile kooperatif işlerinin gerekli kıldığı diğer personeli istihdam edebilir. Bunlar kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludur. İstihdam edilecek personelin nitelik ve görevleri yönetim kurulu kararı ile belirlenebilir.

Denetim Kurulu: Genel Kurulca en az bir yıl içinde ortaklar arasından veya dışarıdan en az iki veya daha fazla denetim kurulu üyesi ile bir o kadar da yedeği seçilir. Genel Kurulca süre tespiti yapılmaması halinde bir yıl için seçilmiş sayılır. Süreleri biten üyeler tekrar seçilebilir. Denetim Kurulu üyelerinde aynı zamanda kooperatifte yönetim kurulu üyesi, kooperatif personeli veya yönetim kurulu üyeleri ile üçüncü derece dahil kan ve sıhri hisım olmamak, yönetim kurulu üyeleri ile aralarında iş ortaklığı bulunmamak şartları aranır.

Denetim Kurulu, yıllık bilanço ve sonuç hesaplarını incelemek, kayıtların düzenli tutulmasını sağlamak, an az üç ayda bir defa kooperatifin nakit mevcudu ile menkul değerlerini kontrol etmek, bütçe, bilanço ve gelir-gider cetvelini denetlemek gibi görev ve sorumluluklara sahiptir.

Şekil 32: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Organizasyon Şeması

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin, Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi öncülüğünde yapılması öngörülmüştür.

Kooperatif Başkanı gerekli sayıdaki idari ve teknik personelin yönetiminden sorumludur. Kooperatif Başkanı, kanun, yönetmelik, ana sözleşme ve benzeri bütün idari düzenlemeler ışığında yönetim kurulu kararlarını uygulamak ve KSS idaresini yürütmekle görevlidir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde, Kooperatif Başkanlığına bağlı olarak Yeşil Sanayi Birimi, Sekreterlik, Muhasebe, Temizlik ve Aşçılık ile Kreş yönetimi ve öğretmenleri kapsamında istihdam sağlanacaktır.

Yeşil Sanayi Biriminde 1 çevre mühendisi ve 1 endüstri mühendisi istihdam edilecektir. Yeşil sanayi birimi, sanayi sitesi altyapısının yeşil sanayiye uygun olarak sürdürülmesini sağlayacak olup yeni gelişmeleri ve mevcut iyileştirmeleri takip edecektir. Ayrıca, sanayi sitesinde yer alacak firmaların yeşil sanayi kapsamında seçecekleri makine ekipman tercihi, geri dönüşüm, atık kullanımı vb. konularda destek sağlayacak olup yönlendirici olacaktır.

Sekreter, yönetimi sağlayacak Kooperatif Başkanlığı işlerinin düzenlenmesi ve planlanmasını sağlayacak ve ikramlarda bulunacaktır. Muhasebe elemanı, kooperatif bünyesindeki idari ve mali işlemlerden sorumlu olacak, üyelere alınacak aidatları ve gelir-gider kalemlerini takip edecektir.

Sanayi alanında yönetim biriminde planlanan kreş için 1 tane müdür, 1 tane müdür yardımcısı, 2 tane okul öncesi öğretmeni ve 3 tane yardımcı öğretmen istihdam edilmesi öngörülmüştür. Kreş içinde temizlikten sorumlu olmak üzere 1 adet personel istihdam edilecektir.

Bartın Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesinde toplam 13 personele ihtiyaç olup istihdam edilecek personeller ve personellerin giderleri Tablo 24'de gösterildiği gibi aylık ve yıllık tutarlar olarak ifade edilmiştir. Kurulacak olan Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin kooperatif üyelerinin ve yönetim kurulunun seçtiği bir başkan tarafından yönetilmesi öngörülmüştür.

Tablo 24: Personel Giderleri

	Personeller	Kişi Başı Ücret (TL)	Miktar	Tutar (TL) (Yıl)	Tutar (\$) * (Yıl)
İdari Yapı	İdari ve Mali İşler Sorumlusu	30.000	1	360.000	13.814
	Çevre Mühendisi	30.000	1	360.000	13.814
	Endüstri Mühendisi	30.000	1	360.000	13.814
	Sekreter	22.000	1	264.000	10.130

	Mavi Yaka (Temizlikçi)	15.000	1	180.000	6.907
Kreş	Kreş Müdürü	25.000	1	300.000	11.512
	Kreş Müdür Yardımcısı	22.000	1	264.000	10.130
	Kreş Öğretmen	20.000	2	480.000	18.419
	Kreş Yardımcı Öğretmen	18.000	3	648.000	24.866
	Mavi Yaka (Temizlikçi ve Aşçı)	15.000	1	180.000	6.907
	TOPLAM			13	3.396.000

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

3.4. Projenin Uygulanması ile İlgili Bilgiler

Sanayi bölgeleri kavramı, 19. yüzyılda sanayi devrimi ile başlayan sanayileşme süreci ile birlikte gelişen yüksek ticaret hacmi yaratmak, işletmeler arası iş birliğini sağlamak, çalışanların yeteneklerini geliştirmek amacıyla oluşturulan yapıların adıdır (Yaman, 2020). Bu yapıların ilk uygulamaları 1897 yılında İngiltere'nin Manchester kentinde kurulan Trafford Park'ta kurulmuş ve daha sonraları gelişmiş ülkelerin tamamına yayılmıştır (Yaman, 2020).

Sanayi bölgeleri kentlerde üretim alanı, sosyo-ekonomik anlamda gelişim sağlayan, istihdam sağlayan alanlar, ekonomik gelişmenin bir aracı olan alanlardır. Sanayi alanlarını endüstri bölgeleri (EB), organize sanayi bölgeleri (OSB), küçük sanayi siteleri (KSS) olarak sınıflandırmak mümkündür. Bartın'da kurulması planlanan ayakkabı ve saya imalatına yönelik sanayi sitesi de KSS olarak planlanmaktadır.

Kentlerdeki küçük ölçekli sanayinin gelişimi daha çok yapım ve onarım işlerini yapan küçük dükkanlar ile gerçekleşmiştir. Bu alanlar herhangi bir kurumsal düzene sahip olmadığından bireysel yapılaşma ile dağınık bir yerleşim oluşturmaktadır ve çalışma koşulları çok iyi değildir.

KSS'ler dağınık ve sağlıksız bir şekilde gelişen bu sanayi alanlarını kontrollü ve planlı şekilde geliştirmek için planlanan alanlardır. KSS ile temel olarak;

- Sanayi alanlarının düzenli ve disipline şekilde gelişmesi,
- Şehir planlarını olumsuz etkilememesi ve planlı gelişmeye katkı sağlaması,
- Sanayide birbirini tamamlayan alt sektörlerin bir arada bulunması ve aralarında iş birliği sağlayarak verimlilik ve kar artışını sağlaması, kümelenme faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaşması,
- Tarım alanlarının sanayide kullanılmasının önlenmesi,
- Sağlıklı, ucuz ve güvenilir bir altyapı, ortak sosyal tesislerin kullanılması, ortak hareket etme bilincinin geliştirilmesi, çevre kirliliğinin azaltılması amaçlanmaktadır.

Günümüzde KSS yapılaşmasını iki şekilde yönlendiği söylenebilir. Bunlardan birincisi KSS'nin temel amacını oluşturan dağınık yapılarda sanayi alanlarının birleştirilmesi için KSS'nin oluşturulmasıdır. Bir diğeri ise kent içinde kalmış KSS'lerin kent dışına taşınması amacıyla yapılan KSS alanlarıdır. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi, Bartın ilindeki ayakkabı ve saya imalatçılarının yeni bir KSS alanda faaliyet göstermesine yönelik geliştirilecektir.

Bartın ilinde 1 tane OSB ve 8 tane sanayi sitesi bulunmaktadır. 98 hektar alana sahip olan Bartın OSB'ye 2021 yılında 70 hektar alan ilave edilmiştir. 2021 yılı sonu itibarıyla 29 parsel ve 10 ilave parsel olmak üzere toplam 38 parsel bulunmakta olup bu sanayi parsellerinden 33 tanesi tahsis edilmiş ve 29 tanesinde üretim yapılmaktadır.

Bartın 2021 İl Sanayi Durum Raporu'na göre ilçelerle birlikte Bartın ilinde 8 adet KSS bulunmaktadır. Bunlardan 4 tanesi Merkez ilçede, 3 tanesi Ulus ilçesinde ve 1 tanesi Amasra ilçesindedir.

Tablo 25: Bartın Merkez İlçe Sanayi Siteleri Özellikleri

Sanayi Sitesi Adı / Özellikler	Atılım SS	Bartın Yeni SS	Kozcağız SS	Hasankadı KSS	Toplam
Kuruluş Yılı	1992	1973	1994	2022	-
Faaliyete Başlama Yılı	2007	-	-	-	-
Alan (m²)	111.865	290.000	60.000	2.500	464.365
Toplam İşyeri Sayısı	178	440	74	13	705
Dolu İşyeri Sayısı	150	428	74	13	665
Boş İşyeri Sayısı	28	12	0	0	40
Doluluk Oranı (%)	84	97	100	100	-
Toplam İstihdam	400	655	275	50	1.380
Ortalama İstihdam	%2,7	%1,5	%3,7	%3,9	%2,6

Kaynak: Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2023.

Bartın Merkez ilçedeki KSS'lerin toplam alanı yaklaşık 46,43 hektardır. Bu sanayi sitelerinde toplam 1.380 kişi istihdam edilmektedir. Kozcağız SS %100 doluluk oranına sahiptir.

Bartın ayakkabı ve saya imalatı sektörüne yönelik kurulması planlanan KSS'de Kozcağız Beldesi Yenihamidiye Köyü'nde planlanmaktadır. Ayakkabı ve saya imalatçıların Kozcağız Beldesi'nde yoğunlaşması ve Kozcağız KSS'nin yüzde yüz doluluk oranına sahip olması bu kararın nedenlerindedir. Aynı zamanda yatırım alanı olarak planlanan Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselin bulunduğu Kozcağız beldesi Merkez ilçeye en yakın belde olup Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parsel yerleşim alanına ve Filyos Vadisine en yakın kamu arazisi niteliğindedir.

Bartın ilinde 2021 yılında sanayide istihdam edilen toplam 10.953 kişinin 979'u (%8,94) madencilik, 9.952'si (%90,86) imalat, 22'si (%0,2) enerji sektöründedir (Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2023).

Bartın'da en çok teşvik belgesi alan sektör %55 oran ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünün alt sektörlerinde ise sıralama "kürk hariç, giyim eşyası imalatı", "plastik ürünleri imalatı" ve "ayakkabı imalatı" şeklinde devam etmektedir.

Sanayi Sitelerinde Yatırım Senaryoları

Sanayi siteleri yasal mevzuatta farklı şekillerde ele alınmaktadır. OSB alanları için kanun ve yönetmelik oluşturulsa da KSS alanlarına özgü kanun bulunmamaktadır. Bu nedenle KSS alanlarının oluşturulmasında farklı şekilde yapım işlemleri gerçekleştirilmektedir. Sanayi sitesi oluşumundaki farklılıkları dört grupta incelemiştir. Bunlar:

1. Sanayi sitesi yapı kooperatifleri eliyle kurulan sanayi siteleri (finansman desteğini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alan ve kooperatif tüzel kişiliğine ait iş ve işlemleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yürütülmektedir)
2. Belediyeler eliyle kurulan sanayi siteleri
3. TOKİ eliyle kurulan sanayi siteleri
4. Özel yatırımlar ve girişimciler eliyle kurulan sanayi siteleri

olarak sınıflandırılabilmektedir (Yaman, 2019).

Sanayi sitelerinin kurulmasında belediyeler daha çok yerel kaynakları kullanarak bölgenin ihtiyacının karşılanmasına hizmet etmektedir. Yerel kaynakların kullanılacak olması hem yerelin ekonomik anlamda zorluk çekmesine neden olabilir hem de talep edilen hizmetlerin hepsi sağlanamayabilir. Belediyeler tarafından sanayi sitelerinin kurulması yeterli kaynağın sağlanamaması nedeniyle risk teşkil etmektedir.

Özel sektör tarafından kurulan sanayi siteleri genellikle kâr amacı güden sistemlerden oluşmaktadır. Bu nedenle özel sektör tarafından kurulması halinde ek ödemelerin çıkabileceği öngörülmektedir.

Toplu Konut İdaresi (TOKİ) ise genellikle konut projeleri yürüten ve bu kapsamda çalışmalarını sürdürmüş bir kurumdur. Ancak bazı bölgelerde sanayi bölgeleri de kurarak bölgenin ihtiyaçlarını karşılamıştır. TOKİ tarafından kurulan sanayi siteleri genellikle büyük ölçekli ve daha modern bir yapıya sahiptir. Daha çok büyük ve kent dışındaki alanlarda bu projelerin geliştirildiği görülmektedir. Diğer bir yandan TOKİ'nin sanayi siteleri konusunda uzmanlığı sınırlıdır. Bu nedenle özellikle geleneksel değerlerin olduğu bölgelerde yerel yönetimler etkin olmalı, yerelin talepleri göz önünde bulundurularak çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteğiyle kurulan sanayi siteleri ise daha çok büyük ölçekli olup bölgesel kalkınmayı hedeflemektedir. Fakat Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüklerinin destekleri, yönlendirmesi ve danışmanlığı ile sanayi sitesinin kurulması daha kolay gerçekleşebilir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sanayi sitesinin kurulması için destek sağlamaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın desteklerinden faydalanabilmek için bir kooperatifin oluşturulması ve bu çerçevede desteklerden fayda sağlanması mümkündür. Sanayi sitesinin kooperatif eliyle kurulması kooperatif üyelerinin ortak çıkarlarını korumayı sağlamaktadır. Bu durum yerelin ihtiyaç ve talebini daha verimli bir şekilde yerine getirmek açısından önemlidir.

Kooperatif eliyle yapılması planlanan sanayi sitesi için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteklerinden faydalanmak da mümkündür. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sanayi sitesinin kurulması kapsamında sanayi sitelerinin altyapılarının %100'ü ve üstyapı tesislerinin %70'e kadar olan kısmını mimarlık ve mühendislik hizmetleri dâhil kredi ile desteklemektedir. Bartın ili özelinde ele aldığımızda kredi desteğinin yanında; emlak vergisi muafiyeti, çevre temizlik vergisinde %50 indirim, bina inşaat harcı ve yapı kullanma izni harcı istisnası, kurumlar vergisi muafiyeti, KDV istisnası, yapı denetim kuruluşlarına ödenecek hizmet bedelinde %75 indirim, TRT payı istisnası ve damga vergisi istisnası gibi destekler sağlanmaktadır.

Bütün bu değerlendirmeler çerçevesinde Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik KSS kurulmasında; kooperatifin ihtiyaç ve talepler doğrultusunda yönlendirmesi ile birlikte Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteklerinden faydalanılmasının en avantajlı yöntem olduğu görülmüştür.

Yeşil Sanayi

İklim değişikliği ve çevresel bozulmalar dünyayı etkisi altına alan bir tehdit haline gelmiştir. Avrupa Yeşil Mutabakatı (Green Deal), Avrupa Birliği'nin (AB) 2019 yılında açıkladığı, iklim değişikliği çerçevesinde birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Avrupa Yeşil Mutabakatı (Green Deal) bunlardan biridir ve sürdürülebilir kalkınma ile mücadele etmek için tasarlanmış bir strateji olup AB'nin 2050 yılına kadar karbon nötr hale gelme hedefine ulaşmasını hedeflemektedir. Avrupa Yeşil Mutabakatı Avrupa'nın ekonomik, çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğini artırmayı amaçlamaktadır.

Yeşil sanayi, Avrupa Yeşil Mutabakatının ana hedeflerinden biri olan sıfır net sera gazı emisyonlarına ulaşmak için önemli bir role sahiptir. Bu strateji, Avrupa ekonomisini çevreye saygılı hale getirmek ve sürdürülebilirliği artırmak için yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılması, enerji verimliliğinin artırılması, atık yönetimi ve geri dönüşüm faaliyetlerinin teşvik edilmesi, çevreye duyarlı üretim modellerinin teşvik edilmesi ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin oluşturulması gibi çeşitli alanlarda adımlar atmaya öngörülmektedir.

Yeşil sanayi, Avrupa Yeşil Mutabakatının uygulanması için birçok fırsat sunmakta olup uzun vadeli düşündüğümüzde sanayi alanlarının sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir şekilde yeşil başlığı altında planlaması kaçınılmaz hale gelmiştir. Yeşil sanayi, yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi, yeni iş fırsatları ve bölgesel kalkınma gibi konularda da önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, Avrupa Yeşil

Mutabakatının bir parçası olarak, AB tarafından sağlanacak finansman ve teşviklerle yeşil sanayiye yatırım yapmak, AB ülkeleri için ekonomik büyümeyi ve iş imkânlarını artırmak için bir fırsat sunmaktadır.

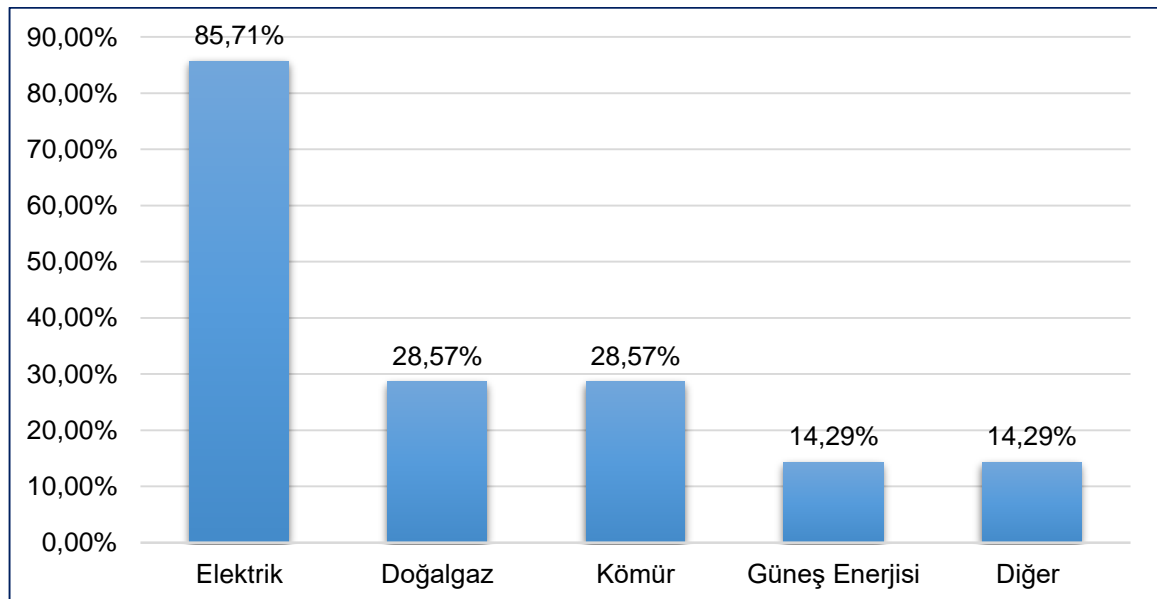
Türkiye'nin de son yıllardaki hedefi, çevreye duyarlı bir sanayi sektörüne sahip olmak ve enerji verimliliğini artırmaktır. Yeşil sanayinin geliştirilmesine yönelik bazı çalışmalar yürütülmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yönetiminde Dünya Bankası desteğiyle "Sanayide Yeşil Dönüşüm Projesi" yürütülmektedir. Projenin toplam bütçesi 450 milyon USD olarak belirlenmiştir. Üç bileşenden oluşan bu projenin birinci bileşeninde yenilenebilir enerji, kaynak verimliliği, atık yönetimi, dögüsel ekonomi vb. tematik alanlarda sanayi işletmeleri tarafından gerçekleştirilecek faaliyetler desteklenecektir. İkinci bileşende Türkiye'de veya diğer pazarlarda yeni yeşil teknolojilerin, ürünlerin veya süreçlerin geliştirilmesini içeren yeşil inovasyon faaliyetlerinde bulunan firmalar hedeflenecek olup firmaların yeşil Ar-Ge faaliyetlerini uygulama, yeni veya mevcut makineleri yükseltme, yeni teknolojileri lisanslama, Ar-Ge personeli işe alma, teknik yardım alma, prototipler, patent başvurusu, yeşil standartlar geliştirme/onaylama vb. için kredi sağlayacaktır. Üçüncü bileşende ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yönetiminde "Proje Yönetimi, İhtiyaç Analizi, Kapasite Geliştirme, Yeşil Sanayi Akademisi, Yeşil İzleme Sistemi, Tanıtım ve Yaygınlaştırma" iş paketleri teknik destek bileşeni altında yönetilecektir.

Aynı zamanda Türkiye'de son yıllarda yenilenebilir enerji yatırımları artırılmış, enerji verimliliği konusunda düzenlemeler yapılmış ve çevreci teknolojilerin kullanımı teşvik edilmeye başlanmıştır. Ayrıca, yeşil işletme sertifikaları gibi mekanizmalar da uygulanmaya başlanmıştır ve sürdürülebilirliğe odaklanan işletmelerin desteklenmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Bununla birlikte yeşil dönüşüm yolunun henüz başında olan Türkiye için bazı zorluklar bulunmaktadır. Hâlâ fosil yakıtlara dayalı sanayi tesislerine sahip olunması, enerji verimliliğinin yetersiz olması ve atık yönetimi konusunda eksikliklerin olması gibi sorunlar da mevcuttur. Bu zorlukların üstesinden gelmek için özellikle yeni yatırımlarda yeşil dönüşüm politika ve yaklaşımlarının dikkate alınması kaçınılmazdır. Yeni yatırımlar bu çerçevede ele alınmalıdır. Teknoloji transferi ve yenilikçi çözümler geliştirmelidir. İşletmelerin sürdürülebilirliği sağlamak için yenilikçi uygulamalara yatırım yapması, çevreci teknolojilere geçiş yapması ve atık yönetimini geliştirmesi önemlidir.

Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin de yeşil sanayi altyapısına uygun bir şekilde planlanması öngörülmüştür. Yeşil sanayi yapılanmasında altyapı gereklilikleri bakımından üç temel alan bulunmaktadır. Bunlar enerji yönetimi, su yönetimi ve atık yönetimidir.

Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması projesi kapsamında ilde yer alan firmalar ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Ankete katılım sağlayan işletmelerin %85.71'i elektrik enerjisine, %28.57'si ise doğalgaz ve kömür enerjisine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

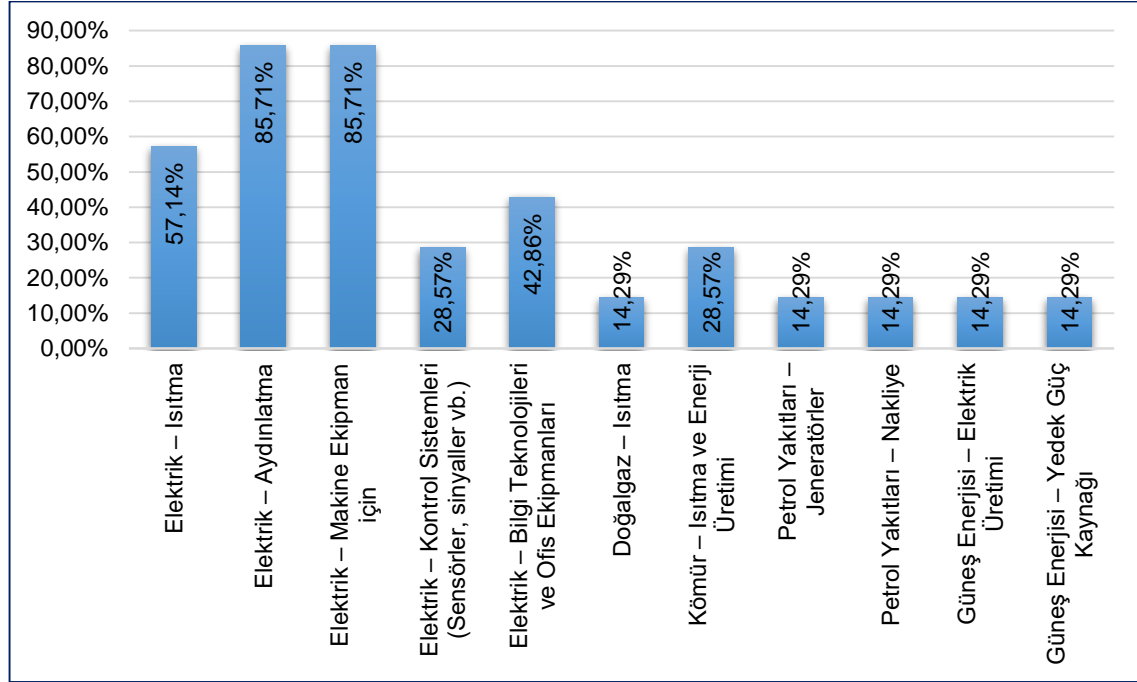
Şekil 33: İşletmelerin İhtiyaç Duyduğu Temel Enerji Kaynakları

Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

Ankete katılım sağlayan işletmelerin %85,71'i elektrik enerjisini aydınlatma ve makine-ekipman için kullanırken %57,14'ü ısıtma için kullanmaktadır. İşletmelerin %14,29'u ise doğalgaz enerjisini ısıtma da kullanmaktadır. İşletmelerin %14,29'u ise güneş enerjisi ile elektrik üretimi gerçekleştirmektedir.

Şekil 34: İşletmelerin Enerji Kaynaklarını Kullanma Amaçları

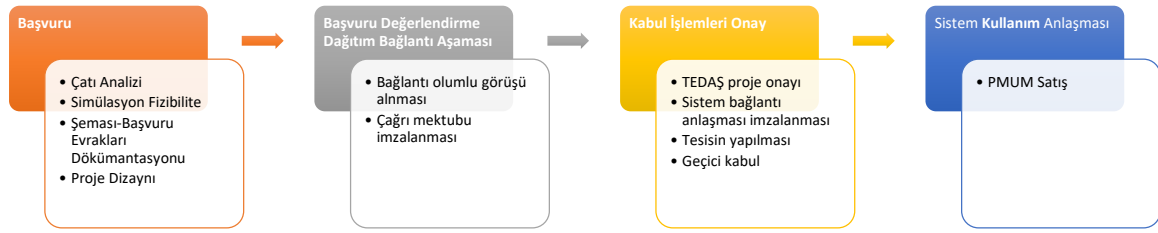
Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi bünyesinde yenilenebilir enerji kullanımı için ilk etapta güneş enerjisinin değerlendirilebileceği öngörülmüştür. Bunun nedenleri; mevcuttaki işletmelerden %14,29'unun güneş enerjisi ile elektrik üretimi gerçekleştirmesinden dolayı yatkın olma durumu, daha küçük yatırımlarla enerji ihtiyacının karşılanabileceği olması, bireysel yatırım yapmaya olanak vermesidir. Rüzgâr enerji santrali, hidroelektrik santrali vb. yenilenebilir enerji yatırımları büyük maliyetler oluşturmaktadır. Proje konusu sanayi sitesi kapasite değerlendirildiğinde bu yatırımların büyük maliyetler çıkaracağı öngörülmüştür.

Elektrik Piyasası Kanunu'nun 6446 sayılı 14'üncü maddesi kapsamında 'Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği' (Yönetmelik) 12.05.2019 tarihli ve 30772 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin ilk maddesi "Bu Yönetmeliğin amacı elektrik piyasasında, tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarını tüketim noktasına en yakın kendi üretim tesisinden karşılaması, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve küçük ölçekli üretim kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması ile elektrik şebekesinde meydana gelen kayıp miktarlarının düşürülmesi amacıyla lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğü olmaksızın, elektrik enerjisi üretebilecek, gerçek veya tüzel kişilere uygulanacak usul ve esasların belirlenmesidir." şeklindedir.

02/12/2020 tarihli ve 31322 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7257 sayılı 'Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 35 inci maddesi ile lisanssız yürütülecek faaliyetler arasına 'Bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi' de eklenmiş olup kişilerin tüketim ihtiyaçlarının karşılanmasını teminen tüketim noktasıyla farklı ölçüm noktasında üretim tesisi kurulabilmesinin önü açılmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi projesi kapsamında çatı tipi GES kurulabileceği öngörülmüştür. Çatı Tipi GES projesi için yol haritası aşağıda verilmiştir.

Şekil 35: Çatı Tipi GES Projesi Yol Haritası

Türkiye geneli ortalama güneşlenme süresi haritası aşağıda verilmiştir. Bartın ili, kuzeyde yer almasına rağmen yıllık ortalama güneşlenme süresi azımsanmayacak derecededir.

Şekil 36: Türkiye Geneli Ortalama Güneşlenme Süresi Haritası (1991-2020)

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2023.

Tablo 26: Bartın İli Sıcaklık Bilgileri ve Güneşlenme Süresi (1961-2021)

Aylar	En Yüksek Sıcaklık (°C)	En Düşük Sıcaklık (°C)	Ortalama Sıcaklık (°C)	Ortalama Güneşlenme Süresi (Saat)
Ocak	9.3	0.4	4.0	2.3
Şubat	10.7	0.7	4.9	3.3
Mart	13.4	2.5	7.2	4.3
Nisan	18.1	6.0	11.4	5.9
Mayıs	22.4	10.0	15.9	7.4
Haziran	26.2	13.6	19.8	8.8
Temmuz	28.3	15.8	22.0	9.9
Ağustos	28.5	15.7	21.9	9.4
Eylül	25.2	12.2	18.0	7.5
Ekim	20.7	8.9	13.8	5.2
Kasım	16.1	4.6	9.3	3.7
Aralık	11.3	2.1	5.9	2.4
Yıllık	19.2	7.7	12.8	5.8

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2023.

Bartın ilinin mevcut güneşlenme durumu ve Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi yerleşim planına göre yaklaşık hesaplamalar yapılmıştır. Bu kapsamda proje kapsamında belirlenen her çatı için kurulması öngörülen güçler aşağıdaki tabloda verilmiş olup toplam 3.896 Kwp'tır.

Tablo 27: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması Öngörülen GES Gücü

Blok Adı	Kurulması Öngörülen Güç
A Blok	200 Kwp
B Blok	180 Kwp
C Blok	1.060 Kwp
D Blok	915 Kwp
E Blok	535 Kwp
F Blok	775 Kwp
G Blok	130 Kwp
Yönetim Birimi ve Sosyal Tesis	100 Kwp
Toplam Alan	3.895 Kwp

Proje alanı için yıllık güneşlenme süresi 1.358 KWh/KWp/yıl şeklindedir. Proje kapsamında planlanan 3.895 Kwp toplam GES kurulu gücü ile yıllık 5.289.526 Kw elektrik üretimi yapılacağı öngörülmektedir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi için yaklaşık olarak çatı tipi GES hesaplamaları yapılmış olup uygulama için ayrıca detaylı çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde ilk aşamada mevcut elektrik altyapısının kullanılması öngörülmüştür. Bartın ilinde elektrik dağıtımını yapan Başkent Edaş ile görüşme gerçekleştirilmiş olup görüşmede elektrik ihtiyacının direkt şebeke ile bağlantı sağlayarak veya talep edilmesi durumunda trafo oluşturularak karşılanabileceği belirtilmiştir. Proje alanında şebeke kontrolünü sağlayabilmek ve enerji kaybını önlemek için trafo kurulması öngörülmüştür.

Bunlara ek olarak yeşil sanayi sitesi kurulumunda yenilenebilir enerji sisteminin oluşturulması için bazı aşamalar belirlenmiştir. Bunlar:

- **Enerji ihtiyacının belirlenmesi:** İlk adım olarak, hangi enerji kaynaklarına ihtiyaç duyulduğu ve ne kadar enerjiye ihtiyaç duyulduğu belirlenmelidir. Bu, mevcut enerji tüketiminin analizi ve gelecekteki büyüme oranlarına ilişkin tahminlerin göz önünde bulundurulması ile yapılabilir.
- **Potansiyel yenilenebilir enerji kaynaklarının belirlenmesi:** Yeşil sanayi yapılanması için uygun olan yenilenebilir enerji kaynakları belirlenmelidir. Bu, güneş, rüzgâr, hidroelektrik, biyokütle, jeotermal vb. kaynakları içerir. Seçilen kaynakların bölgenin iklim, yerel şartlar, güneş radyasyonu, rüzgâr hızı, su akışı gibi faktörlere uygun olması gerekmektedir.
- **Ekipman seçimi:** Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı enerji üretiminde kullanılan ekipmanlar, güneş panelleri, rüzgâr türbinleri, hidroelektrik türbinleri vb. arasından seçilmelidir. Bu aşamada, seçilen ekipmanların özellikleri, verimliliği, ömrü, bakım maliyetleri ve maliyeti gibi faktörler dikkate alınmalıdır.
- **Proje planlaması:** Ekipman seçildikten sonra, kurulumun nasıl yapılacağı planlanmalıdır. Bu, kaynakların yerleştirilmesi, kablo ve boru hatları, trafo merkezleri, depolama cihazları, invertörler gibi teknik detayların planlanmasını içerir.
- **Maliyet hesaplaması:** Projenin maliyeti, seçilen ekipmanların maliyeti, taşıma ve kurulum maliyetleri, teknik personel giderleri, lisanslama, sigorta vb. faktörleri içerir. Ayrıca, proje ömrü boyunca beklenen enerji üretimi ve satış gelirleri de hesaplanmalıdır.
- **Finansman planlaması:** Projenin finansmanı için uygun kaynaklar belirlenmelidir. Bu, hükümet destekleri, özel yatırımcılar, kredi veren kurumlar vb. gibi kaynakları içerebilir.
- **İzleme ve bakım planı:** Projenin başarılı bir şekilde işletilmesi için izleme ve bakım planı yapılmalıdır. Bu, ekipman bakımı, onarım ve yedek parça yönetimi, veri toplama ve analizini içerebilir.

Sanayi alanlarında atık yönetiminin sağlanması kapsamında su kullanımı ve yönetimi de büyük öneme sahiptir. Bartın ili 2021 Yılı Çevre Durum Raporu incelendiğinde ildeki sanayi alanlarında

geri dönüştürülmüş suyun kullanılmadığı görülmektedir. İldeki atık su deşarj alanları; İnkumu Ön Arıtma Derin Deniz Deşarjı Tesisi deşarj noktası sahilinden denizin 1.400 metre açığı ve Merkez Kanalizasyon Atıksu Arıtma Tesisi ve yağmur suyu şebekesi deşarj noktaları Bartın Irmağı'dır.

TÜİK 2020 yılı verilerine göre Bartın ilinde 6 tane içme ve kullanma suyu artırma tesisi bulunmaktadır. 2020 yılı verilerine göre Bartın ilinde dağıtılan su miktarı 4.814.299 m³/yıl olup kişi başına çekilen günlük su miktarı ise 193 litre/kişi-gündür. İldeki içme ve kullanma suyu artırma tesisi kapasitesi 14.034 m³/yıl olup tesislerde arıtılan su miktarı 6.052 m³/yıldır.

TÜİK 2020 yılı verilerine göre Bartın ilinde toplam 4 tane atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Alıcı ortamlara göre şebekeden deşarj edilen atıksu miktarı 6.332 m³/yıldır. Deşarj edilen kişi başı günlük atıksu miktarı ise 173 litre/kişi-gündür. İldeki atıksu arıtma tesis kapasitesi 9.334 m³/yıl olup arıtılan su miktarı 5.910 m³/yıldır.

Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde ayakkabı üretimi deri, kumaş, kauçuk vb. malzemelerin dışarıdan tedarik edilmesi ile gerçekleştirilecektir. Bu nedenle sanayi sitesindeki su kullanımı endüstriyel boyutta değil, evsel nitelikte olacaktır. İlde bulunan içme ve kullanma suyu arıtma tesisi kapasitesi ile atıksu arıtma tesisi kapasitesi değerlendirildiğinde proje kapsamında da mevcut tesislerin kullanılabilmesi öngörülmüştür.

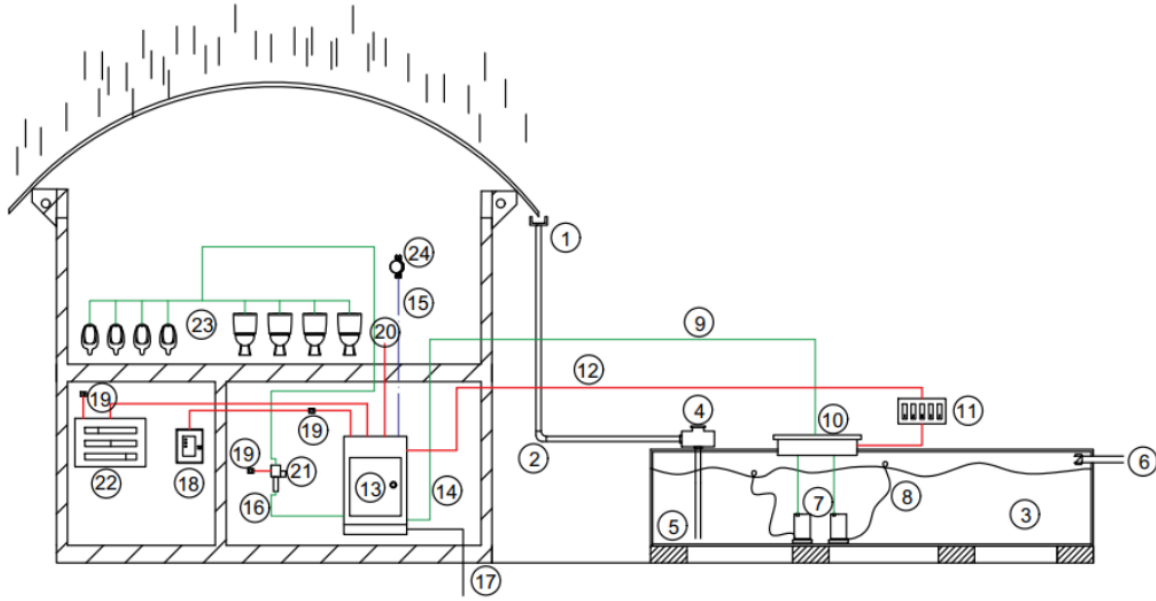
Buna ek olarak ildeki sanayi alanlarında geri dönüşüm suyu veya yağmur suyunun kullanılmaması bir kayıp niteliğindedir. Bu nedenle Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi için yağmur suyu toplama sisteminin oluşturulabileceği öngörülmüştür. Yağmur suyu sistemlerine ilişkin 23.06.2017 tarih ve 30105 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yağmur suyu Toplama, Depolama ve Deşarj Sistemleri Hakkında yönetmelik ile yağmur suyu toplama, depolama ve deşarj sistemlerinin planlanmasına, tasarımına, projelendirilmesine, yapımına ve işletilmesine ilişkin usul ve esaslar açıklanmıştır.

Yağmur suyu sisteminin dört bileşenden oluştuğunu söylemek mümkündür. Bunlar:

- Yağmur suyunun binaların çatılarından veya zeminden toplanması,
- Oluk sistemi ile iletiminin sağlanması,
- Yağmur suyu deposunda biriktirilmesi,
- Arıtılarak bina içine iletilmesidir.

Gelişmiş yağmur suyu toplama ve dağıtım sistemlerinde sadece yağmur suyu tesisatının kullanıldığı veya yağmur suyunun şebeke suyuna entegre edilebildiği sistemler bulunmaktadır. Bu sistemlerde filtre, pompa vb. araç gereçler kullanılarak yağmur sularının evsel kullanım suyu haline gelmesi sağlanabilmektedir. Bu kapsamda Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde firmaların inisiyatifine bırakılarak bireysel yağmur suyu toplama sistemleri oluşturulabilir ve/veya sanayi sitesi bünyesinde yeterli alanın sağlanması halinde daha büyük yağmur suyu toplama ve depolama sistemi oluşturulabilir. Bu kapsamda evsel kullanım için temizlenen su miktarı iş yerlerinde kullanılabilir. Yağmur suyu toplama ve depolama sistemlerine ilişkin proje alanı özelinde ayrıca çalışmanın yapılması gerekmektedir. Aşağıdaki fabrika yerleşimleri için örnek yağmur suyu kullanma tesisatı şeması verilmiştir.

Şekil 37: Fabrika Yerleşimi Örnek Yağmur Suyu Kullanma Tesisatı Şeması

1. Yağmur suyu çatıdan oluşu.
2. Yağmur suyu kapalı dirsek ile depoya girer.
3. Toprak üstü yağmur suyu deposu.
4. Depoya entegre filtre.
5. Depo tabanına yağmur suyu bırakılır.
6. Ağızında çekvalf bulunan taşma hattı.
7. Asil ve yedek dalgıç pompa.
8. Yüzer flatör.
9. Yeşil renk yağmur suyu hattı.
10. Depo gözlem başlığı.
11. Elektrik servis panosu.
12. Elektrik kablo kanalı.
13. Sistem ünitesi.
14. Pompa yağmur suyu emiş hattı.
15. Şehir şebeke suyu.
16. Arıtılmış yağmur suyu basma hattı.
17. Tahliye bağlantısı.
18. Ana güç panosu.
19. Elektrik bağlantı noktası.
20. İsteğe bağlı bina otomasyon çıkışı.
21. UV dezenfekte ünitesi.
22. Dijital gösterge (yağmur suyu ve şebeke kullanımını göstergesi).
23. Kullanım noktaları (klozet, pisuar).
24. Şehir şebeke su saati.

Kaynak: Can A. & Yılmaz Ü., 2019.

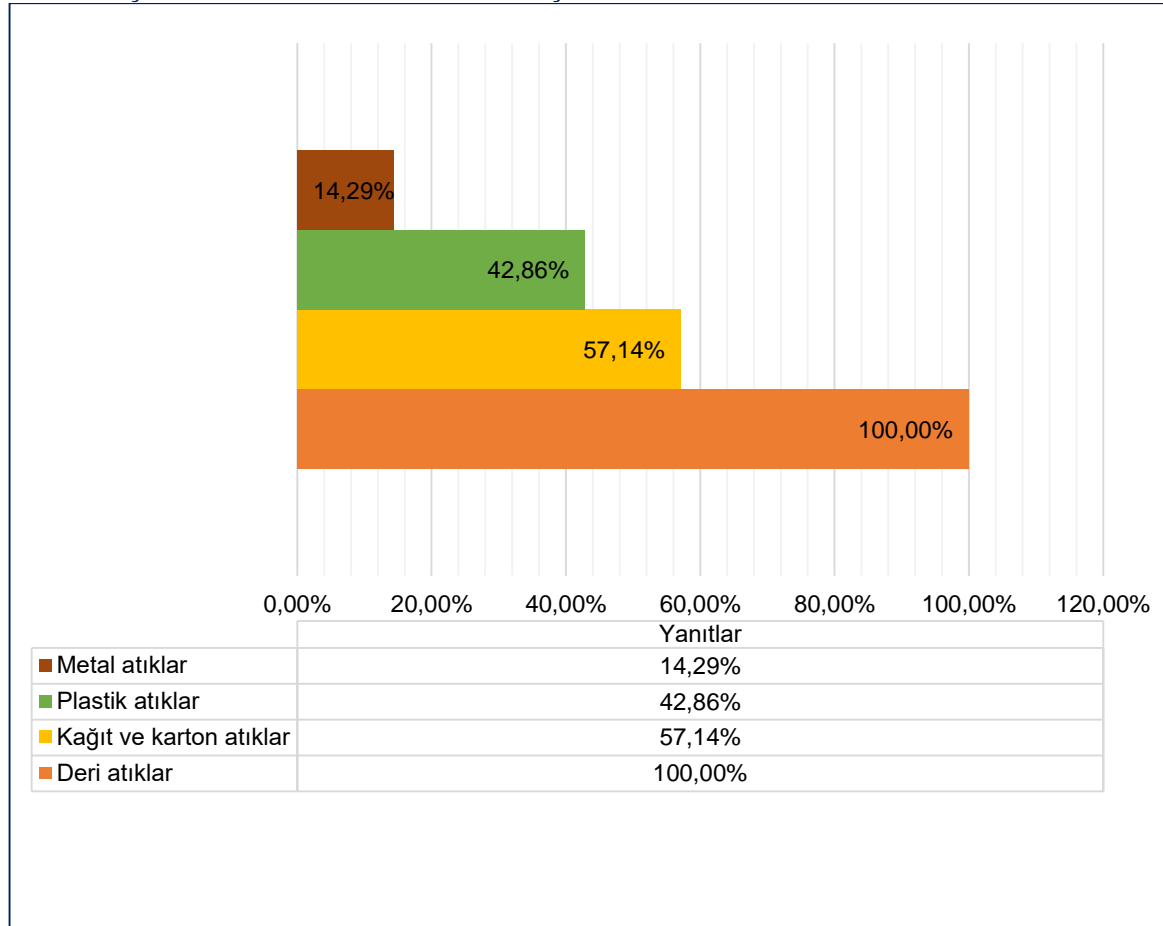
Yeşil sanayi yapılanmasında sürdürülebilirliği artırmak ve gelecekteki su kaynaklarına erişimi sağlamak için uygun su yönetimi planlamasında aşağıdaki adımlar izlenebilir:

- **Su ihtiyacı analizi:** Su ihtiyacını belirlemek su yönetimi için ilk adımdır. Bu, üretim sürecinde ne kadar su kullanıldığını, atık suyun ne kadar olduğunu ve ihtiyacın ne kadar olduğunu belirlemek için bir çalışma yapmak gerekmektedir.
- **Atık su analizi:** Atık suyun kalitesini ve miktarını belirlemek geri dönüşüm için oldukça önemlidir. Bu analiz suyun geri dönüşümü için belirleyici olacaktır.

- **Su tedarik kaynaklarının belirlenmesi:** Su kaynaklarının nereden geldiği belirlenerek sürdürülebilirliği ve yeterliliği tespit edilebilir.
- **Su tasarrufu planı:** Su tasarrufu planı yaparak su tüketimini azaltacak yöntemler belirlenecektir.
- **Atık suyun yeniden kullanımı:** Atık suyun analizine göre bu suyun nerelerde kullanılacağı, nasıl dönüştürülebileceği belirlenmelidir. Bu sayede su tasarrufu sağlanacak ve atık suyun çevreye verdiği zarar azaltılacaktır.
- **Maliyet hesaplamaları:** Belirlenen su yönetim planına göre maliyet hesabının yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede su kullanımı ve atık suyun yönetimi için gerekli olan ekipman maliyeti ve bakım maliyetlerini belirlenecektir.
- **Sürdürülebilirlik hedefleri:** Sürdürülebilirlik hedefleri belirlenmelidir. Bu sayede yeşil sanayi yapısına uygunluk sağlanacak ve gelecekte sürdürülebilir bir su yönetimi stratejisi uygulanmasına yardımcı olacaktır.

Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Kurulması Projesi kapsamında anket çalışması yapılmıştır. Ankete katılım sağlayan işletmelerin tamamı üretim sonucunda deri atığı oluştururken %57,14'ü kâğıt ve karton atığı, %42,86'sı üretim sonucu plastik atığı oluşturduğunu belirtmiştir.

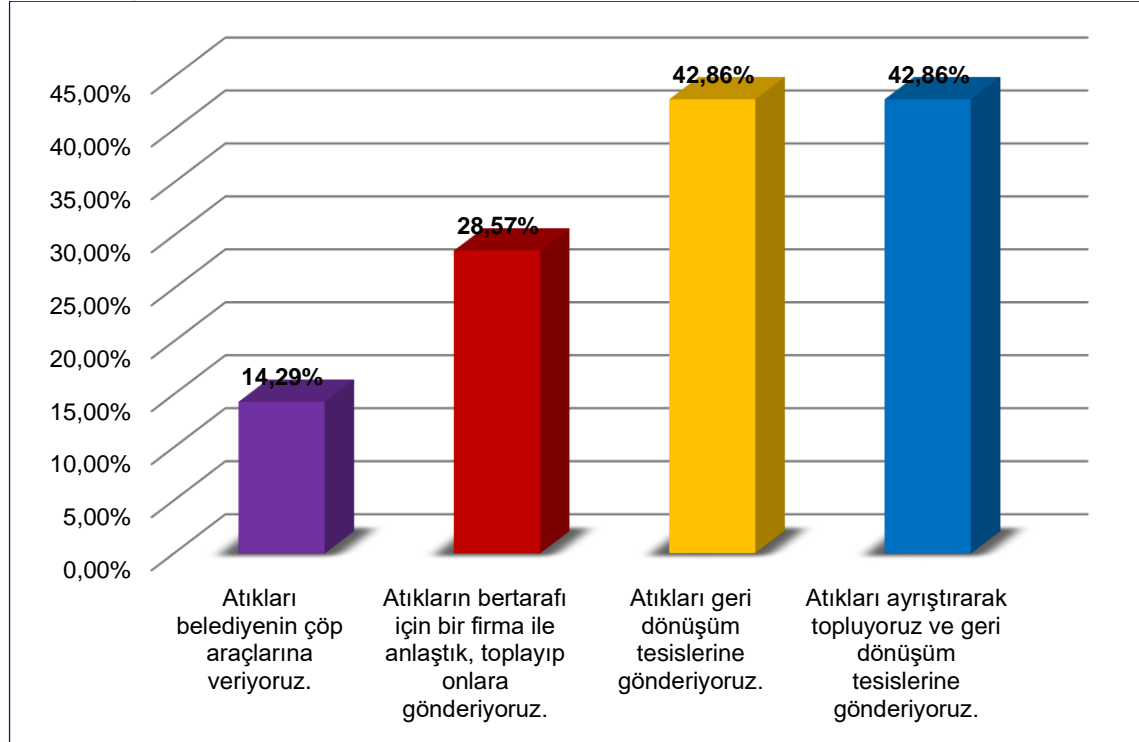
Tablo 28: İşletmelerin Üretimde Sonucunda Oluşan Atık Cinsi

Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

İşletmelerin %42,86'sı atıklarını geri dönüşüm tesislerine gönderirken %28,57'si firma anlaşıp firmaya gönderirken, %14,29'u belediye çöp araçlarına vermektedir.

Tablo 29: İşletmelerin Atık Yönetimi

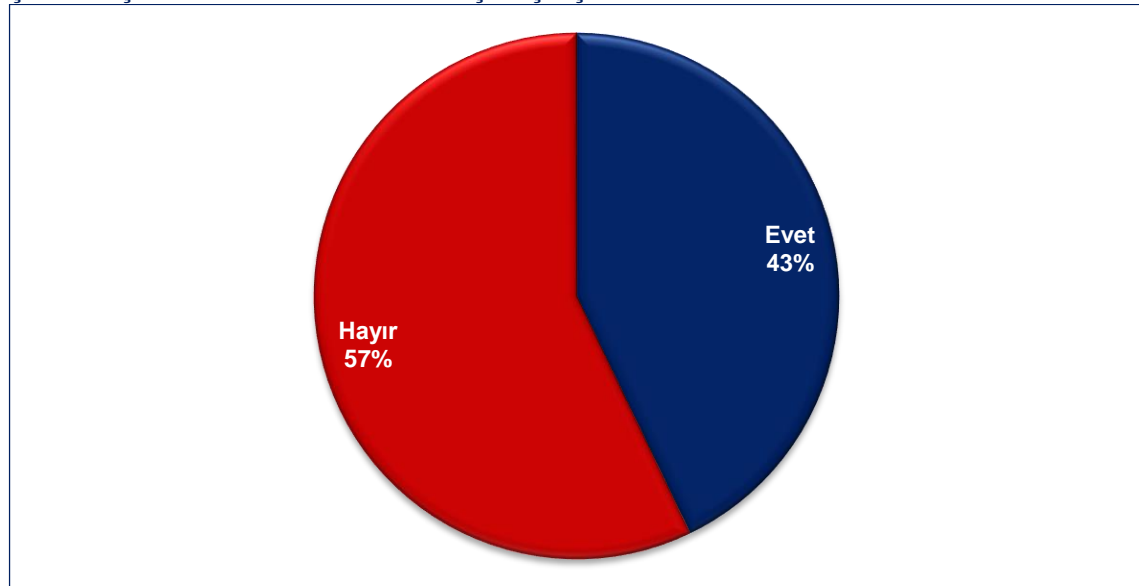
Not: Katılımcılar birden fazla hizmet işaretlemişlerdir.

İşletmelerin %57'si atıkların geri dönüşümleri ile ilgili bir çalışma yapmazken %43'ü çalışma gerçekleştirdikleri ifade etmişlerdir.

Yapmış oldukları çalışmalar sorulduğunda ise;

- Ayrıştırıp depoladıklarını,
- Atıkların bertarafı için firma ile anlaştıklarını,
- Belediye araçlarına verdiklerini belirtmişlerdir.

Şekil 38: İşletmelerin Atıkların Geri Dönüşüm Çalışmaları

Yeşil sanayi yapılanması, sürdürülebilir üretim ve atık yönetimi stratejilerinin birleşimi ile oluşan bir yapılanmadır. Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde ortaya çıkacak atıklar; deri atıklar, kâğıt ve karton atıkları, plastik atıklar, metal atıklar vb. şeklinde sınıflandırılabilir. Söz konusu atıkların geri dönüşüme kazandırılması oldukça önemlidir. Bu kapsamda Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde bulunan firmaların oluşturduğu atıkları, ilgili geri dönüşüm firmaları ile anlaşma sağlayarak dönüştürülebilir. Bu kapsamda geri dönüşüm firmaları ile işbirliği, firmalar özelinde gerçekleştirilebileceği gibi sanayi sitesi yönetimi koordinasyonu ile da gerçekleştirilebilir. Taşıma ve depolama hususları düşünüldüğünde enerji ve yerden tasarruf sağlamak adına sanayi sitesi koordinasyonunda geri dönüşüm firmaları ile işbirliği sağlanarak sürecin yönetilmesi öngörülmüştür.

Ayrıca yeşil sanayi yapılanmasında atık yönetiminin sağlanması için aşağıdaki adımlar izlenebilir:

- **Atık türlerinin belirlenmesi:** Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi üretim sürecinde hangi tür atıkların ortaya çıktığı belirlenmelidir. Atıklar tehlikeli ve tehlikesiz atıklar olarak gruplandırılmalıdır.
- **Atık kaynaklarının belirlenmesi:** Atıkların nerede ve nasıl oluştuğunu belirlenmesiyle atıkların nerede oluştuğu, nerede yoğunlaştığı, nerede toplanması gerektiği hakkında yönetimin sağlanması kolaylaşacaktır.
- **Atık miktarlarının belirlenmesi:** Atık miktarlarını belirleyerek atıkların depolanması, taşınması ve bertarafı için gerekli hacim ve büyüklükler öngörülerek planlama ve hesaplamalar gerçekleştirilmelidir.
- **Atık azaltma stratejilerinin belirlenmesi:** Atık miktarlarını azaltmak için ne tür stratejiler kullanılacağını belirlemek sanayi sitesinin atık yönetimi için, bir sistem içinde ilerlenmesi için önemlidir. Bu stratejiler geri dönüşüm, yeniden kullanım ve malzeme tasarımı gibi alanlarda gerçekleştirilebilir.
- **Atık bertaraf yöntemlerinin belirlenmesi:** Atık bertaraf yöntemleri olarak geri dönüşüm, geri kazanım, yeniden kullanım, enerji geri kazanımı, depolama ve imha gibi yöntemler değerlendirilmelidir. Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi için en uygun yöntem tercih edilmelidir.
- **Maliyet hesaplamalarının yapılması:** Belirlenen atık yönetimi stratejilerin göre atık kaynakları, miktarları, bertaraf yöntemleri ve diğer faktörleri içeren maliyet hesabı yapılmalıdır. Bu çerçevede gerekli bütçe ayrılmalıdır.
- **Planlama ve uygulama:** Atık yönetiminin planlanması, duyurulması, şartlandırılması; uygulama aşamasının temellerini oluşturacaktır. Sanayi sitesinde yer alacak tüm işletmelerde atık yönetimi bilincinin geliştirilmesi önemlidir. Planlama ve uygulama aşaması atık azaltma stratejilerini, bertaraf yöntemlerini ve maliyet hesaplamalarını içermelidir.
- **İzleme ve değerlendirme:** Atık yönetimi planını belirlenen yönetim tarafından izlenmeli ve değerlendirilmelidir. Bu, planın etkililiğini değerlendirmek ve gerekirse stratejileri değiştirmek için önemlidir.

Türkiye'de yeşil sanayi olarak gelişme göstermeye çalışan bazı sanayi alanları bulunmaktadır. Bunlardan birisi İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'dir (İAOSB). İzmir'in Gazimur ilçesinde yer alan İAOSB, Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgelerinden biridir ve yeşil sanayi uygulamalarına öncelik vermektedir. İAOSB, sıfır atık, enerji verimliliği, su tasarrufu, doğal kaynakların korunması ve çevre yönetimi gibi konulara odaklanmaktadır. Bölgedeki fabrikalar arasında yenilenebilir enerji üretenler, geri dönüşüm tesisleri ve çevre dostu üretim yapanlar yer almaktadır.

Bir diğer örnek Kocaeli Gebze Organize Sanayi Bölgesi'dir (GOSB). Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yer alan GOSB, Türkiye'nin en eski OSB'lerinden biridir ve yaklaşık 350'den fazla fabrikaya ev sahipliği yapmaktadır. Bölgedeki firmalar arasında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretenler, çevre dostu üretim yapanlar ve geri dönüşüm tesisleri yer almaktadır.

Bir başka örnek Eskişehir Organize Sanayi Bölgesidir (EOSB). Eskişehir'in Tepebaşı ilçesinde yer alan EOSB, 1986 yılında kurulmuştur ve yaklaşık 200'den fazla fabrikaya ev sahipliği yapmaktadır. Bölgedeki firmalar arasında çevre dostu üretim yapanlar, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretenler ve geri dönüşüm tesisleri yer almaktadır.

Ankara Polatlı Organize Sanayi Bölgesi de örneklerden biridir. Ankara'nın Polatlı ilçesinde yer alan Polatlı OSB, yaklaşık 400'den fazla fabrikaya ev sahipliği yapmaktadır. Bölgedeki firmalar arasında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretenler, çevre dostu üretim yapanlar ve geri dönüşüm tesisleri yer almaktadır.

Bir başka örnek ise Bursa Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi'dir (NOSAB). Bursa'nın Nilüfer ilçesinde yer alan NOSAB, yaklaşık 700'den fazla fabrikaya ev sahipliği yapmaktadır. İşletmeler arasında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretenler, çevre dostu üretim yapanlar ve geri dönüşüm tesisleri yer almaktadır.

Türkiye'deki yeşil sanayiler incelendiğinde yeniden bir yeşil altyapı ile kurulmadığı, yeşil dönüşüm ile yeşil sanayiye hedefledikleri görülmektedir. Ayrıca yeşil sanayi yaklaşımlarının daha çok büyük sanayi alanlarında planlandığı görülmektedir. Bu çerçevede sanayi siteleri ön planda değildir. Bunun sebebi büyük sanayi bölgelerinin daha fazla tüketim ve üretim yapması, daha fazla atık oluşturması sebebiyle daha çok geri dönüşümün sağlanabileceği olarak düşünülmüştür. Geri dönüşüm için oluşturulan altyapının veya organizasyonun daha çok sanayi işletmesine hizmet vermesi bu çerçevedeki tercih sebeplerinden biri olabilir.

Türkiye'de henüz tamamen yeşil bir sanayinin kurulması mümkün değildir. Tamamen yeşil bir sanayinin oluşturulması için sanayinin kendi altyapısının da dolaylı olarak kullandığı diğer altyapıların da dönüşüme uygun olması gerekmektedir. Ayrıca sanayi alanında kullanılacak olan teçhizatın çevre dostu olması gerekmektedir. Türkiye'de henüz %100 yeşil sanayi mümkün olmasa da oluşturulan altyapının yeşil dönüşüme uygun olması büyük öneme sahiptir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi de bu çerçevede planlanmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi'nde yeşil sanayi yaklaşımının oluşturulması için izlenmesi gereken adımlar yukarıda açıklanmış olup sanayi sitesinin uygulama projesi ve karar aşaması sürecinde yenilenebilir enerji, su yönetimi, atık bertarafı üzerine ayrıca analiz çalışmaları yapılmalıdır. Bu çerçevede kaynakların potansiyelleri değerlendirilmeli, talebe göre kapasite miktarları belirlenmelidir. Aynı zamanda KSS alanında yer alacak işletmeler için yeşil sanayiye yönelik danışmanlık hizmetleri, eğitim vb. çalışmalar ile sürecin daha verimli hale getirilebileceği öngörülmektedir.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi, Bartın Merkez ilçe Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde planlanmıştır. Mevcut durumda, proje alanında herhangi bir faaliyet bulunmamakta olup KSS alanı tamamen yeni oluşturulacaktır. Proje alanının bulunduğu Kozcağz beldesinde karma yapıda KSS bulunmaktadır. Kozcağz KSS alanı %100 doluluk oranına sahiptir.

Kozcağz ilçesi ayakkabı ve sayacılık sektörünün yoğun olarak bulunduğu bir beldedir. Talep analizi çalışmalarında mevcut ayakkabı ve sayacılık firmalarının kümelenme faaliyetleri ile birlikte sanayi sitesinde yer almak istediği, mevcut üretim ve istihdamı artırmayı hedefledikleri açıkça görülmektedir.

Sanayi alanlarında genel olarak üretimin yapılacağı iş yerlerine, çalışanlara hizmet verecek sosyal alanlara ve yönetimi sağlayacak yönetim birine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi'nde iş yerleri, yönetim birimi ve sosyal tesis alanı, güvenlik birimi ile trafo alanının yer alması öngörülmüştür. KSS'nin yerleşim planı için çeşitli alternatifler geliştirilmiş olup aşağıda açıklanmıştır.

Birinci Alternatif**Şekil 39: Alternatif 1- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı**

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi birinci alternatifi 78.930 metrekare alan tahsis edilecek öngörüsü ile planlanmıştır.

Birinci alternatifte güney-kuzey yönünde 20 metre genişliğe sahip ana yol ve ana yola bağlanan 13 metre genişlikte ara yollar planlanmıştır. Ana yolda yaya akışı için kaldırım genişliğinin 3 m ve ara yollarda 2 m olması öngörülmüştür.

Proje kapsamında üç tip iş yeri planlanmış olup iş yerleri alanları 1.000 m², 500 m², 250 m²'dir. 1.000 m² büyüklükteki iş yeri sayısı 12; 500 m² büyüklükteki iş yeri sayısı 19; 250 m² büyüklükteki iş yeri sayısı 7 olmak üzere toplam 38 iş yeri planlanmıştır. İş yerleri girişi 15 m genişliğe sahip olacak şekilde planlanmıştır.

İş yerleri için 10 m ön bahçe çekme mesafesi bırakılmıştır. İş yerlerinin; yaklaşık 4,5 m yüksekliğe sahip zemin kat ve yaklaşık 2,5 m yüksekliğe sahip asma kat olarak planlaması öngörülmüştür. Zemin katın ayakkabı ve saya imalathanesi, asma katın ise depolama alanı olarak kullanılması öngörülmüştür.

Bu alternatif çerçevesinde idari bina 1.200 m² taban alana sahip 2 katlı olarak planlanmış olup toplam 2.400 m² kullanım alanı öngörülmüştür. İdari binanın etrafı alışanların kullanabileceği şekilde açık alan olarak planlanmıştır. Çalışanların vakit geçirmesi, dinlenmesi için 3 adet kamelyanın yer alması öngörülmüştür.

KSS alanındaki çalışanların yeme-içme ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri, ortak kullanım alanları oluşturmaları, çeşitli etkinlikler yapmaları için 1.000 m² taban alana sahip 2 katlı yeme içme birimi planlanmış olup 2.000 m² alanda hizmet verilmesi öngörülmüştür.

Yeme-İçme Alanının etrafı açık yeşil alan olarak planlanmıştır. Açık yeşil alanda 3 adet kamelyanın yer alması ve etrafı banklarla çevrili, mini gösterilerin yapılabileceği ortak alan planlanmıştır.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde iş yerleri için planlanan inşaat taban alanı 23.250 m²'dir. Toplam inşaat taban alanı ise 25.450 m²'dir. Yapılan toplam inşaat alanı 50.900 m² olarak planlanmıştır.

İkinci Alternatif

Şekil 40: Alternatif 2- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi ikinci alternatifinde temel yaklaşım sanayi sitesinin doğu tarafını yeşil alan olarak planlayarak Bartın Çayı ile bütünlüğü sağlamaktır.

İkinci alternatifte de proje alanı 78.930 m² olarak esas alınmış olup belirlenen üç tip iş yeri planı ile yerleşim yaklaşımı sunulmuştur. Ana ulaşım aksı kuzey güney yönünde planlanmıştır. Ana yolun genişliği 20 metre olup kaldırımlar 3 metre olarak planlanmıştır. Ana yola bağlanan ara yollar ise 13 metre genişlikte olup kaldırım genişliği 2 metredir.

9 tane 1.000 m²'lik; 19 tane 500 m²'lik; 8 tane 250 m²'lik olmak üzere toplam 36 tane iş yeri planlanmıştır. İş yerleri 4,5 m yüksekliğe sahip zemin kat ve 2,5 m yüksekliğe sahip asma kat olarak planlanmıştır. Zemin katta ayakkabı ve saya imalatının yapılması, asma katın ise depolama alanı olarak kullanılması öngörülmüştür. Ayrıca iş yerlerinde 10 m ön bahçe mesafesi bırakılmış olup açık alanda çalışma imkânı sunulmuştur.

İkinci alternatifte sosyal hizmet alanları çeşitlendirilmiştir. Yönetimin sağlanması için 750 m² taban alana sahip 2 katlı idari bina planlanmıştır.

Çalışanların yeme-içme ihtiyaçlarını karşılamaları, sosyalleşmelerini sağlamak için çeşitli etkinliklerin yer alması öngörülen 1.000 m² taban alana sahip 2 katlı yeme-içme alanı planlanmış olup toplam 2.000 m² alanda hizmet vermesi öngörülmüştür.

Yapılan saha çalışmalarında ve yapılan araştırmalarda ayakkabı ve sayacılık sektöründe kadın istihdamının önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür. Bu nedenle KSS alanında kreş planlanmış olup personelin çocuklarını güvenle bırakabilecekleri bir alan oluşturulması hedeflenmiştir. "Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik" kapsamında 25 öğrenciye hizmet verecek asgari alan büyüklüğü hesaplanarak 150 m²'lik kreş planlanmıştır.

İdari bina, yeme içme alanı ve kreş, açık yeşil alan içinde kampüs niteliğinde planlanmış olup Bartın Çayı ile sanayi alanları arasında tampon özelliği görmesi öngörülmüştür. Kampüs içinde 10 tane kamelya ve 1 tane de küçük gösterilerin yapılabileceği ortak kullanım alanı planlanmıştır.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi ikinci alternatifinde iş yerleri için planlanan inşaat

taban alanı 20.600 m²'dir. Toplam inşaat taban alanı ise 22.500 m²'dir. Yapılan toplam inşaat alanı 45.000 m² olarak planlanmıştır.

Üçüncü Alternatif**Şekil 41: Alternatif 3- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı**

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi üçüncü alternatifinde temel yaklaşım ulaşımın güney batı yönünden kuzey yönüne doğru sağlanmasıdır.

Üçüncü alternatifte KSS alanı girişi, Kozcağız beldesine giden yol ile orman alanının kesiştiği yerde planlanmıştır. Bu yaklaşım ile yol için ayrılan alanın azaltılması ve sanayi için daha fazla alan oluşturulması hedeflenmiştir. Ayrıca proje alanı ortasında kalan dar alana yönetim ve sosyal yapılarla planlanarak meydan niteliği kazandırılması hedeflenmiştir.

Alternatifteki ana yol, 3 m kaldırım olmak üzere toplam 20 m genişlikte ve ara yol, 2 m kaldırım olmak üzere toplam 13 m genişlikte planlanmıştır.

Üçüncü alternatifte de proje alanı 78.930 m² olarak esas alınmış olup belirlenen üç tip iş yeri planı ile yerleşim yaklaşımı sunulmuştur. 1.000 m²'lik 12 iş yeri; 500 m²'lik 12 iş yeri; 250 m²'lik 4 iş yeri olmak üzere toplam 28 iş yeri planlanmıştır. İş yerleri önceki alternatiflerde olduğu gibi 4,5 m yükseklik öngörülen zemin kat ve 2,5 m yükseklik öngörülen asma kat olarak düşünülmüştür. Yine iş yerleri için 10 m uzunlukta ön bahçe mesafesi bırakılmıştır.

Yönetim için 750 m² taban alana sahip 2 katlı yapı, yeme içme ve diğer sosyal faaliyetler için 1.000 m² taban alana sahip 2 katlı yapı planlanmıştır.

Proje kapsamında kadın istihdamının ön planda olması düşünülmüş olup 25 öğrenciye hizmet verebilecek 150 m² alana sahip kreş planlanmıştır. İdari bina ve kreş ile yeme içme alanı etrafı açık yeşil alan olarak planlanmıştır. Söz konusu iki yeşil alan bütünlük sağlamış ve proje için bir meydan niteliği oluşturmuştur. Alternatif çerçevesinde personelin ve ziyaretçilerin dinlenip vakit geçirebilmesi adına 7 tane kamelya ve 1 tane de küçük gösterilerin yapılabileceği ortak kullanım alanı planlanmıştır.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi üçüncü alternatifinde iş yerleri için planlanan inşaat taban alanı 24.900 m²'dir. Toplam inşaat taban alanı ise 22.500 m²'dir. Yapılan toplam inşaat alanı 49.650 m² olarak planlanmıştır.

Ön Fizibilite Çalışması sürecinde Bartın DSİ İl Müdürlüğü, proje alanı yanında yer alan Bartın Çayı için ıslah çalışmaları gerçekleştirmiştir. Bu nedenle projenin ilk aşmasında tahsis edilmesi öngörülen 78.930 metrekare alan DSİ çalışmaları sonucunda 75.280 metrekare alan olarak planlanmıştır. Süreç içinde proje sınırı değişmiş olup tercih edilen alternatif yerleşim planı yeni sınıra göre planlanmıştır.

En İyi Alternatif

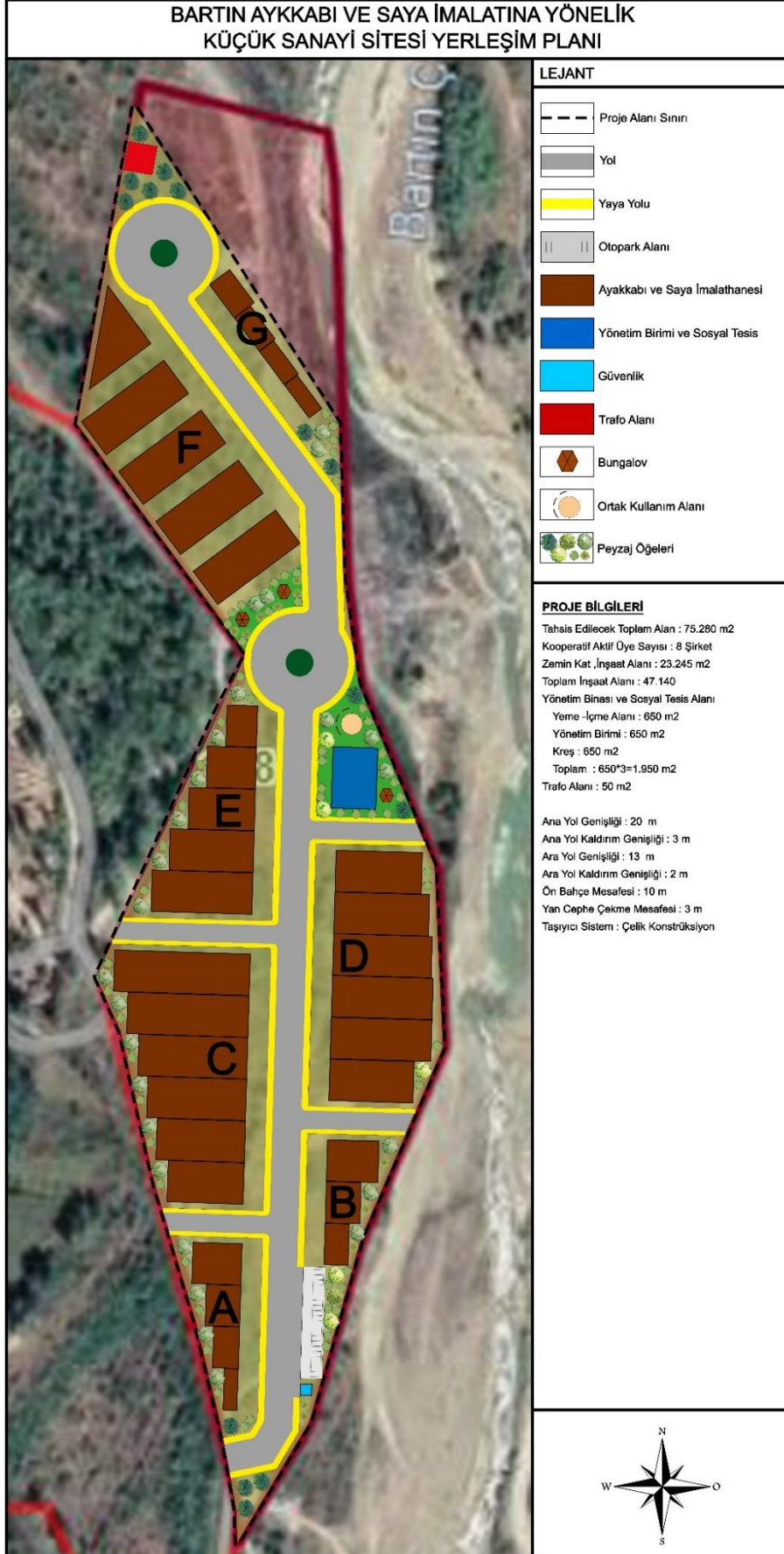
Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi yerleşim planı için en iyi alternatif kapsamında ana ve ara yollar, ayakkabı ve saya imalatına yönelik iş yerleri, yönetimin sağlanacağı ve sosyal aktivitelerin yer alacağı yönetim birimi ve sosyal tesis alanı, KSS alanına gelen ziyaretçiler için otopark alanı, KSS giriş çıkışlarının kontrol edileceği güvenlik birimi, trafo alanı ve personel ve ziyaretçilerin kullanabileceği açık yeşil alan planlanmıştır.

En iyi alternatifte planlanan iş yerleri bloklar halinde gruplandırılmıştır. A, B, C, D, E, F, G olarak gruplandırılan bloklar Şekil 42'de görülmekte olup iş yerlerinin alan büyüklükleri de Tablo 30'da verilmiştir. İş yeri alanları bloklar özelinde kuzeyden güneye doğru iş yeri sıralamasına göre verilmiştir.

Tablo 30: En İyi Alternatif-Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi İş Yeri Alan Büyüklükleri

Blok	Sıra No	Alan (m ²)	İnşaat Taban Alanı Toplamı (m ²)	Kat Sayısı	Toplam İnşaat Alanı (m ²)
A	1	480	1.220	2	2.440
	2	340			
	3	260			
	4	140			
B	1	500	1.080	2	2.160
	2	340			
	3	240			
C	1	1.320	6.120	2	12.240
	2	1.180			
	3	1.060			
	4	960			
	5	860			
	6	740			
D	1	840	5.500	2	11.000
	2	920			
	3	960			
	4	980			
	5	980			
	6	820			
E	1	300	3.220	2	6.440
	2	480			
	3	640			
	4	820			
	5	980			
F	1	665	4.665	2	9.330
	2	1.000			
	3	1.000			
	4	1.000			
	5	1.000			
G	1	250	790	2	1.580
	2	200			
	3	180			
	4	160			
Toplam İş Yeri Sayısı	33		21.875	-	43.750

Şekil 42: En İyi Alternatif- Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi iş yerleri 2 kat olarak planlanmıştır. İş yerleri zemin katının yaklaşık 4,5 m yüksekliğe ve ikinci katının asma kat niteliğinde olabilecek şekilde 2,5 m yükseklikte olması öngörülmüştür. Bu kapsamda zemin katın ayakkabı ve saya üretim alanı olarak, ikinci katın ise depolama alanı olarak kullanılması planlanmıştır.

İş yerlerinin giriş bölümü 20 m genişlikte planlanmıştır. Alandan maksimum verim elde etmek için iş yerlerinin genişlikleri aynı olsa da uzunlukları maksimum kullanım sağlanacak şekilde planlanmıştır. Yapıların taşıyıcı sistemi çelik konstrüksiyon olarak planlanmıştır. Uygulama için çelik duvar konstrüksiyon, çelik zemin konstrüksiyon, çelik gövde konstrüksiyon, çelik çatı konstrüksiyon vb. kısımlarda yapı uzunluğuna göre gerekli çelik yapı aralıkları belirlenecektir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi içindeki ulaşım için karşılıklı 3 m kaldırım olmak üzere 20 m genişlikte ana yol ve karşılıklı 2 m kaldırım olmak üzere 13 m genişlikte ara yollar planlanmıştır. KSS alanına giriş, proje alanının güneyinden Kozcağız beldesine giden yola bağlanarak sağlanmıştır. KSS alanına girişte güvenlik birimi belirlenmiş olup yaklaşık 36 m² olarak planlanmıştır. KSS'ye gelecek ziyaretçiler için 20 araçlık otopark alanı öngörülmüştür.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde yönetimin sağlanması, personelin ve ziyaretçilerin yeme içme ihtiyaçlarını gidermesi ve özellikle istihdam edilecek kadın profili düşünüldükçe kreş alanı oluşturulması öngörülmüştür. Tüm bu faaliyetler bir yapıda olacak şekilde yönetim birimi ve sosyal tesis alanı planlanmıştır. Yönetim birimi ve sosyal tesis yapısı 650 m² taban alana sahip 3 katlı bir yapı olarak planlanmıştır.

Yönetim birimi ve sosyal tesis yapısının zemin katında yeme içme hizmeti için çeşitli dükkânlar olacaktır. Aynı zamanda personelin ve ziyaretçilerin vakit geçirebilecekleri etkinlikler yer alacaktır.

Yönetim birimi ve sosyal tesis yapısının ikinci katında ise yönetim birimi yer alacaktır. Yönetim biriminde kooperatif müdürü ve istihdam edilecek diğer personeller için ofis, toplantı salonu ve çalışma alanları planlanacaktır.

Yönetim birimi ve sosyal tesis yapısının üçüncü katı ise kreş olarak planlanmıştır. Kreş girişi Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak zemin kattan verilecektir. Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde istihdam edilecek personelin %80'inin kadın olması öngörülmektedir. Bu nedenle yaklaşık 3.200 kadın personel istihdam edilmesi öngörülmüştür. Kreş kapasitesi çalışan kadın sayısının yaklaşık %3 oranına göre hesaplanmış olup 100 çocuk için planlanmıştır.

Yönetim birimi ve sosyal tesis yapısının çevresi açık yeşil alan olarak planlanmıştır. Açık yeşil alanda personel ve ziyaretçilerin oturup dinlenebileceği bir tane kamelya ve küçük gösterilen yapılabileceği ve/veya oturup dinlenecek ortak kullanım alanı planlanmıştır. Yönetim birimi ve sosyal tesis yapısının kuzeybatısında ayrıca açık yeşil alan oluşturulmuş olup söz konusu alanda yeşil ile bütünleşme sağlanarak meydan niteliği oluşturulmuştur.

Ayakkabı ve saya imalatına yönelik sanayi sitesindeki elektrik altyapısı için bölgede hizmet veren Başkent Edaş ile görüşme sağlanmıştır. Yapılan görüşme doğrultusunda mevcut elektrik altyapısının olduğu belirtilmiştir. Bu kapsamda direkt şebekeden bağlantının sağlanması veya trafo oluşturulması talebiyle alanda trafo oluşturulabileceği belirtilmiştir. Genellikle küçük sanayi sitelerinde şebeke gerilimi kontrolü için trafo kullanılmakta olup bu proje kapsamında da trafo alanı oluşturulmuştur. Trafo alanı için 50 m² alan öngörülmüş olup proje alanının kuzeyinde planlanmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına yönelik Sanayi Sitesi için tercih edilen en iyi alternatif yerleşim planında yönetim birimi ve sosyal tesis yapısının da dâhil olduğu toplam inşaat taban alanı 23.245 m²dir. Toplam inşaat alanı ise 47.140 m²dir.

Proje Uygulama Planı

Aykkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi projesinin uygulanması için öngörülen süre 18 aydır. Proje aşamaları hazırlık ve uygulama faaliyetleri olarak iki grupta sınıflandırılabilir.

Öncelikle proje alanının tahsisinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Tahsis işlemleri ile aynı zamanda öngörülen proje fikirleri çerçevesinde uygulama projeleri hazırlanmalıdır. Bu çalışmaların yaklaşık 3 ay sürmesi öngörülmüştür.

Hazırlık çalışmalarının 3. ayında uygulama çalışmalarına geçilmesi planlanmıştır. Hazırlanan projeler dikkate alınarak 3. ayda altyapı inşaatı çalışmalarına başlanması ve 5. ayın sonunda altyapı çalışmalarının tamamlanması öngörülmüştür. Proje inşaat çalışmalarının ise 4. ayda başlaması ve 12. ayda tamamlanması öngörülmüştür.

Proje inşaat çalışmalarının son aylarında Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde yer almak isteyen kooperatif üyeleri ve girişimcilerden başvuruların alınması ve değerlendirilmesi faaliyetleri planlanmıştır. Bu faaliyetin 10. ayda başlayıp 12. ayın sonunda tamamlanması öngörülmüştür. Alınan başvurulara göre 12. ayda KSS'de yer alacak işletmelere iş yeri tahsisi yapılacaktır.

Proje için öngörülen sürenin son altı ayında ise makine ekipman tedarikinin tamamlanması ve üretim sürecine başlanması planlanmıştır. Makine ekipman tedarikinin yapılması ve montaj işlemlerinin tamamlanması çalışmalarının 13. ayda başlayıp 16. ayın sonunda biteceği öngörülmüştür. 17. ayda iş yeri tahsisinin yapıldığı firmalarda deneme üretimlerinin yapılması, bu kapsamda gerekli düzeltmelerin yapılması ve 18. ayda ise Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde tamamen üretime geçilmesi hedeflenmiştir.

Proje uygulamasına ilişkin tahmini termin plan aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 31: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Projesi Tahmini Termin Planı

No	Faaliyetler	Aylar																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Aykkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi alanı satın alma/kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması	■	■	■															
2	Plan ve projelendirme çalışmalarının yapılması	■	■	■															
3	KSS altyapı çalışmalarının tamamlanması			■	■	■													
4	KSS alanı üstyapı, inşaat çalışmalarının tamamlanması				■	■	■	■	■	■	■	■							
5	Kooperatif üyeleri ve girişimci firmaların başvurularının alınması ve değerlendirilmesi											■	■	■					
6	KSS işletmelerine iş yeri tahsisinin yapılması												■						
7	Makine ekipman tedarik ve montaj işlemlerinin tamamlanması													■	■	■	■		
8	Deneme üretiminin yapılması																	■	
9	Aykkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde üretime başlanması																		■

4. FİNANSAL ANALİZ

Bartın'da kurulması planlanan ayakkabı ve saya imalat sektörüne yönelik sanayi sitesinin kurulumu Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi marifeti ile yaptırılacaktır. Bartın'da kamuya ait en müsait alan Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde bulunmaktadır ve mevcut durumda 75.280 metrekare alanının mülkiyeti de Hazineye ait olup Bartın Çayı kenarındaki DSİ çalışmaları dışında kalan kısmı satın alınacaktır. Buna ilave genişleme alanı olarak ise 43.791,55 metrekare alana sahip Eskihamidiye Köyü 108 ada 1 parsel alanının uygun olacağı düşünülmektedir. Söz konusu alanın yaklaşık 6.400 metrekaresinin atıksu arıtma tesisi olarak tahsis edildiği bilinmektedir.

Kurulacak olan ayakkabı ve saya imalatı sektörüne yönelik sanayi sitesi alt yapısı kamu kurumları tarafından yaptırılacak olup kooperatife teslim edilecektir. Proje kapsamında hazırlanan yerleşim planına göre farklı metrekaredeki fabrika alanları, o alanlara talip olan kooperatif üyeleri tarafından satın alınacaktır veya kooperatiften kiralayacaktır. Her bir kooperatif üyesi kendi fabrika binasını, tesis yerleşim planına göre yaptıracaktır. Satın aldığı sanayi alanında 2 yıl içerisinde fabrikasını yaptırıp üretime geçemeyen kooperatif üyesinin hissesi bir başka üyeye devredilebilecektir.

Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi, satın aldığı 75.280 metrekare proje alanı bedelini $[23.245 - (650 + 790 + 1.080) = 20.750]$ 20.750 metrekare oturma alanına bölerek arsa birim fiyatını oluşturacaktır. Girişimcilerin istedikleri metrekare alanı birim fiyatları ile çarpılarak satış gerçekleştirilecektir. Toplam inşaat alanı 23.245'ten çıkartılan (Yönetim binası) 650 metrekare ve Kooperatife ait olacak ve ileride kiraya verilerek gelir elde edilmesi öngörülen (B blok) 1.080 m² ve (G blok) 790 m² inşaat alanları ortak alan olduğu için toplam alana dahil edilmemiştir.

Proje kapsamında öngörülen Yönetim Birimi ve Sosyal Tesis Alanı 3 kat inşa edilecek olup zemin kat market, lokanta, kafe vb. amaçlar için kullanılmak üzere kira karşılığında girişimcilere tahsis edilecektir. İkinci kat idari ofis, toplantı alanları, misafir ağırlama ve benzeri hizmetler için kullanılacaktır. Yönetim Birimi ve Sosyal Tesisin son katı ise kreş olarak kullanılacaktır. Kreşin girişi Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak zemin kattan sağlanacak olup ayrıca üstüne teras kat inşa edilecektir. Mevcut durumda 1.300 civarında çalışan işçinin yaklaşık %80'i kadın işçidir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde de istihdam edilecek personelin 4.000 kişiye ulaşması beklenmektedir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi kısa, orta ve uzun vade hedefleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 32: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Hedefleri

	Hedef
Kısa	Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından proje alanının satın alınması
	Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi proje ve etüt çalışmalarının tamamlanması
	Proje alanı altyapı ve üst yapı çalışmalarının 18 ayda tamamlanması
	Birinci yılda Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi için en az 20 firma tarafından başvuru yapılması
	Projenin birinci yılının sonunda en az 1.600 ayakkabı ve saya işçisinin istihdam edilmesi
	Kozcağız beldesi ve Bartın ilinde ayakkabı ve sayacılık sektörüne yönelik girişimciliği artırmak
Orta	Kozcağız beldesi ve Bartın ilinde istihdam oranını artırmak
	Bölgedeki işyeri sayısını artırmak
	Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin 6. yılında %100 kapasite kullanım oranına ulaşması

	Bartın Ayakkabı ve Suya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin 7. yılında 4.000 ayakkabı ve saya işçisinin istihdam edilmesi
	2031 yılında sanayi sitesinin genişleme alanı ile büyütülmesi
Uzun	Sanayi sektörüne yönelik yatırımların hızlanması, ayakkabı yan sanayi sektörünün geliştirilmesi
	Bölgede yer alan ayakkabı ve sayacılık sektöründeki işletmelerin rekabet gücünü artırarak ilin ekonomik kalkınmasına katkı sağlamak
	Bartın ilinin ayakkabı ve sayacılık sektöründe ulusal ve uluslararası düzeyde marka olması

Finansman Öngörülleri

Dünya Bankası KOBİ Kredileri

Uygun faizli Dünya Bankası KOBİ Kredi programlarından faydalanarak, KOBİ'lerimiz yatırım ve/veya işletme sermayesi ihtiyacını finanse edebilmektedir. HalkBank ile Dünya Bankası arasındaki anlaşma kapsamında yayımlanan "Çevre İnceleme Prosedürleri" firmaların dikkat etmesi gereken aşamadır.

Bu kapsamda birçok sektöre kredi sağlanmakta olup bu sektörler arasında "İmalat Sanayi" de bulunmaktadır.

Kredinin özellikleri aşağıdaki gibidir:

- Yıllık net satış tutarı veya aktif toplamından herhangi biri 40.000.000 TL'yi aşmayan firmalar yararlanabilir.
- Firmaların çalıştırdığı işçi sayısı 250'den fazla olmamalıdır.
- Kredi TL, EURO ya da USD cinsinden kullanılabilir.
- İşletme kredilerinde 1 yıl ödemesiz dönemli toplam 4 yıl; Yatırım kredilerinde 2 yıl ödemesiz dönemli toplam 7 yıl vade imkânı bulunmaktadır.

Avrupa Yatırım Bankası KOBİ Kredileri

Avrupa Yatırım Bankası KOBİ Kredileri, Avrupa Yatırım Fonu desteği ile verilmektedir. HalkBank bünyesinde anlaşma sağlanmıştır. Kredi kapsamında sadece "Kredi kullanmak isteyen firmada çalışan işçi sayısının en fazla 1.500 kişi olması gerekmektedir." özelliği aranmaktadır. Birçok sektöre kredi sağlanmakta olup bunlar arasında "İmalat Sanayi" sektörü de yer almaktadır.

Dünya Bankası Enerji Verimliliği Kredisi

İşletmelerin, modernizasyon ve kapasite artışına yönelik olarak yapacakları yeni yatırımları ve verimlilik artışı sağlamak amacıyla işletmelerindeki enerji giderlerinin azaltılmasına yönelik tüm yatırım kredileri Dünya Bankası Enerji Verimliliği Kredisi ile HalkBank tarafından finanse edilmektedir.

Toplam nihai enerji tüketimi en yüksek tüketim payına ve enerji tasarruf potansiyeline sahip olmalarından dolayı sanayi, bina ve hizmet sektörleri enerji verimliliği çalışmalarında öncelikli sektörlerdir.

Söz konusu kredi yeni yatırımlar için sağlanmamakta olup uzun vadede işletmelerin kurulmasından sonra GES vb. enerji sistemleri girişimlerinde bulunan işletmelere katkı sağlayacaktır.

Firmaların enerji verimliliği sağlayacak enerji maliyetlerini düşüren ve verimlilik artışı sağlayan tüm yatırımların krediye konu olabilmesi için;

- Üretim kapasitesi değişmediği durumlarda, enerji sarfiyatını azaltan ve enerji verimliliği sağlayan her türlü yatırım,
- Sabit bir kapasite durumunda toplam enerji tüketimini azaltan yatırımlar,

- Enerji verimliliğine konu yatırım ile ortaya çıkan ilave finansal kazanımı hedefleyen yatırımlar

olması gerekmektedir.

KOBİ'lere sağlanan bu kredinin özellikleri aşağıdaki gibidir:

- Yıllık net satış tutarı 150.000.000 TL'yi aşmayan, çalışan sayısı en fazla 1.500 olan özel sektör firmaları bu krediden yararlanabilir.
- Kredi TL, EURO ya da USD cinsinden kullanılabilir.
- Yatırım kredilerinde 2 yıl ödemesiz dönemli toplam 7 yıl vade imkânı bulunmaktadır.
- Kredinin üst limiti 5.000.000.-USD'dir.
- Halkbank Danışmanları işbirliği ile "ücretsiz enerji verimliliği yatırım danışmanlığı hizmeti" de içermektedir.
- Firmaların Türkiye'de faaliyet göstermesi zorunluluktur. Enerji Verimliliği, enerji yatırımlarının finansmanı ile firmaların bu konuya yatırım yapmalarını teşvik etmek amacıyla, enerji tasarrufu sağlayarak; sürdürülebilir ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktır. Firmaların enerji verimliliği sağlayacak enerji maliyetlerini düşüren ve verimlilik artışı sağlayan tüm yatırımları dâhildir.

Yukarı bahsedilen kredilerin tutarları işletmelerin ticari büyüklük ve kapasitelerine değişkenlik göstermekte olup tutarı, faiz oranı, limiti vb. hususlarda net bilgi almak için ilgili banka ile iletişime geçilmelidir.

4.1. Sabit Yatırım Tutarı

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi kurulumu için yatırım tutarı Tablo 33'de gösterilmiştir. Planlanan proje alanı Hazine mülkiyetindedir. Söz konusu alanının Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından satın alınması öngörülmektedir.

Planlanan proje alanı bedeli etrafındaki dört arsanın rayiç bedelleri toplamının, bu arsaların toplam alanına bölünerek elde edilen birim fiyat üzerinden hesaplanmıştır. Bu kapsamda birim fiyat yaklaşık olarak 767 TL/m² olarak hesaplanmıştır.² Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parseldeki 78.930 m² büyüklüğündeki alanın bir kısmı Bartın Çayı kenarında yapılan çalışmalardan dolayı satılamayacak olup 75.280 m² alan proje kapsamında satın alınacaktır. Bu doğrultuda proje alanı bedeli yaklaşık 57.739.760 TL olarak hesaplanmıştır. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi proje alanına ait arsa giderlerinin Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından ödenmesi öngörülmüştür.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi üst yapı ve demirbaş giderlerinin detayları da aşağıda Tablo 35 ve Tablo 36'da gösterildiği gibidir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi projesi kapsamında dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL baz alınmıştır.

² Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi içi ildeki gayrimenkul firmaları ile görüşme sağlanmıştır. Görüşmeler doğrultusunda bölgedeki birim metrekare fiyatları alınmıştır. Bunlar: 1.025 m²/TL, 625 m²/TL, 875 m²/TL ve 542 m²/TL şeklindedir. Belirtilen fiyatların ortalamasına göre birim maliyet 767 m²/TL olarak belirlenmiştir. Arsa bedelinin Kozcağız Saya ve Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi tarafından ödenmesi öngörülmüş olup mali analizlere dahil edilmemiştir.

Tablo 33: Toplam Yatırım Tutarı

Yatırım Kalemleri	Tutar (TL)	Tutar (\$)*
A - Arsa	-	-
B - Sabit Yatırım	-	-
Alt Yapı Giderleri	-	-
Üst Yapı Giderleri	14.582.034	559.556
Arazi Düzenleme	-	-
Taşıt Araçları	-	-
Makine ve Ekipman	-	-
Demirbaş ve Ekipmanlar	785.000	30.123
Yazılım (Basit Muhasebe ve Microsoft Office Programları)	50.000	1.919
Laboratuvar Ekipmanlar	-	-
İşletmeye Alma Giderleri	-	-
Genel Giderler (%5)	75.000	2.878
Beklenebilecek Farklar (%2)	30.000	1.151
Beklenmeyen Giderler (%2)	30.000	1.151
SABİT YATIRIM TUTARI	-	-
İşletme Sermayesi İhtiyacı	-	-
TOPLAM YATIRIM TUTARI	15.552.034	596.778

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Tablo 34: Altyapı Giderleri³

Ünite Adı	Birim Fiyat (TL)	Miktar	Tutar (TL) (Yıl)	Tutar (\$) (Yıl)*
Arsa Zemin Etüdü Gideri	20.000	1	92.466	3.548
Etüt Proje Mühendislik	50.000	1	231.164	8.870
Çevre Düzenlemesi	-	-	6.000.000	230.238
Kilitli Parke Döşeme (İşçilik dâhil)	250	8.000	2.000.000	76.746
Bordür Döşeme (İşçilik dâhil) (900m*2)	130	1.800	234.000	8.979
Asfalt Zemin Elek Altı Yol Yapımı	180	18.250	3.285.000	126.055
Asfalt Serim	310	18.250	5.657.500	217.095
Tel Çit	275	1.000	1.271.404	48.788
Su Altyapı Giderleri (km)	200	5.000	4.623.288	177.409
Kanalizasyon Altyapı Giderleri (km)	230	5.000	5.316.781	204.021
Elektrik, İnternet, Kablo, Trafo Gideri (km)	550	5.000	12.714.041	487.876
Arıtma Giderleri	-	-	3.467.466	133.057
TOPLAM	-	-	44.893.110	1.722.683

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

³ Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi sitesi yatırımı için altyapı giderleri hesaplanmıştır. Altyapı giderleri mali analize dahil edilmemiştir.

Üst yapı yatırım giderleri Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca tespit ve ilan edilen Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (No:81) ekinde yayınlanan 2023 Yılı İçin Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetvelde belirlenen birim maliyetlere göre hesaplanmıştır. İdari bina için çelik karkas bina birinci sınıf inşaat maliyeti ve kiraya verilecek iş yerleri için de fabrika ve imalathane binaları çelik karkas yapı birinci sınıf inşaat maliyeti baz alınmıştır. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi üst yapı yatırım giderleri Tablo 35'de verilmiştir.

Tablo 35: Üst Yapı Yatırım Giderleri

Ünite Adı	Alan (m ²)	Birim Fiyat (TL)	Tutar (TL) (Yıl)	Tutar (\$) (Yıl)*
İdare, Kreş ve Sosyal Alanlar (650 m ² *3 kat)	1.950	3.041	5.929.170	227.520
B Blok Kiralık Alan (1.080 m ² *2 kat)	2.160	2.314	4.997.376	191.764
G Blok Kiralık Alan (790 m ² *2 kat)	1.580	2.314	3.655.488	140.272
TOPLAM	-	-	14.582.034	559.556

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Tablo 36: Demirbaş Giderleri

Ünite Adı	Miktar	Birim Fiyat (TL)	Tutar (TL)	Tutar (\$) *
Yatak (Kişi)	100	2.500	250.000	9.593
Mutfak Malzemeleri (Kişi)	100	650	65.000	2.494
Mefruşat (650 Metrekare İçin)	1	65.000	65.000	2.494
Oyun Alanları (Kişi)	100	1.000	100.000	3.837
İdari Bina Masa Sandalye, Koltuk, Mefruşat	1	95.000	95.000	3.645
İdari Bina Mutfak Demirbaşları	1	10.000	10.000	384
İdari Bina Bilgisayarlar ve Yazılım	1	150.000	150.000	5.756
İdari Bina Toplantı Salonu ve Data Show	1	50.000	50.000	1.919
TOPLAM	-	-	785.000	30.123

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Organizasyon ve Yönetim Giderleri

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi için yönetim giderleri Tablo 37'de gösterildiği gibi aylık ve yıllık tutarlar olarak ifade edilmiştir. Kreş kooperatif tarafından yönetilecek olup kreşin temizlik, ısıtma, aydınlatma, sabah kahvaltısı ve öğle yemek giderleri de dâhil edilmiştir. Sabah kahvaltısı ile öğle yemek giderleri dışarıdan yemek firmalarından alınacağı öngörülmüş olup ayda 24 gün üzerinden işlem yapılmıştır. Öğrenciler için sabah kahvaltısı ve öğle yemeği dahil olmak üzere yemek bedeli 50 TL/Kişi olarak hesaplanmıştır.

Tablo 37: Yönetim Giderleri

Gider Türü	Aylık Tutar (TL)	Yıllık Tutar (TL)	Yıllık Tutar (\$) *
Su Giderleri	500	6.000	230
Elektrik Giderleri	2.000	24.000	921
Isınma Giderleri	25.000	300.000	11.512
Temizlik Giderleri	2.000	24.000	921
Ağırlama/ Gıda Giderleri	4.000	48.000	1.842
Posta /Kargo Giderleri	400	4.800	184

Kırtasiye Giderleri	150	1.800	69
Haberleşme Giderleri	100	1.200	46
Bakım Onarım Giderleri	250	3.000	115
Kreş Yemek Giderleri (50 TL*24 gün*100 kişi)	120.000	1.440.000	55.257
Genel Giderleri	200	2.400	92
Beklenmeyen Giderleri	100	1.200	46
TOPLAM	154.700	1.856.400	71.236

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Kurulacak olan tesisin yatırım tutarından kaynaklı sabit gideri mevcut olup sabit yatırım dışında yıllık personel ve yönetim giderleri mevcuttur.

Tesisin Toplam Yatırım Tutarı = 15.552.034 TL

$$S = A * \left[\frac{(1+i)^n - 1}{(1+i)^n * i} \right]$$

S = Toplu bugünkü değer
A = Eşit taksit değeri
n = Dönem sayısı
i = Faiz oranı

Yapılabilirlik analizi kapsamında dönem sonu yatan eşit taksitlerin toplu bugünkü değerini hesaplamak üzere yukarıda verilen formül kullanılmıştır. Bu kapsamda proje toplam değerinin öngörülen 50 yıllık ekonomik ömrün dönem sonuna aktarılması hesabı yapılmaktadır.

Tesisin Yatırım Tutarı ekonomik ömür olan 50 yıla paylaştırıldığında A = 2.334.960 TL/Yıl değeri elde edilmektedir.

Yatırım Tutarının Yıllık Payı = 2.334.960 TL/Yıl

Bu gider dışında personel gideri ve yönetim gideri söz konusudur. Yönetim gideri Tablo 37'de ve personel gideri Tablo 24'de verilmiştir.

Yönetim Gideri = 1.856.400 TL/Yıl

Personel Gideri = 3.396.000 TL/Yıl

Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi yıllık toplam gider yatırım tutarının yıllık payı, yönetim gideri ve personel giderinin toplanması ve bu değerden yıllık hurda değerinin çıkarılması ile hesaplanmaktadır. Tablo 38'de gösterilmiştir. 2025 yılına ait yönetim giderleri, personel giderleri, yıllık yatırım payı ve yıllık hurda değeri gösterilmiştir. Yatırımın ilk yılı için toplam tutar 4.132.661 TL olarak hesaplanmıştır.

Yıllık faiz oranı %15 olarak öngörülmüştür. Yatırım tutarı olan 15.552.034TL yatırım süresi olan 50 yıla dağıtılmıştır. Her yıla düşen pay 2.334.960 TL/Yıl olarak hesaplanmıştır. Takip eden yıllar için 2025 yılı için hesaplanan değerler %15 artırılarak diğer yıllara ait hesaplamalar yapılmıştır.

Tesisin Faydalı Ömrü ve Tesisin Hurda Değeri

Bartın Ayakkabı ve Savaş İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi gibi yatırımlar büyük ve kapsamlı yatırımlar olduğu için uzun ömürlü tesislerdir. Bu nedenle tesisin faydalı ömrü 50 yıl olarak öngörülmüştür.

$$S = A * \left[\frac{(1+i)^n - 1}{i} \right]$$

S = Toplu Son değer

A = Eşit taksit değeri

n = Dönem sayısı

i = Faiz oranı

Hurda değer varlıkların kullanılabilir ömürleri boyunca yaşadıkları değer kaybı ve eskime sonucu ortaya koymak amacıyla hesaplanmaktadır. Bu kapsamda dönem sonu yatan eşit taksitlerin toplu son değerini hesaplamak üzere yukarıdaki formül kullanılmıştır.

Tesisin 50 yılın sonundaki hurda değeri (S) 25 milyar olacağı öngörülmekte olup söz konusu yatırımın hurda eşit taksit değeri A= 3.463.699 TL/Yıl olarak hesaplanmıştır.

Tablo 38: Yıllık İşletme Giderleri

Yıllar	Yıllık Yatırım Payı	Yıllık Hurda Payı	Personel Gideri	Yönetim Gideri	Toplam Tutar (TL)	Toplam Tutar (\$)*
1	2.334.960	3.463.699	3.396.000	1.865.400	4.132.661	158.583
2	2.334.960	3.463.699	3.905.400	2.145.210	4.921.871	188.867
3	2.334.960	3.463.699	4.491.210	2.466.992	5.829.463	223.694
4	2.334.960	3.463.699	5.164.892	2.837.040	6.873.193	263.745
5	2.334.960	3.463.699	5.939.625	3.262.596	8.073.482	309.804
6	2.334.960	3.463.699	6.830.569	3.751.986	9.453.816	362.771
7	2.334.960	3.463.699	7.855.154	4.314.784	11.041.199	423.684
8	2.334.960	3.463.699	9.033.428	4.962.001	12.866.690	493.733
9	2.334.960	3.463.699	10.388.442	5.706.301	14.966.004	574.290
10	2.334.960	3.463.699	11.946.708	6.562.246	17.380.215	666.931
11	2.334.960	3.463.699	13.738.714	7.546.583	20.156.558	773.467
12	2.334.960	3.463.699	15.799.521	8.678.571	23.349.353	895.984
13	2.334.960	3.463.699	18.169.449	9.980.357	27.021.067	1.036.879
14	2.334.960	3.463.699	20.894.867	11.477.410	31.243.538	1.198.908
15	2.334.960	3.463.699	24.029.097	13.199.022	36.099.380	1.385.241
16	2.334.960	3.463.699	27.633.461	15.178.875	41.683.597	1.599.524
17	2.334.960	3.463.699	31.778.480	17.455.706	48.105.447	1.845.950
18	2.334.960	3.463.699	36.545.253	20.074.062	55.490.576	2.129.339
19	2.334.960	3.463.699	42.027.040	23.085.171	63.983.472	2.455.237
20	2.334.960	3.463.699	48.331.097	26.547.947	73.750.305	2.830.019
21	2.334.960	3.463.699	55.580.761	30.530.139	84.982.161	3.261.019
22	2.334.960	3.463.699	63.917.875	35.109.660	97.898.796	3.756.669
23	2.334.960	3.463.699	73.505.556	40.376.109	112.752.926	4.326.666
24	2.334.960	3.463.699	84.531.390	46.432.525	129.835.176	4.982.163
25	2.334.960	3.463.699	97.211.098	53.397.404	149.479.763	5.735.985
26	2.334.960	3.463.699	111.792.763	61.407.014	172.071.038	6.602.879
27	2.334.960	3.463.699	128.561.678	70.618.066	198.051.005	7.599.808
28	2.334.960	3.463.699	147.845.929	81.210.776	227.927.966	8.746.277
29	2.334.960	3.463.699	170.022.819	93.392.393	262.286.473	10.064.715
30	2.334.960	3.463.699	195.526.241	107.401.252	301.798.754	11.580.919

31	2.334.960	3.463.699	224.855.178	123.511.439	347.237.878	13.324.554
32	2.334.960	3.463.699	258.583.454	142.038.155	399.492.870	15.329.734
33	2.334.960	3.463.699	297.370.972	163.343.879	459.586.112	17.635.691
34	2.334.960	3.463.699	341.976.618	187.845.460	528.693.339	20.287.542
35	2.334.960	3.463.699	393.273.111	216.022.279	608.166.651	23.337.170
36	2.334.960	3.463.699	452.264.078	248.425.621	699.560.960	26.844.243
37	2.334.960	3.463.699	520.103.689	285.689.465	804.664.415	30.877.376
38	2.334.960	3.463.699	598.119.243	328.542.884	925.533.388	35.515.479
39	2.334.960	3.463.699	687.837.129	377.824.317	1.064.532.707	40.849.298
40	2.334.960	3.463.699	791.012.698	434.497.964	1.224.381.923	46.983.190
41	2.334.960	3.463.699	909.664.603	499.672.659	1.408.208.523	54.037.165
42	2.334.960	3.463.699	1.046.114.293	574.623.558	1.619.609.112	62.149.237
43	2.334.960	3.463.699	1.203.031.437	660.817.092	1.862.719.790	71.478.119
44	2.334.960	3.463.699	1.383.486.153	759.939.655	2.142.297.069	82.206.334
45	2.334.960	3.463.699	1.591.009.076	873.930.604	2.463.810.941	94.543.781
46	2.334.960	3.463.699	1.829.660.437	1.005.020.194	2.833.551.892	108.731.845
47	2.334.960	3.463.699	2.104.109.503	1.155.773.224	3.258.753.988	125.048.119
48	2.334.960	3.463.699	2.419.725.929	1.329.139.207	3.747.736.397	143.811.834
49	2.334.960	3.463.699	2.782.684.818	1.528.510.088	4.310.066.167	165.390.106
50	2.334.960	3.463.699	3.200.087.541	1.757.786.601	4.956.745.403	190.205.119

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Yıllık İşletme Gelirleri

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi projesinin planlandığı Kozcağız ilçesi ayakkabı ve saya sektöründe bilinirliği olan ve pazar tarafından tercih edilen bir yerdir. Mevcut durumda bu sektörde istihdam edilen bireylere refah düzeyi yüksek ve daha geniş kapasite kullanımı oluşturacak hizmet alanları planlanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki alanlar satışa konu başlıklar olarak belirlenmiştir:

- Kooperatif üyelerine altyapısı tamamlanmış arsa sunmak
- Kooperatif üyesi olmayanlara işlik kiraya vermek
- Öncelikle istihdam edilen kadınların çocuklarına hizmet verecek kreş oluşturmak

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesinde kooperatif tarafından yapılacak işlikler ve ticaret alanları girişimcilere kiraya verilecektir. Proje kapsamın planlanan G ve B blokta bulunan toplam 14 işlik Kooperatif tarafından ayakkabı ve saya üreticilerine kiraya verilecektir. Sanayi sitesinde bulunan tüm firmalardan aidat alınacaktır. Ayrıca proje alanı içinde öncelikle istihdam edilecek personellerin çocuklarına hizmet vermesi öngörülen 100 kişilik kreşten de gelir elde edilecektir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi için öngörülen gelirlerin satış bedelleri Tablo 39'da verilmiştir.

Tablo 39: Gelir Kalemleri Satış Fiyatları

No	Ünite Adı	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Tutar (TL)	Toplam Tutar (\$)*
1	G ve B Blok Üretim Alanları Kira Bedeli	3.620 m ²	750	2.715.000	104.183
2	Restoran Kira Bedeli	450 m ²	500	225.000	8.634
3	Kafe Kira Bedeli	200 m ²	500	100.000	3.837
4	Kreş Ücreti	100 kişi	24.000	2.400.000	92.095

5	Aidat	21.805 m ²	20	436.100	16.734
	TOPLAM	-	-	5.876.100	225.483

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesinin faaliyete geçmesinden sonra elde edilecek gelirler, B ve G Blok'ta 14 adet ışık kira geliri, aidatlar ve kreşten alınacak gelirler olarak üç başlıktan oluşmuştur. 2025 yılı oluşacak gelir 5.876.100 TL olup her yıl %15 artacağı öngörülerek ekonomik ömür olan 50 yılın sonunda toplamı 42.412.022.618 TL olarak hesaplanmıştır. Yıllık işletme gelirleri Tablo 40'da gösterilmiştir.

Tablo 40: Yıllık İşletme Gelirleri

Yıllar	Yıl	Yıllık Gelir (TL)	Yıllık Gelir (\$)*
1	2025	5.876.100	225.483
2	2026	6.757.515	259.306
3	2027	7.771.142	298.202
4	2028	8.936.814	342.932
5	2029	10.277.336	394.372
6	2030	11.818.936	453.528
7	2031	13.591.776	521.557
8	2032	15.630.543	599.791
9	2033	17.975.124	689.759
10	2034	20.671.393	793.223
11	2035	23.772.102	912.207
12	2036	27.337.917	1.049.037
13	2037	31.438.605	1.206.393
14	2038	36.154.395	1.387.352
15	2039	41.577.555	1.595.455
16	2040	47.814.188	1.834.773
17	2041	54.986.316	2.109.989
18	2042	63.234.263	2.426.487
19	2043	72.719.403	2.790.461
20	2044	83.627.313	3.209.030
21	2045	96.171.410	3.690.384
22	2046	110.597.122	4.243.942
23	2047	127.186.690	4.880.533
24	2048	146.264.694	5.612.613
25	2049	168.204.398	6.454.505
26	2050	193.435.057	7.422.681
27	2051	222.450.316	8.536.083
28	2052	255.817.864	9.816.495
29	2053	294.190.543	11.288.969
30	2054	338.319.125	12.982.315
31	2055	389.066.993	14.929.662
32	2056	447.427.042	17.169.111
33	2057	514.541.099	19.744.478
34	2058	591.722.263	22.706.150

35	2059	680.480.603	26.112.072
36	2060	782.552.693	30.028.883
37	2061	899.935.597	34.533.216
38	2062	1.034.925.937	39.713.198
39	2063	1.190.164.827	45.670.178
40	2064	1.368.689.551	52.520.704
41	2065	1.573.992.984	60.398.810
42	2066	1.810.091.932	69.458.631
43	2067	2.081.605.721	79.877.426
44	2068	2.393.846.580	91.859.040
45	2069	2.752.923.567	105.637.896
46	2070	3.165.862.102	121.483.580
47	2071	3.640.741.417	139.706.117
48	2072	4.186.852.629	160.662.035
49	2073	4.814.880.524	184.761.340
50	2074	5.537.112.602	212.475.541
	TOPLAM	42.412.022.618	1.627.475.925

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Proje kapsamında hazırlanan yıllar itibari ile gelir-gider tablosu ise Tablo 42'de verildiği gibidir. Tablolar incelendiğinde ekonomik ömür olan 50 yıl boyunca gelir gider tablosunun ilk yıldan itibaren pozitif olduğu görülmektedir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde 33 tane iş yeri planlanmıştır. İşletmelerde öngörülen doluluk ve istihdam durumu aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 41: İşletmelerde Öngörülen Doluluk ve İstihdam Durumu

	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl
Yeni İşletme Sayısı	20	2	2	2	1	1
Toplam İşletme Sayısı	20	22	24	26	27	28
İşletme Başına Ortalama Çalışan Sayısı	80	90	100	105	110	115
Toplam Çalışan Sayısı	1.600	1.980	2.400	2.730	2.970	3.220

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin 2025-2027 yıllarında %65 kapasite kullanım oranı ile 2028-2030 yıllarında %80 kapasite kullanım oranı ile 2031 yılından itibaren ise %100 kapasite kullanım oranı ile çalışacağı öngörülmüştür. Kapasite kullanım oranları gerek saha çalışmalarında gerekse sonrasında sektör temsilcileri ile yapılan görüşmeler kapsamında belirlenmiştir. Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin 2031 yılında Eskihamidiye Köyü 108 ada 1 parsel alanında genişleme yapacağı ve kullanım alanını artıracığı öngörülmektedir.

Tablo 42'de yıllara göre gelir gider tablosu verilmiş olup KSS'nin 2031 yılı itibariyle genişleyeceği varsayıldığından ortalama kapasite kullanım oranı %100 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 42: Yıllar İtibariyle Gelir-Gider Tablosu

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Kapasite Kullanım Oranı	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
1) İşletme Satış Gelirleri	TL	5.876.100	6.757.515	7.771.142	8.936.814	10.277.336	11.818.936
	\$	225.483	259.306	298.202	342.932	394.372	453.528
2) Satılan Malın Maliyeti	TL	4.132.661	4.921.871	5.829.463	6.873.193	8.073.482	9.453.816
	\$	158.583	188.867	223.694	263.745	309.804	362.771

3) Kanuni Kâr/Zarar (1-2)	TL	1.743.439	1.835.644	1.941.679	2.063.621	2.203.854	2.365.120
	\$	66.901	70.439	74.508	79.187	84.568	90.757
4) Zarar Mahsubu	TL	0	0	0	0	0	0
	\$	0	0	0	0	0	0
5) Yatırım Teşvikleri, hibeler	TL	0	0	0	0	0	0
	\$	0	0	0	0	0	0
6) Kurumlar Vergisi Matrahı (3-(4+5))	TL	1.743.439	1.835.644	1.941.679	2.063.621	2.203.854	2.365.120
	\$	66.901	70.439	74.508	79.187	84.568	90.757
7) Kurumlar Vergisi	TL	435.860	458.911	485.420	515.905	550.964	591.280
	\$	16.725	17.610	18.627	19.797	21.142	22.689
8) Gelir Vergisi Stopajı	TL	0	0	0	0	0	0
	\$	0	0	0	0	0	0
9) Kar / Zarar (3-(7+8))	TL	1.307.579	1.376.733	1.456.259	1.547.716	1.652.891	1.773.840
	\$	50.176	52.829	55.881	59.390	63.426	68.068
10) Zarar Mahsubu	TL	0	0	0	0	0	0
	\$	0	0	0	0	0	0
11) Yasal Yedekler	TL	0	0	0	0	0	0
	\$	0	0	0	0	0	0
12) Temettü	TL	0	0	0	0	0	0
	\$	0	0	0	0	0	0

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Net Bugünkü Değer Nakit Akım Tablosu

Sanayi sitesi 2025 yılında faaliyete geçecektir. Yıllık nakit girişler NBD değeri, paranın bugünkü ve öngörülen dönem sonundaki değerlerine göre hesaplanmaktadır.

$$P_0 = \frac{P_n}{(1+i)^n}$$

n = Dönem sayısı

i = Faiz oranı

P₀ = Ana para

P_n = Gelecek dönemde paranın değeri

NBD nakit akım hesaplaması yukarıda verilen birleşik faiz, bugünkü değer bulunması formülü ile gerçekleştirilmiştir. Kurulu kapasitede nakit girişlerinin toplam Net Bugünkü Değeri 255.482.600 TL olup Tablo 43'de gösterildiği gibidir.

Tablo 43: Yıllık Nakit Girişleri ve NBD

Yıllar	Yıl	Yıllık Gelir (TL)	Yıllık Gelir (\$)*	NBD (TL)	NBD (\$)*
1	2025	5.876.100	225.483	5.109.652	196.073
2	2026	6.757.515	259.306	5.109.652	196.073
3	2027	7.771.142	298.202	5.109.652	196.073
4	2028	8.936.814	342.932	5.109.652	196.073
5	2029	10.277.336	394.372	5.109.652	196.073
6	2030	11.818.936	453.528	5.109.652	196.073
7	2031	13.591.776	521.557	5.109.652	196.073
8	2032	15.630.543	599.791	5.109.652	196.073

9	2033	17.975.124	689.759	5.109.652	196.073
10	2034	20.671.393	793.223	5.109.652	196.073
11	2035	23.772.102	912.207	5.109.652	196.073
12	2036	27.337.917	1.049.037	5.109.652	196.073
13	2037	31.438.605	1.206.393	5.109.652	196.073
14	2038	36.154.395	1.387.352	5.109.652	196.073
15	2039	41.577.555	1.595.455	5.109.652	196.073
16	2040	47.814.188	1.834.773	5.109.652	196.073
17	2041	54.986.316	2.109.989	5.109.652	196.073
18	2042	63.234.263	2.426.487	5.109.652	196.073
19	2043	72.719.403	2.790.461	5.109.652	196.073
20	2044	83.627.313	3.209.030	5.109.652	196.073
21	2045	96.171.410	3.690.384	5.109.652	196.073
22	2046	110.597.122	4.243.942	5.109.652	196.073
23	2047	127.186.690	4.880.533	5.109.652	196.073
24	2048	146.264.694	5.612.613	5.109.652	196.073
25	2049	168.204.398	6.454.505	5.109.652	196.073
26	2050	193.435.057	7.422.681	5.109.652	196.073
27	2051	222.450.316	8.536.083	5.109.652	196.073
28	2052	255.817.864	9.816.495	5.109.652	196.073
29	2053	294.190.543	11.288.969	5.109.652	196.073
30	2054	338.319.125	12.982.315	5.109.652	196.073
31	2055	389.066.993	14.929.662	5.109.652	196.073
32	2056	447.427.042	17.169.111	5.109.652	196.073
33	2057	514.541.099	19.744.478	5.109.652	196.073
34	2058	591.722.263	22.706.150	5.109.652	196.073
35	2059	680.480.603	26.112.072	5.109.652	196.073
36	2060	782.552.693	30.028.883	5.109.652	196.073
37	2061	899.935.597	34.533.216	5.109.652	196.073
38	2062	1.034.925.937	39.713.198	5.109.652	196.073
39	2063	1.190.164.827	45.670.178	5.109.652	196.073
40	2064	1.368.689.551	52.520.704	5.109.652	196.073
41	2065	1.573.992.984	60.398.810	5.109.652	196.073
42	2066	1.810.091.932	69.458.631	5.109.652	196.073
43	2067	2.081.605.721	79.877.426	5.109.652	196.073
44	2068	2.393.846.580	91.859.040	5.109.652	196.073
45	2069	2.752.923.567	105.637.896	5.109.652	196.073
46	2070	3.165.862.102	121.483.580	5.109.652	196.073
47	2071	3.640.741.417	139.706.117	5.109.652	196.073
48	2072	4.186.852.629	160.662.035	5.109.652	196.073
49	2073	4.814.880.524	184.761.340	5.109.652	196.073
50	2074	5.537.112.602	212.475.541	5.109.652	196.073
		-	NBD	255.482.600	9.803.630

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Yıllık nakit çıkışların NBD değeri paranın bugünkü ve öngörülen dönem sonundaki değerlerine göre hesaplanmaktadır.

$$P_0 = \frac{P_n}{(1+i)^n}$$

n = Dönem sayısı

i = Faiz oranı

P₀ = Ana para

P_n = Gelecek dönemde paranın değeri

NBD nakit çıkış hesaplaması da yukarıda verilen birleşik faiz, bugünkü değer bulunması formülü ile gerçekleştirilmiştir. Yıllık toplam nakit çıkışlarının toplam Net Bugünkü Değerleri 221.238.540 TL olarak hesaplanmış olup Tablo 44'de gösterildiği gibidir.

Tablo 44: Yıllık Nakit Çıkışları ve NBD

Yıllar	Yıl	Yıllık Gider (TL)	Yıllık Gider (\$)*	NBD (TL)	NBD (\$)*
1	2025	4.132.661	158.583	3.593.618	137.898
2	2026	4.921.871	188.867	3.721.642	142.811
3	2027	5.829.463	223.694	3.832.967	147.082
4	2028	6.873.193	263.745	3.929.770	150.797
5	2029	8.073.482	309.804	4.013.947	154.027
6	2030	9.453.816	362.771	4.087.146	156.836
7	2031	11.041.199	423.684	4.150.796	159.278
8	2032	12.866.690	493.733	4.206.144	161.402
9	2033	14.966.004	574.290	4.254.272	163.249
10	2034	17.380.215	666.931	4.296.123	164.855
11	2035	20.156.558	773.467	4.332.516	166.252
12	2036	23.349.353	895.984	4.364.161	167.466
13	2037	27.021.067	1.036.879	4.391.679	168.522
14	2038	31.243.538	1.198.908	4.415.607	169.440
15	2039	36.099.380	1.385.241	4.436.415	170.238
16	2040	41.683.597	1.599.524	4.454.508	170.933
17	2041	48.105.447	1.845.950	4.470.241	171.536
18	2042	55.490.576	2.129.339	4.483.923	172.062
19	2043	63.983.472	2.455.237	4.495.819	172.518
20	2044	73.750.305	2.830.019	4.506.164	172.915
21	2045	84.982.161	3.261.019	4.515.160	173.260
22	2046	97.898.796	3.756.669	4.522.982	173.560
23	2047	112.752.926	4.326.666	4.529.784	173.821
24	2048	129.835.176	4.982.163	4.535.699	174.048
25	2049	149.479.763	5.735.985	4.540.842	174.246
26	2050	172.071.038	6.602.879	4.545.314	174.417
27	2051	198.051.005	7.599.808	4.549.203	174.567
28	2052	227.927.966	8.746.277	4.552.585	174.696
29	2053	262.286.473	10.064.715	4.555.526	174.809
30	2054	301.798.754	11.580.919	4.558.083	174.907
31	2055	347.237.878	13.324.554	4.560.307	174.993

32	2056	399.492.870	15.329.734	4.562.240	175.067
33	2057	459.586.112	17.635.691	4.563.921	175.131
34	2058	528.693.339	20.287.542	4.565.384	175.187
35	2059	608.166.651	23.337.170	4.566.655	175.236
36	2060	699.560.960	26.844.243	4.567.760	175.279
37	2061	804.664.415	30.877.376	4.568.722	175.316
38	2062	925.533.388	35.515.479	4.569.558	175.348
39	2063	1.064.532.707	40.849.298	4.570.284	175.375
40	2064	1.224.381.923	46.983.190	4.570.917	175.400
41	2065	1.408.208.523	54.037.165	4.571.466	175.421
42	2066	1.619.609.112	62.149.237	4.571.944	175.439
43	2067	1.862.719.790	71.478.119	4.572.360	175.455
44	2068	2.142.297.069	82.206.334	4.572.721	175.469
45	2069	2.463.810.941	94.543.781	4.573.035	175.481
46	2070	2.833.551.892	108.731.845	4.573.309	175.492
47	2071	3.258.753.988	125.048.119	4.573.546	175.501
48	2072	3.747.736.397	143.811.834	4.573.753	175.509
49	2073	4.310.066.167	165.390.106	4.573.933	175.515
50	2074	4.956.745.403	190.205.119	4.574.089	175.521
		-	NBD	221.238.540	8.489.583

*Not: Dolar kuru için TCMB 10.07.2023 tarihli 1 USD = 26,06 TL esas alınmıştır.

Finansal Fayda-Maliyet Analizi

Projenin ekonomik değerlendirmeleri net bugünkü değeri, geri ödeme süresi, fayda maliyet analizi ve iç verimlilik oranı hesaplanmıştır.

Net bugünkü değer nakit giriş ve çıkışların 50 yıl sonunda toplam değerleri arasındaki farkı göstermektedir. Net bugünkü değer sıfırdan büyük olduğunda projenin kar sağladığı veya sıfıra eşit olduğunda herhangi bir zarar oluşturmadığı görülmektedir.

Fayda maliyet analizi ise fiyatın kazanca oranını yani toplam gelirlerin toplam gidere oranını göstermektedir. Bu durumda değer 1'den ne kadar yüksek ise fayda da buna göre artış göstermektedir.

Tüm analizlerin sonuçları Tablo 45'de gösterildiği gibidir. Proje fizibil çıkmaktadır.

Net Bugünkü Değer

$NBD = \sum (F_{gelir} - F_{gider})^j \geq 0$ olması gerekir.

$NBD = 255.482.609 - 221.238.540 = 34.244.069$ TL

$34.244.069 \geq 0$ koşulu sağlanmaktadır.

F/M oranı = $255.482.609 / 221.238.540 = 1,15$

İç Verim Oranı

Bu yöntemde toplam giderler bulunarak bunların yıllık nakit akışlarına oranlanması neticesinde iç verimlilik oranı (i) hesaplanır. İç verimlilik oranı projenin kazanımını büyüttüğünü ve küçülttüğünü gösteren bir değerdir. Hesaplanan iç verimlilik oranı (i), reel faiz oranı ile karşılaştırılarak yatırımın kârlılığı değerlendirilir.

$$S = A * \left[\frac{(1+i)^n - 1}{i * (1+i)^n} \right] * \left[\frac{(1+i)^n - 1}{i * (1+i)^n} \right]$$

$$255.482.609 = A * [((1+0,15)^{50}-1)] / [0,15 * ((1+0,15)^{50})]$$

$$A = 35.262.082 \text{ TL}$$

$$221.238.540 = 35.262.082 * [((1+0,15)^{50}-1)] / [0,15 * ((1+0,15)^{50})]$$

$$i = \%16$$

Tablo 45: Yıllık Gelir, Gider NBD Farkları

Yıllar	Yıl	Gelir NBD (TL)	Gelir NBD (\$)	Gider NBD (TL)	Gider NBD (\$)	Fark (TL)	Fark (\$)
1	2025	5.109.652	196.073	3.593.618	137.898	1.516.034	58.175
2	2026	5.109.652	196.073	3.721.642	142.811	1.388.010	53.262
3	2027	5.109.652	196.073	3.832.967	147.082	1.276.685	48.990
4	2028	5.109.652	196.073	3.929.770	150.797	1.179.882	45.276
5	2029	5.109.652	196.073	4.013.947	154.027	1.095.705	42.045
6	2030	5.109.652	196.073	4.087.146	156.836	1.022.506	39.237
7	2031	5.109.652	196.073	4.150.796	159.278	958.856	36.794
8	2032	5.109.652	196.073	4.206.144	161.402	903.508	34.670
9	2033	5.109.652	196.073	4.254.272	163.249	855.380	32.823
10	2034	5.109.652	196.073	4.296.123	164.855	813.529	31.218
11	2035	5.109.652	196.073	4.332.516	166.252	777.136	29.821
12	2036	5.109.652	196.073	4.364.161	167.466	745.491	28.607
13	2037	5.109.652	196.073	4.391.679	168.522	717.973	27.551
14	2038	5.109.652	196.073	4.415.607	169.440	694.045	26.633
15	2039	5.109.652	196.073	4.436.415	170.238	673.237	25.834
16	2040	5.109.652	196.073	4.454.508	170.933	655.144	25.140
17	2041	5.109.652	196.073	4.470.241	171.536	639.411	24.536
18	2042	5.109.652	196.073	4.483.923	172.062	625.729	24.011
19	2043	5.109.652	196.073	4.495.819	172.518	613.833	23.555
20	2044	5.109.652	196.073	4.506.164	172.915	603.488	23.158
21	2045	5.109.652	196.073	4.515.160	173.260	594.492	22.812
22	2046	5.109.652	196.073	4.522.982	173.560	586.670	22.512
23	2047	5.109.652	196.073	4.529.784	173.821	579.868	22.251
24	2048	5.109.652	196.073	4.535.699	174.048	573.953	22.024
25	2049	5.109.652	196.073	4.540.842	174.246	568.810	21.827
26	2050	5.109.652	196.073	4.545.314	174.417	564.338	21.655
27	2051	5.109.652	196.073	4.549.203	174.567	560.449	21.506
28	2052	5.109.652	196.073	4.552.585	174.696	557.067	21.376
29	2053	5.109.652	196.073	4.555.526	174.809	554.126	21.263
30	2054	5.109.652	196.073	4.558.083	174.907	551.569	21.165
31	2055	5.109.652	196.073	4.560.307	174.993	549.345	21.080
32	2056	5.109.652	196.073	4.562.240	175.067	547.412	21.006
33	2057	5.109.652	196.073	4.563.921	175.131	545.731	20.941

34	2058	5.109.652	196.073	4.565.384	175.187	544.268	20.885
35	2059	5.109.652	196.073	4.566.655	175.236	542.997	20.836
36	2060	5.109.652	196.073	4.567.760	175.279	541.892	20.794
37	2061	5.109.652	196.073	4.568.722	175.316	540.930	20.757
38	2062	5.109.652	196.073	4.569.558	175.348	540.094	20.725
39	2063	5.109.652	196.073	4.570.284	175.375	539.368	20.697
40	2064	5.109.652	196.073	4.570.917	175.400	538.735	20.673
41	2065	5.109.652	196.073	4.571.466	175.421	538.186	20.652
42	2066	5.109.652	196.073	4.571.944	175.439	537.708	20.633
43	2067	5.109.652	196.073	4.572.360	175.455	537.292	20.617
44	2068	5.109.652	196.073	4.572.721	175.469	536.931	20.604
45	2069	5.109.652	196.073	4.573.035	175.481	536.617	20.592
46	2070	5.109.652	196.073	4.573.309	175.492	536.343	20.581
47	2071	5.109.652	196.073	4.573.546	175.501	536.106	20.572
48	2072	5.109.652	196.073	4.573.753	175.509	535.899	20.564
49	2073	5.109.652	196.073	4.573.933	175.515	535.719	20.557
50	2074	5.109.652	196.073	4.574.089	175.521	535.563	20.551
	TOPLAM	255.482.609	9.803.630	221.238.540	8.489.583	34.244.069	1.314.047

4.2. Yatırımın Geri Dönüş Süresi

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi yatırımının geri dönüş süresi 15 yıl 5 ay olarak hesaplanmıştır.

Tablo 46: Geri Ödeme Süresi

Dönem	Yatırım NBD (TL)	Yatırım NBD (\$)	Fark (TL)	Fark (\$)	Yatırım Kalan NBD (TL)	Yatırım Kalan NBD (\$)
1	15.552.034	596.778	1.516.034	58.175	14.036.000	538.603
2	-	-	1.388.010	53.262	12.647.990	485.341
3	-	-	1.276.685	48.990	11.371.304	436.351
4	-	-	1.179.882	45.276	10.191.423	391.075
5	-	-	1.095.705	42.045	9.095.718	349.030
6	-	-	1.022.506	39.237	8.073.212	309.793
7	-	-	958.856	36.794	7.114.355	272.999
7	-	-	903.508	34.670	6.210.847	238.329
8	-	-	855.380	32.823	5.355.468	205.505
9	-	-	813.529	31.218	4.541.939	174.288
10	-	-	777.136	29.821	3.764.802	144.467
11	-	-	745.491	28.607	3.019.312	115.860
12	-	-	717.973	27.551	2.301.338	88.309
13	-	-	694.045	26.633	1.607.294	61.677
14	-	-	673.237	25.834	934.056	35.843
15	-	-	655.144	25.140	278.912	10.703
16	-	-	639.411	24.536	-360.498	-13.833
17	-	-	625.729	24.011	-986.228	-37.845
18	-	-	613.833	23.555	-1.600.061	-61.399

19	-	-	603.488	23.158	-2.203.548	-84.557
20	-	-	594.492	22.812	-2.798.041	-107.369
21	-	-	586.670	22.512	-3.384.711	-129.881
22	-	-	579.868	22.251	-3.964.579	-152.133
23	-	-	573.953	22.024	-4.538.532	-174.157
24	-	-	568.810	21.827	-5.107.342	-195.984
25	-	-	564.338	21.655	-5.671.679	-217.639
26	-	-	560.449	21.506	-6.232.128	-239.145
27	-	-	557.067	21.376	-6.789.195	-260.522
28	-	-	554.126	21.263	-7.343.321	-281.785
29	-	-	551.569	21.165	-7.894.890	-302.950
30	-	-	549.345	21.080	-8.444.235	-324.031
31	-	-	547.412	21.006	-8.991.647	-345.036
32	-	-	545.731	20.941	-9.537.378	-365.978
33	-	-	544.268	20.885	-10.081.646	-386.863
34	-	-	542.997	20.836	-10.624.643	-407.699
35	-	-	541.892	20.794	-11.166.535	-428.493
36	-	-	540.930	20.757	-11.707.465	-449.250
37	-	-	540.094	20.725	-12.247.559	-469.975
38	-	-	539.368	20.697	-12.786.927	-490.673
39	-	-	538.735	20.673	-13.325.662	-511.345
40	-	-	538.186	20.652	-13.863.848	-531.997

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi yatırımının net bugünkü değeri 34.244.069 TL olup geri dönüş süresi 15 yıl 5 aydır. Projenin fayda maliyet analizi 1,15 olup fayda sağladığı görülmektedir. Projenin iç verimlilik oranı ise %16'dır.

Tablo 47: Finansal Analiz Tablosu

Projenin Net Bugünkü Değeri	34.244.069 TL
Geri Ödeme Süresi	15 yıl 5 ay
F/M Oranı	1,15
İç Verim Oranı	%16

5. ÇEVRESEL VE SOSYAL ETKİ ANALİZİ

Günümüzde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması oldukça ön plana çıkmaktadır. Özellikle sanayi alanlarında çevre etkisinin en aza indirgenmesi için yeşil sanayi çalışmaları yürütülmektedir. Paris İklim Anlaşması, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, Birleşmiş Milletler Sanayi ve Kalkınma Örgütü tarafından hazırlanan Yeşil Sanayi İçin Rehberlik Belgesi, AB Yeşil Mutabakatı gibi birçok çalışmada yeşil sanayiye geçişin sağlanmasından bahsedilmekte olup evrensel bir boyut almıştır. Tüm bunlar doğrultusunda Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinin çevresel açısından değerlendirilmesi kaçınılmazdır.

“Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği” kapsamında küçük sanayi siteleri ile ayakkabı ve saya imalatına yönelik işletmeler çevresel etki değerlendirmesine tabi değildir. Bu nedenle Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi için ÇED Raporu gerekli değildir.

Ayakkabı ve Saya İmalatı Sanayi Sitesi her ne kadar ÇED kapsamına girmese de çevreye etkisinin değerlendirilmesi kaçınılmazdır. Girdi hammaddeleri deri, kumaş, kauçuk, aksesuar, yapıştırıcılar,

kimyasallar olan ayakkabı ve saya imalathanelerinde oluşan atıklar deri, kâğıt ve karton, plastik ve metal atıklardır. Söz konusu atıkların yönetimi sağlanmalıdır. Mevcut durumda firmalar atık bertarafını belediyenin çöp toplama araçlarına vererek, atık bertaraf firmaları ile anlaşarak ve geri dönüşüm tesislerine göndererek sağlamaktadır.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde oluşacak atıklar, atık bertaraf tesisi oluşturulması gerektirecek kapasitede değildir. Bu nedenle KSS'de oluşacak atıkların bertarafı için bertaraf tesisleri ile iş birliği yapılmalıdır. KSS'de bulunan firmalar atıklarını ayrıştırarak toplamalı ve tüm atıklar belirli sürelerle iş birliği sağlanan atık bertaraf tesisine gönderilmelidir.

Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması için Çevre Yönetim Planı oluşturulmalıdır. Çevre yönetimi KSS Müdürlüğü sorumluluğunda olmalı ve firmalar için bazı kurallar ve teşvikler oluşturulmalıdır.

Atık yönetimi dışında çevre etkisinin en az indirgenmesi için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı tercih edilmelidir. Yenilenebilir enerjini kullanılması için öncelikle öngörülen sanayi alanındaki potansiyel ve ihtiyaç ortaya konmalı bu çerçevede yatırımlar gerçekleştirilmelidir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde toplam 13 kişinin istihdam edilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda proje kapsamında 13 kişiye doğrudan ekonomik fayda sağlayacaktır. Bartın ili ortalama hanehalkı sayısını 3 olarak aldığımız da ise 26 kişi de dolaylı olarak ekonomik anlamda fayda sağlamış olacaktır.

Bunlara ek olarak yapılan anket çalışmalarında KSS alanında yer almak isteyen firmaların istihdam artışı yapacağı görülmüştür. Ankete katılım sağlayan firmaların %100'ü istihdamını artıracığını belirtmiştir. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi'nin hayata geçmesi ile önemli bir istihdam artışı olacağı, beraberinde ekonomik anlamda fayda sağlanacağı, sosyal anlamda gelişme sağlanacağı ve bölgede refah düzeyini artırılacağı öngörülmektedir.

Kozcağız beldesi ve çevresinde mevcutta ayakkabı ve sayacılık sektöründe çalışan sayısı yaklaşık olarak 1.300'dür. Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi ile istihdam edilen personel sayısının 4.000 kişiye ulaşması beklenmektedir. İstihdam edilen personelin %80'inin kadın olması öngörülmektedir.

Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesinde personelin ve ziyaretçilerin vakit geçirebilecekleri alanlar oluşturulmuştur. Buna ek olarak kreş hizmeti sunulmuş olup çalışanlar ve çocukları için kolaylık sağlayacaktır.

Kozcağız beldesinde bir kültür niteliği taşıyan ayakkabıcılık ve sayacılık sektörüne dair ihtisas bir sanayi alanının kurulması, kümelenme faaliyetlerini geliştirecek, kümelenmeden sağlanan faydayı artıracak ve sosyo-ekonomik anlamda öncelikle belde olmak üzere il ve bölge geneline fayda sağlayacaktır.

Çalışmada yapılan hesaplamalar sonucunda Bartın ili Merkez ilçe Yenihamidiye Köyü 108 ada 1 parselde yapılacak Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu için 15.552.034 TL (596.778 USD) ilk yatırım tutarı gerekmektedir. Kira, aidat ve kreşten sağlanacak Gelir kalemleri sayesinde yıllık 5.876.100 TL (225.483 USD) gelir sağlanabilmektedir. Proje kapsamında 13 kişiye istihdam sağlanabilmekte ve 15 yıl 5 ay süre içerisinde yatırım geri dönebilmektedir. Yapılan analizler doğrultusunda Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatı Sektörüne Yönelik Sanayi Sitesi Kurulumu projesi fizibildir.

Ek-1: Fizibilite Çalışması için Gerekli Olabilecek Analizler

Yatırımcı tarafından hazırlanacak detaylı fizibilitede, aşağıda yer alan analizlerin asgari düzeyde yapılması ve makine-teçhizat listesinin hazırlanması önerilmektedir.

- **Ekonomik Kapasite Kullanım Oranı (KKO)**

Sektörün mevcut durumu ile önümüzdeki dönem için sektörde beklenen gelişmeler, firmanın rekabet gücü, sektördeki deneyimi, faaliyete geçtikten sonra hedeflediği üretim-satış rakamları dikkate alınarak hesaplanan ekonomik kapasite kullanım oranları tahmini tesis işletmeye geçtikten sonraki beş yıl için yapılabilir.

Ekonomik KKO= Öngörülen Yıllık Üretim Miktarı /Teknik Kapasite

- **Üretim Akım Şeması**

Fizibilite konusu ürünün bir birim üretilmesi için gereken hammadde, yardımcı madde miktarları ile üretimle ilgili diğer prosesleri içeren akım şeması hazırlanacaktır.

- **İş Akış Şeması**

Fizibilite kapsamında kurulacak tesisin birimlerinde gerçekleştirilecek faaliyetleri tanımlayan iş akış şeması hazırlanabilir.

- **Toplam Yatırım Tutarı**

Yatırım tutarını oluşturan harcama kalemleri yıllara sâri olarak tablo formatında hazırlanabilir.

- **Tesis İşletme Gelir-Gider Hesabı**

Tesis işletmeye geçtikten sonra tam kapasitede oluşturması öngörülen yıllık gelir gider hesabına yönelik tablolar hazırlanabilir.

- **İşletme Sermayesi**

İşletmelerin günlük işletme faaliyetlerini yürütebilmeleri bakımından gerekli olan nakit ve benzeri varlıklar ile bir yıl içinde nakde dönüşebilecek varlıklara dair tahmini tutarlar tablo formunda gösterilebilir.

- **Finansman Kaynakları**

Yatırım için gerekli olan finansal kaynaklar; kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar ve öz kaynakların toplamından oluşmaktadır. Söz konusu finansal kaynaklara ilişkin koşullar ve maliyetler belirtilebilir.

- **Yatırımın Kârlılığı**

Yatırımı değerlendirmede en önemli yöntemlerden olan yatırımın kârlılığının ölçümü aşağıdaki formül ile gerçekleştirilebilir.

Yatırımın Kârlılığı= Net Kâr / Toplam Yatırım Tutarı

- **Nakit Akım Tablosu**

Yıllar itibariyle yatırımda oluşması öngörülen nakit akışını gözlemek amacıyla tablo hazırlanabilir.

- **Geri Ödeme Dönemi Yöntemi**

Geri Ödeme Dönemi Yöntemi kullanılarak hangi dönem yatırımın amorti edildiği hesaplanabilir.

- **Net Bugünkü Değer Analizi**

Projenin uygulanabilir olması için, yıllar itibariyle nakit akışlarının belirli bir indirgeme oranı ile bugünkü değerinin bulunarak, bulunan tutardan yatırım giderinin çıkarılmasıyla oluşan rakamın sifıra eşit veya büyük olması gerekmektedir. Analiz yapılırken kullanılacak formül aşağıda yer almaktadır.

$$NBD = \sum_{t=0}^n (NA_t / (1-k)^t)$$

NA_t: t. Dönemdeki Nakit Akışı

k: Faiz Oranı

n: Yatırımın Kapsadığı Dönem Sayısı

- **Cari Oran**

Cari Oran, yatırımın kısa vadeli borç ödeyebilme gücünü ölçer. Cari oranın 1,5-2 civarında olması yeterli kabul edilmektedir. Formülü aşağıda yer almaktadır.

$$\text{Cari Oran} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$$

Likidite Oranı, yatırımın bir yıl içinde stoklarını satamaması durumunda bir yıl içinde nakde dönüşebilecek diğer varlıklarıyla kısa vadeli borçlarını karşılayabilme gücünü gösterir. Likidite Oranının 1 olması yeterli kabul edilmektedir. Formülü aşağıda yer almaktadır.

$$\text{Likidite Oranı} = \frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$$

Söz konusu iki oran, yukarıdaki formüller kullanılmak suretiyle bu bölümde hesaplanabilir.

- **Başabaş Noktası**

Başabaş noktası, bir firmanın hiçbir kar elde etmeden, zararlarını karşılayabildiği noktayı/seviyeyi belirtir. Diğer bir açıdan ise bir firmanın, giderlerini karşılayabildiği nokta da denilebilir. Başabaş noktası birim fiyat, birim değişken gider ve sabit giderler ile hesaplanır. Ayrıca sadece sabit giderler ve katkı payı ile de hesaplanabilir.

$$\text{Başabaş Noktası} = \frac{\text{Sabit Giderler}}{\text{Birim Fiyat} - \text{Birim Değişken Gider}}$$

Ek-2: Yerli/İthal Makine-Teçhizat Listesi

İthal Makine / Teçhizat Adı	Miktarı	Birimi (Adet, kg, m ³ vb.)	F.O.B. Birim Fiyatı (\$)	Birim Maliyeti (KDV Hariç, TL)	Toplam Maliyet (KDV Hariç, TL)	İlgili Olduğu Faaliyet Adı

Yerli Makine / Teçhizat Adı	Miktarı	Birimi (Adet, kg, m ³ vb.)	Birim Maliyeti (KDV Hariç, TL)	Toplam Maliyeti (KDV Hariç, TL)	İlgili Olduğu Faaliyet Adı

KAYNAKÇA

- Ankara Üniversitesi. (2017). *Ayakkabılarda Model Çeşit ve Özellikleri*. Ankara : Ankara Üniversitesi.
- Bartın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü . (2022). *Bartın İli 2021 Yılı Çevre Durum Raporu* . Bartın : Bartın Valiliği .
- Bartın Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü . (2021). *Bartın ili İşgücü Piyasası Araştırması 2021 Yılı Sonuç Raporu*. Türkiye İş Kurumu .
- Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü . (2023). *Okullar ve Diğer Kurumlar*. Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü : <http://www.meb.gov.tr/baglantilar/okullar/index.php?ILKODU=74&ILCEKODU=1> adresinden alındı
- Bartın OSB . (2021). *Bartın Merkez 1. Organize Sanayi Bölgesi 2018- 2020 Yılı Faaliyet Raporu*. Bartın .
- Bartın Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü. (2023). *Bartın İl Sanayi Durum Raporu 2020*. Ankara: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.
- Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı . (2023). *Ajans Faaliyetleri-Bartın Sayacılıkta Merkez Oluyor* . Başarılı Projeler : <https://www.bakka.gov.tr/basarili-projeler> adresinden alındı
- Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı . (2023). *Bartın Ekonomik Durum* . BAKKA : <https://www.bartinyatirim.com/bartın/ekonomik-durum> adresinden alındı
- Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı . (2023). *Destekler* . BAKKA: <https://www.bakka.gov.tr/destekler/mali-destek> adresinden alındı
- Can, A., & Yılmaz, Ü. (2019, 04 17). Yağmur Suyu Potansiyeli ve Kullanım Suyu Olarak Değerlendirilmesi . *14. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi* .
- Çubuk, S. (2019). *Bartın'da Sanayi Faaliyetleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erkan Makina . (tarih yok). *Ayaklı İlaç Sürem Makinesi* . https://www.alierkanmakina.com/u_ems-284-ayakli-ilac-surme_129_tr.html adresinden alındı
- Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası. (2021). *Fethiye ve Seydikemer Küçük Sanayi Sitesi Fizibilite Raporu*. Muğla.
- Halkbank. (2023). *DB Enerji Verimliliği Kredileri* . Halkbank KOBİ : <https://www.halkbankkobi.com.tr/tr/kobi/krediler/Yurtdisi-Kaynakli-Krediler/DB-Enerji-Verimliliği-Kredisi.html> adresinden alındı
- Hepsi Burada. (tarih yok). *Dijital Mikrometre*. <https://www.hepsiburada.com/syntek-dijital-mikrometre-0-25-mm-0-01-mm-pm-HB00000VUOK6> adresinden alındı
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü . (2019). *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017)* . Ankara : T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı .
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü . (2019). *İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017)*. Ankara : T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı .
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü. (2022). *İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2022)*. Ankara : T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı .
- (2020). *Karabük, Zonguldak, Bartın İlleri Çevresel Durum Değerlendirmesi*.

- Koç, E., Kaya, K., & Şenel, M. C. (2017). Türkiye'de Sanayi Sektörü ve Temel Sanayi Göstergeleri-Ekonomik Güven Endeksi. *Mühendis ve Makina Dergisi* , s. 15-37.
- Konya Ticaret Odası Eğitim ve Sağlık Vakf. (2017). *Konya Ayakkabı-Tekstil Sektörünün Dünü, Bugünü ve Yarın*.
- Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı . (2023). *İleri Girişimci Destek Programı* . KOSGEB : <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/7390/ileri-girisimci-destek-programi> adresinden alındı
- Makina Türkiye . (tarih yok). *Otomatik Kapsül Çakma Makinası*. <https://urun.makinaturkiye.com/dms-243-otomatik-kapsul-cakma-makinası-p-148368> adresinden alındı
- Makina Türkiye . (tarih yok). *Pistonlu Hava Kompresörü* . <https://urun.makinaturkiye.com/7510-kwhp-500-lt-pistonlu-hava-kompresoru-p-200167> adresinden alındı
- Makina Türkiye . (tarih yok). *Şeritli Biye Kesim Makinası*. <https://urun.makinaturkiye.com/lz-3-100-mm-seritli-biye-kesim-makinası-p-182792> adresinden alındı
- Makinecim . (tarih yok). *Baskı Makinesi*. <https://makinecim.com/tr/numatorlu-klise-baski-makinası-ems-249-videolu-ilan-sifir/261113/ilan> adresinden alındı
- Mesleki Yeterlilik Kurumu . (2023). *Destek ve Teşvikler* . MYK : <https://www.myk.gov.tr/index.php/destek-ve-tesvikler> adresinden alındı
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü . (2023). *İllere Göre Mevsim Normalleri-Bartın* . <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=BARTIN> adresinden alındı
- Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü . (2022). *Mesleki Eğitim Kurulu 32. Toplantısı Kararları* . Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü.
- Omega Makine . (tarih yok). *Deri Yarma Makinesi* . <https://omegamakine.com.tr/urun/deri-yarma/> adresinden alındı
- ÖZCAN, Ö. S. (2017). *Bölgesel Kalkınmada Kümelenmelerin Rolü: Bartın ili Ayakkabıcılık Sektörü Üzerine Bir Alan Araştırması*. Bartın : Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü .
- Saygın Ayakkabı ve Tekstil Makineleri . (tarih yok). *Titreşimli Trop Çakma Makinesi* . <https://www.sayginmakina.net/Detay/5/Titresimli-Trop-Cakma-Makinesi> adresinden alındı
- Sevmak . (tarih yok). *Astar Kesim Giyotini* . <https://www.sevmak.com.tr/ozer-makina-om-20-1302-astar-kesim-giyotini> adresinden alındı
- Sosyal Güvenlik Kurumu . (2023). *Teşvik ve Destekler* . SGK Destek AI : <https://destekal.sgk.gov.tr/#/> adresinden alındı
- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) . (2023). *Destek AI*. SGK: <https://destekal.sgk.gov.tr/#/> adresinden alındı
- Şahan Elektrik Makine . (2023). *Fabrika Yerleşim Planı* . <http://www.sahanmakine.com.tr/tr/446/fabrika-yerlesim-planı/fabrika-yerlesim-planı.html> adresinden alındı
- T.C. Bartın Valiliği. (2023). *Bartın Tarihi ve Coğrafi Yapısı*. Bartın Valiliği: <http://www.bartın.gov.tr/bartın-tarihi-ve-cografı-yapısı> adresinden alındı
- T.C. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı . (2014). *2014-2023 Batı Karadeniz Bölge Planı* . Zonguldak : Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı .

- T.C. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı . (2023). *2024-2028 TR81 Batı Karadeniz Taslak Bölge Planı* . Zonguldak : Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı .
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2019, 05 12). *Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektirik Üretim Yönetmeliği* . Resmi Gazete Sayısı: 30772: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=31502&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden alındı
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (1964, 07 11). 488 Damga Vergisi Kanunu . *Resmi Gazete-11751*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (1970, 08 11). 4687 Emlak Vergisi Kanunu . *Resmi Gazete-13576*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (1981, 05 29). 2464 Belediye Gelirleri Kanunu . *Resmi Gazete-17354*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (1984, 11 02). 3065 Katma Değer Vergisi Kanunu. *Resmi Gazete-18563*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (1984, 12 15). 3093 Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu . *Resmi Gazete-18606*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2001, 07 13). 4708 Yapı Denetimi Hakkında Kanun . *Resmi Gazete-24461*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2006, 06 21). 5520 Kurumlar Vergisi Kanunu . *Resmi Gazete-26205*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2017, 06 23). *Yağmursuyu Toplama, Depolama ve Deşarj Sistemleri Hakkında Yönetmelik* . 30105 sayılı Resmi Gazete: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=23689&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden alındı
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2018, 07 10). Cumhurbaşkanlığı Teşkiatı Hakkında 1 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi . *Resmi Gazete-30474*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2019). *On Birinc Kalkınma Planı (2019-2023)*. Ankara : T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2019, 03 15). Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kredi Kullanımına İlişkin Yönetmelik. *Resmi Gazete-30715*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2019, 03 15). Yerleşim Alanı İçerisinde Kalan Sanayi Siteleri İle Sanayi İşletmelerinin Dönüşüm ve Gelişim Projelerinin Kredilendirilmesi Hakkında Yönetmelik. *Resmi Gazete-30715*.
- T.C. Cumhurbaşkanlığı . (2022, 12 30). Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No:56). *Resmi Gazete-32059*.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2013, 03 26). Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi Anasözleşmesi. T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Planı. (2023). *Zonguldak - Bartın - Karabük Planlama Bölgesi*. Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü : <https://mpgm.csb.gov.tr/zonguldak---bartin---karabuk-planlama-bolgesi-i-82195> adresinden alındı
- T.C. Meteoroloji Genel Müdürlüğü . (2023). *Türkiye Geneli Ortalama Güneşlenme Süresi Haritası (1991-2020)*. Türkiye Geneli Ortalama Güneşlenme Süresi Haritası (1991-2020) adresinden alındı
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı . (2022). *Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2021/2022*. Ankara : T.C. Milli Eğitim Bakanlığı .
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı . (2022). *Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2021-2022*. Ankara : T.C. Milli Eğitim Bakanlığı .

- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı . (2022). *T.C. Millî Eğitim Bakanlığı 2021-2022 Örgün Eğitim İstatistikleri*. Ankara : T.C. Milli Eğitim Bakanlığı .
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2023). *Lütfullah Kocabaşoğlu Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü*. <https://bartinmesem.meb.k12.tr/> adresinden alındı
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı . (2023). *Okullar ve Diğer Kurumlar* . Bartın-Merkez : <https://www.meb.gov.tr/baglantilar/okullar/index.php?ILKODU=74&ILCEKODU=1> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı . (2010, 07 14). Küçük Sanayi Sitelerinin Kredilendirilmesine İlişkin Yönetmelik. *Resmî Gazete-27641*.
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı . (2021). *Sanayi Siteleri (SS)'ne Sağlanan Teşvikler* . Ankara : T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı .
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı . (2023). *Sanayi Bölgeleri* . T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı : <https://www.sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/endustri-bolgeleri-hizmetleri> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı . (2023). *Sanayi Siteleri Hizmetleri* . Sanayi Bölgeleri : <https://www.sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/sanayi-siteleri-hizmetleri> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı . (2023). *Sanayide Yeşil Dönüşüm Projesi*. Sanayi Genel Müdürlüğü: <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/6f188a931f68/sanayide-yesil-donusum-projesi> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023). *Teşvik Robotu*. Yatırıma Destek: <https://www.yatirimadestek.gov.tr/tesvik-robotu> adresinden alındı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023). *Yatırım Teşvik Sistemleri*. Destek ve Teşvikler: <https://www.sanayi.gov.tr/destek-ve-tesvikler/yatirim-tesvik-sistemleri> adresinden alındı
- T.C. Ticaret Bakanlığı . (2023). *Mal İhracatı Teşvik ve Destekler* . Kolay Destek : <https://kolaydestek.gov.tr/> adresinden alındı
- Ticaret Bakanlığı. (2020). *ABD Ayakkabı Sektörü*. Müşavirilik Raporları : <https://ticaret.gov.tr/data/5f6c5a6e13b876b0401fa890/Ayakkab%C4%B1%20Sekt%C3%B6r%C3%BC.pdf> adresinden alındı
- Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü. (2022). *Ayakkabı Sektörü*. Ankara : Ticaret Bakanlığı .
- Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) . (2019). *Ulusal Meslek Standardı Ayakkabı İmalatçısı* . Ankara: Mesleki Yeterlilik Kurumu. MYK . adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu . (2023). *İl ve Bölge Sınıflamasına Göre Dış Ticaret İstatistikleri* . Dış Ticaret İstatistikleri : <https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/disticaret.zul?param1=9¶m2=2&sitcrev=0&isicrev=3&sayac=5811> adresinden alındı
- Türkiye İstatistik Kurumu . (2023). *Sınıflama Sunucusu* . TÜİK : <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/GenelAramaSayfasiGetirAction.do?> adresinden alındı
- Türkiye İş Kurumu . (2023). *İşgücü Piyasası Araştırması Bartın İli 2022 Yılı Sonuç Raporu*. Bartın : Türkiye İş Kurumu .
- Türkiye İş Kurumu . (2023). *Kadın, Genç ve Mesleki Yeterlilik Belgesi Olanların Teşviki*. İŞKUR Teşvikler : <https://www.iskur.gov.tr/isveren/tesvikler/kadin-genc-ve-mesleki-yeterlilik-belgesi-olanlarin-tesviki/> adresinden alındı

- Vural Makina . (tarih yok). *Ayakkabı Saya Sunri Deri Form Bombe Traş Makinesi*. <https://www.vuralmakina.com.tr/TK-801-SAYA-DER%C4%B0-VE-SUN%C4%B0-DER%C4%B0-TRA%C5%9E-MAK%C4%B0NES%C4%B0.html> adresinden alındı
- Vural Makina . (tarih yok). *Ayakkabı Saya Tek İğne Otomatik İplik Kesmeli Saya Dikiş Makinesi* . <https://www.vuralmakina.com.tr/VS-0591-TEK-%C4%B0%C4%9ENE-OTOMAT%C4%B0K-%C4%B0PL%C4%B0K-KESMEL%C4%B0-SAYA-D%C4%B0K%C4%B0%C5%9E-MAK%C4%B0NES%C4%B0.html?UrunID=651> adresinden alındı
- Vural Makina . (tarih yok). *Çift İğne Otomatik İplik Kesmeli Ayakkabı Saya Dikiş Makinesi* . <https://www.vuralmakina.com.tr/VS-0592-%C3%87%C4%B0FT-%C4%B0%C4%9ENE-OTOMAT%C4%B0K-%C4%B0PL%C4%B0K-KESMEL%C4%B0-SAYA-D%C4%B0K%C4%B0%C5%9E-MAK%C4%B0NES%C4%B0.html?UrunID=652> adresinden alındı
- Vural Makina. (tarih yok). *Saya Kıvrırma Makinesi* . <https://www.vuralmakina.com.tr/VS-801-C-SAYA-KIVIRMA-MAK%C4%B0NES%C4%B0.html?UrunID=652> adresinden alındı
- Yaman, A. (2019). Mekanın Deşifresi: Türkiye’de Küçük Sanayi Sitelerinin Üretimi ve Dönüşümü. *Mekan Sempozyumu*. Samsun: TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şubesi.
- Yaman, A. (2020, Ekim). Yerel Yönetimler Ve Sanayi Bölgeleri Üzerine Bir Değerlendirme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* , s. 1020-1029.
- Yenişafak . (2021). *Üretim arttı iki ilde yer sıkıntısı başladı: Devlet bu konuya el atsın!* Ekonomi : <https://www.yenisafak.com/ekonomi/istanbul-ve-kocaelinde-yatirim-yapacaklar-yer-bulamiyorlar-devlet-bu-konuya-el-atsin-3638119> adresinden alındı

EKLER

EK 1: Bartın Ayakkabı ve Saya İmalatına Yönelik Sanayi Sitesi Yerleşim Planı

EK 2: Başlangıç Toplantısı

EK 3: Saha Çalışması Programı

EK 4: Saha Çalışması Görüşme Notları ve Raporu

EK 5: Saha Çalışması Görselleri

EK 6: Anket Formu

EK 7: Talep Edilen ve Gelen Bilgiler

EK 8: Bartın Ayakkabı ve Saya Sanayi Sitesi GES Proforma Fatura

Güney Mahallesi Zonguldak Yolu Caddesi No:36 67600
Kozlu/ZONGULDAK
Tel: 0 (372) 257 74 70– Faks: 0 (372) 257 74 72
E-posta: bilgi@bakka.gov.tr | www.bakka.gov.tr

Doküman No: TR81/DOK/FZB/2023/001

ISBN: 978-625-6405-03-5

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılmaz.